

Nr. 420.

Valsts Prezidenta sekretariata

AKTS

1925. g.

Triju zvaigžņu ordeņa dome.

⌘
❖ *Danijas* ❖
valstsvīru apbalvošana.

⌘
1926.g. - 1932.g.; 1934.g.

⌘
A A skat. iekšpusē.

Latv. PSR Centrālais Valsts Arhīvs
Fonda № 34c Apr. № 2
Arh. № 88

Latv. PSR CVV.
Fonda № 1303 Apr. № 2
Arh. № 885

Nr. 420.

Pie A/A/093-102
Valsts Prezidenta sekretariāts 18514
ņemts 1926.g. 12.jūlijā
lēm. Nr. 2228. /akt. Nr. 42025

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

1926. g. jūlijā.

Nr. /

Ordeņa domes lēmums:

1926.g.12.julija sēdes protokols Nr.4
§ VIII:

Uz ārlietu ministra priekšlikumu un saskaņā ar viņa iesniegumiem NOLEMJ atbalvot sekošus ārzemniekus par nopelniem Latvijas labā:

3) Danijas bijušo ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministri Latvijā, sūtītu specialā uzdevumā noslēgt tirdzniecības un kugniecības līgumus, J.CLAN ar I šķiru (matr.Nr.23), bet viņa sekretaru Carl August Christian PE-SCHARDT un tāpat ilggadējo Danijas vice-konsulu Rīgā, tagad Tallinnā, Theodor SCHULTZ ar IV šķiru (matr.Nr.29 un 30);

V. P. sekretars.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopeni	Iesniedzēja slēdziens
<p style="text-align: center;"><u>D Ā N I J A .</u></p> <p>-----</p>				
<p>J. C l a n ,</p>	<p>Dānijas karaliskās valdības ārkārtējais sūtņis un pilnvarotais ministrs.</p>	<p>atīts uz Latviju specialā misijā no- lēgt un parakstīt tirdzniecības un kugniecības līgumu starp Latviju un Da- niju un Latviju un Islandi.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa I. šķiru.</p>
<p>Carl August Christian P e s c h a r d t</p>	<p>Pilnvarotais Dānijas ārlietu ministrija.</p>	<p>emis dalību Latvijas-Dānijas un Latvi- as-Islandes tirdzniecības un kugniecī- as līgumu slēgšanā. Sūtīts specialā mi- sijā līdz ar ārkārtējo sūtņi un pilnva- roto ministri J. Clan'u kā pēdējā sekre- tārs,</p>		<p>Liekam priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa IV. šķiru.</p>
<p>Theodor S c h u l t z</p>	<p>Bij. Dānijas vicekonsuls Rīgā, no 1922.29.IX. - 1926.1.V., kad pārcelts uz Tallinu tāda pašā amata.</p>	<p>no 1922.g.29.IX. līdz 1926.g.1.V. savā vicekonsula amatā veicinājis Latvijas- Dānijas tirdzniecisko sakaru attīstīša- nos.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar ordeņa IV. šķiru.</p>

Paraksts

H. Wimanis

Ierosinātais paraksts

H. Wimanis

Dev. N 2228
ar. 420²⁵.

Augsti godājamais
sūtņa un ministra kungs,

3

10 augustā.
N 3210.

Nosūtot Jums
Danijas, Norvegijas un Zviedrijas valstsvīriem pie-
šķirtos Triju zvaigžņu ordeņus, saskaņā ar šeklāt
pielikto sarakstu, kopā ar ordeņa statutiem un di-
plomiem, laipni Jūs lūdzu izniegt tos apbalvotiem
un par izpildīšanu man ziņot.

Reizē ar
augšminētiem nosūta arī Jūsu ordeņa diplomu Nr.26.

Ar patiesu cieņu

(J. Ischarste)

VALSTS PREZIDENTS,
Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājs.

Augsti godājamam

K. Z a r i ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministram Zviedri-
jā, Norvegijā un Danijā.

Noraksts ārlietu ministra kungam.

4

A R

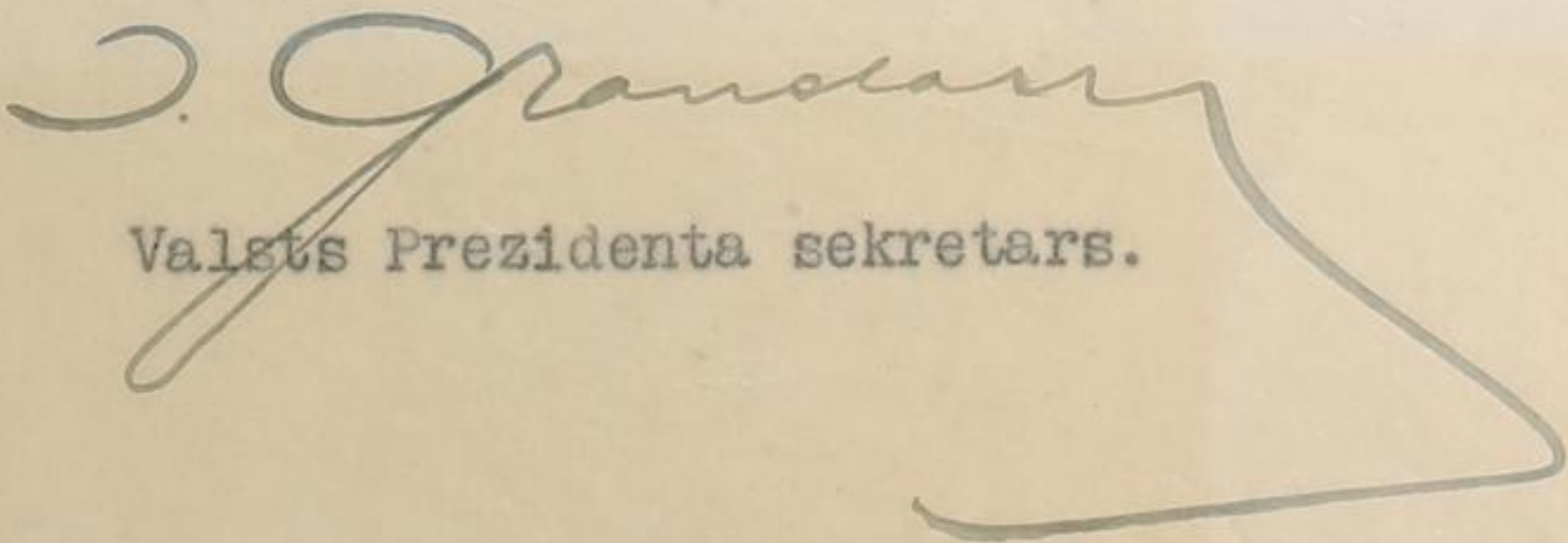
TRIJU ZVAIGŽŅU ORDENI

ordena domes 1926.g.12.julija sēdē
apbalvoto Daniijas, Norvegijas un Zviedrijas valstsvīru

s a r a k s t s .

Amats, vārds, uzvārds	Ordena šķira	Diplo- ma numurs	P i e z ī m e s
<u>D a n i j a s</u>			
Karaliskās Valdības bij.ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministris Latvijā Martin Julius Charles Theodor C l a n	I	23	
Ārlietu ministrijas Carl August Christian P e s c h a r d t	IV	29	
bij.vice-konsuls Rīgā, tagad Tallinnā, The- odor S c h u l t z	IV	30	Nosūtīts mūsu legācijai Talli- nā.
<u>N o r v e g i j a s</u>			
Ministru prezidents un ārlietu ministris Ivar L y k k e	I	24	
Ārlietu ministrijas direktors William Mal- the J o h a n n e s s e n	II	13	
Ārlietu ministrijas nodaļas vadītājs Al- fred D a n i e l s e n	III	29	
Tāpat Jacob G r e g g	III	30	
Ārlietu ministrijas l.šķiras sekretars Anders H a u g	IV	31	
<u>Z v i e d r i j a s</u>			
Sūtniecības Latvijā bij.l.sekretars Leon S a g e r	IV	32	

R ī g ā, 1926.g.10.augustā.

Valsts Prezidenta sekretars.

PS. Ordena dome būtu pateicīga privatā kārtā saņemt apbalvoto personu
ģimešnes ar autografu.

Izraksts no noraksta.

Latvijas legācija
Igaunijā.

2. septembrī 1926. g.

Nr. 1287.

Augsti godājamam Triju Zvaigžņu Orde-
ņa Domes Sekretariatam,

Rīgā - Pilī.

*Len. n. 3226
And. n. 411²⁵*

.....
2/ T. S c h u l t z a k g m, bij. Danijas vice-
konsulam Rīgā ordeni un diplomu izsniedzu
2. septembrī. Schultza kgs bija ļoti priecīgs.
Kā bijis socialdemokrats viņš aiz laipnības vai
parašas valsts galvas apciemojumos dotos orde-
nus nepieņemot, bet šo ordeni viņš, Schultzs,
domājot tiešām Latvijā nopelnījis un tādēļ ar
pateicību pieņemot un ar prieku nēsāšot.
.....

Parakstījis (J. S e s k i s

Latvijas sūtnis Igaunijā.

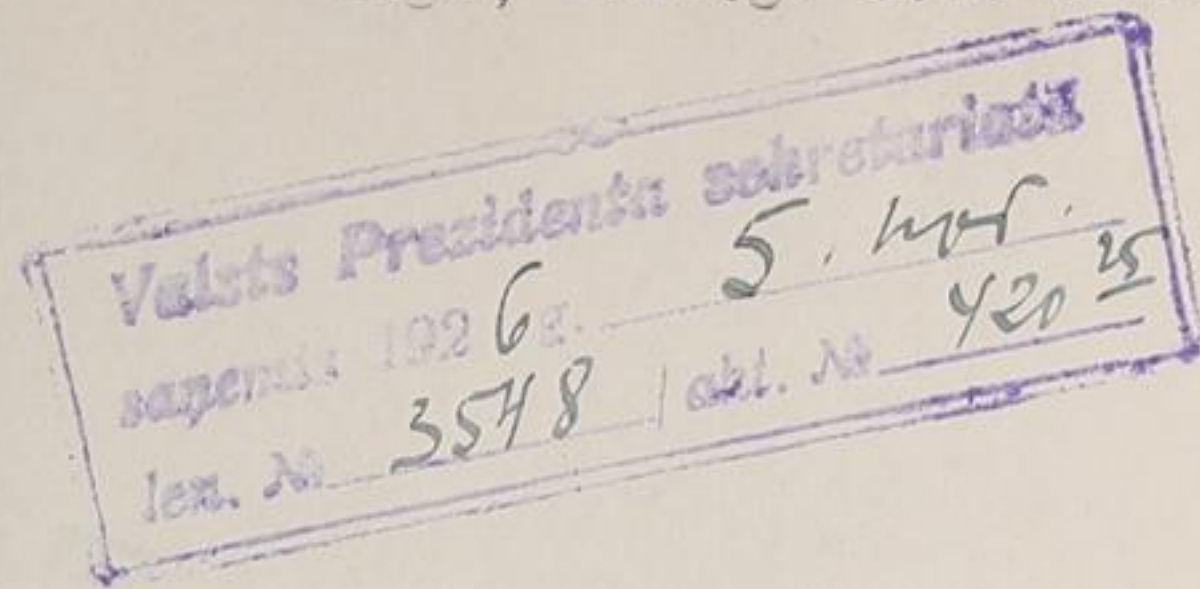
Par izraksta pareizību:

Arundegs

Valsts Prezidenta sekretariata
darbveža v.

Rīgā, 1926.g. 1.novembrī.

Nb B. 1/26 27985

202
ka
to 5/x1

Augsti godātais Prezidenta kungs,

Pagodinot nosūtīt Jums izrakstu no mūsu
sūtņa Skandināvijas valstīs K.Zariņa ziņojuma, attie-
cībā uz dažu daņu valsts vīru apbalvošanu ar Triju
Zvaigžņu ordeni.-

Ar augstu cieņu

K. Ulmanis

Augsti godātam

J. Č a k s t e s kungam,

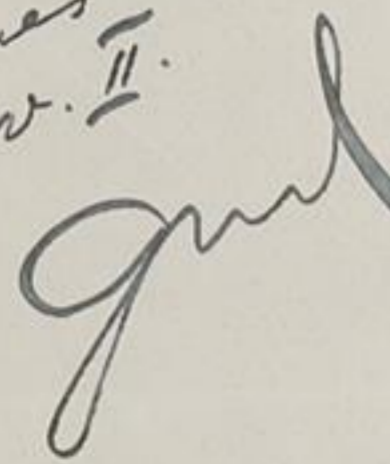
Valsts Prezidentam.

Izraksts
no sūtņa Skandināvijas valstīs
K. Zariņa kga 1926.g. 16.okt.
ziņojuma Nr 178/1238.

Konfidenciali.

.... Ordeni Clanam pasniedzu vakarā generalkonsula Christian-
sena dzīvoklī. Christiansens bija sarīkojis svinīgu dīneju šim
gadījumam par godu. Priekš pasniegšanas teicu mazu runu, kuņā
uzsvēru sakaru izveidošanu ar dtaudzīgu kaimiņvalsti Daniju, un
tieši šinī gadījumā uzsvēru Clana pūles pie Danijas-Latvijas eko-
nomisku sakaru paplašināšanas. Clans ļoti siltos vārdos pateicās
par ordeni un veltīja daudz sirsnīgu novēlējumu Latvijai, un ka
šo ordeni viņš turēsot dārgā piemiņā. Lūdza nodot mūsu Valsts
Prezidentam un valdībai viņa sirsnīgākos sveicienus un izteikt
pateicību par piešķirto ordeni. Apbalvotais Peschards atrodas 6
mēnešu atvaļinājumā, tamdēļ viņa ordeni nodevu Ārlietu ministri-
jas ģeneralsekretaram. Pie ordeņu izdalīšanas bija vēl klāt arī
vice-konsuls, sekretars, Rasmussen un Riksdadvokat - ģeneralpro-
kurors Galls.

*Jaunā ārlietu m.-ris
Ulmans par to ziņoj
2. nov. domes sēdē,
prot. nr 5 v. II.*

Izraksts pareizs

Baltijas valstu nodaļas sekretars.

LÉGATION DE LETTONIE
À STOCKHOLM

No. 113/1453.

7. decembrī 1926.g.

*202
Domes
14/XII*

*1926. 14. dec. 420²⁵
472i*
Valsts Prezidenta sekretariāts
sajēma. dat. Nr.

Augsti godātais Sekretārs kungs,

Līdz ar šo pagodinās Jums nosūtīt Danijas ārkār-
tējā sūtņa un pilnvarota ministra J. C l a n a , Triju
Zvaigžņu Ordeņa kavaliera, fotografiju.

Ar patiesu augstcienību

*Domes protokolā
1927. g. 07. 1. nr. 1.
Gud*

Alfons
Latvijas sūtņis Skandināvijas valstīs.

Augsti godātam

J. GRAUDANA kungam,

TRIJU ZVAIGZŅU ORDENA Domes
sekretāram,

R i g ā .

N o r a k s t s .

Copenhagen, December 1st, 1926.

8

Monsieur le Ministre and dear Colleague,

During your stay at Copenhagen you were good enough to ask me to send you for keeping in the Archives of the Order of your country a foto of myself. I have been fortunate enough to find one which has the special interest that it was taken during my mission at Riga and which I beg to send under special cover, hoping that it will suit the purpose.

I avail myself of this opportunity to assure you again how grateful I am for the high distinction which your President did me the honour of conferring upon me. I shall always keep it as a cherished memento of my interesting mission to your country.

Believe me,

Monsieur le Ministre and dear Colleague,

Yours very faithfully

J.Član (paraksts).

His Excellency

M. Charles Zarine.

Par noraksta pareizību:

E. Gudman

202
Lowe
8/11

Valsts Prezidenta sekretariāts
sveiciens 1927. g. 8. febr.
l. n. 472 / akt. n. 420²⁵

LÉGATION DE LETTONIE

Stokholmā, 1. februārī 1927. g.

Augsti godātais Prezidenta kungs,

Pēc maniem novērojumiem mūsu goda generalkonsuls Kopenhage-
nā V. Christiansens nes diezgan lielus materialus upurus Latvijas
valsts labad; bez tam vēl viņš arī mūsu valsts prestižu tura augsti
daļu zemē ar saviem ^{No 5} lieliem sakariem. Tā par piemēru, tagad esot no-
lemts ^{22. aprīļa prot.} likvidēt ^{27. or.} Danijas sūtniecību un generalkonsulātu Rīgā, bet Chri-
1927. g. stiansensār saviem sakariem grib to pārmaiņu novērst un atstāt visu
pā vecam. ^{Apd.} ^{škiru.} Lai Dievs dod, ka viņam tas izdotos.

^{Darboedis} Šos apstākļus vērā ņemot un arī to, ka viņš jau trīs gadus
labām sekmēm Latviju reprezentē Danijā, laipni lūdzu Jūs, augsti
godāts Prezidenta kungs, apbalvot generalkonsulu Christiansenu ar
Triju Zvaigžņu ordeņa otro pakāpi.

Tā ka generalkonsuls Christiansens grib dāvēt Napoleona I.
laika pianino, tad laipni lūdzu Jūsu aizrādījumu, kam lai viņš visla-
bāki sūta savu nodomāto dāvanu. Vai šo pianino novietot muzejā jeb pilī
jo pils arī ir savā ziņā muzejs. Zinams, šo pianino varēšu viņam likt
sūtīt pēc tam, kad būs ordeņa lieta principā noskaidrota, citādi man ne-
ērti pie šī temata atgriezties.

Šeklāt pielieku vēstules norakstu, ko šai pašā lietā rakstu
mūsu Arlietu Ministra kungam.

Pieņemot, augsti godātais Prezidenta kungs, manas visdziļā-
kas cieņas apliecinājumu.

Augsti godātam
J. Č a k s t e s kungam,
Valsts Prezidentam,
Triju Zvaigžņu Ordeņa Domes
priekšsēdētājam,
R ī g ā .

Sūtnis Skandināvijas valstīs.

----- 10
Stokholmā, 31.janvarī 1927.g.

No.113/27/118.

Augsti godātais Ministra kungs,

Mūsu goda generalkonsuls Kopenhagenā Christiansens būs jau gandrīz trīs gadi savā amatā. Viņš gan laikam ir tas vienīgais mūsu goda generalkonsuls, kurš visus konsularos ienākumus nodod valstij, bet visus izdevumus maksā no savas personīgās ķešas. Mēneša izdevumi Latvijas valsts labā viņam varētu būt mazākais 1000 kronas. Gada izdevumi viņam tā tad būtu 12.000-15.000 daņu kronas. Zinams šis vecais goda vīrs tos izdevumus taisa bez kurnēšanas un pat no visas sirds vēlas, lai šis goda postenis pēc viņa nāves pārietu uz viņa dēlu.

Viņš kā ists daņu džentlemens nekādas prasības mums neuzstāda, bet no sarunām var manīt, ka viņš būtu ļoti laimīgs un tas viņam vecuma dienas padarītu saldākas, ja viņam kaklā karātos mūsu Triju Zvaigžņu ordenis. Man šķiet, ka viņš pilnīgi tādu ir nopelnījis un tamdēļ laipni lūdzu, augsti godātais Ministra kungs, Jūsu pabalstu šai lietā un stādīt viņu priekšā uz Triju Zvaigžņu ordeņa II.pakāpi. Viņš vēl grib dāvināt Latvijas muzejam vienu Napoleona I. laika pianino. Domāju, ka šāds vecs pianino vislabāki noderētu novietošanai muzejā.

Jūsu laipno un piekrītošo atbildi gaidīdams palieku

visā augstcienībā

K.Zariņš (paraksts).

Augsti godātam
F. C i e l e n a kungam,
Arlietu Ministrim,
R i g ā .

Par noraksta pareizību: *E. Gudman.*

len. N 472
 Nr. 420²⁵

Augsti godājamais

sūtņa un ministra kungs,

9 februārī. 1927
 N 551.

Pagodinot Jums pa-

ziņot, ka ar 31. janvāra/1. februāra rakstu iero-
 sināto jautājumu par goda ģeneralkonsula V. Chri-
 stiansena apbalvošanu Valsts Prezidenta kungs
 cels priekšā turpmākā domes sēdē š.g. 7. martā, jo
 paredzams, ka līdz tam laikam ārlietu ministris
 Sūtnim K. Zariņam.
 paspēs iesniegt arī formelo priekšlikumu.

Ar augstu cieņu

[Handwritten signature]

Valsts Prezidenta sekretariātam

№

32/30

Rīgas Apgabaltiesas
Prokurors.

Nr. 420²⁵ un 6.

Augsti godājamais

sūtņa un ministra kungs,

Nosūtu Jums izsnieg-

šanai apbalvotiem sekošus ordeņus kopā ar statu-
tiem un diplomiem:

Latvijas goda ģeneralkonsulam Kopenhagenā V. CHRI-
STIANSEN kungam - II šķiras Triju zvaigžņu ordeni

un

četriem dāņu brīvprātīgo korpusa kaņavīriem, pēc
pieliktā saraksta, III šķiras Lāčplēša kara orde-
ņus.

. Lūdzu viņus apsveikt
manā vārdā. Par izpildīšanu man ziņot. Ordeņa do-
me būtu pateicīga saņemt no apbalvotiem viņu foto-
grafijas ar autografu un īsu biografisku aprakstu
no katra.

Ar patiesu cieņu

(G. Z e m g a l s)
VALSTS PREZIDENTS.

Augsti godājamam

K. Z a r i ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministram Skandi-
navijā.

1927.g. 24.maijā Nr. 1926

Ar. 420²⁵

13

Sekretariats.

Augsti godājamais direktora kungs,

Ar. 24 maijā.
N 1931.

Pagodinot paziņot zināšanai, ka uz
Valsts Prezidenta kunga priekšlikumu ordeņa dome
nolēma par nopelniem Latvijas labā apbalvot ar
II šķiras Triju zvaigžņu ordeni mūsu goda gene-
ralkonsulu Kopenhagenā V. CHRISTIANSEN. Ordeņa
nozīmes izsniegšanai viņam Prezidenta kungs šo-

Augsti godājamam

L. Ēķa kungam,

ārlietu ministrijas
protokolšefam.

130p

dien nosūtīja ministrim K. Zariņam uz Stokholmu.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretars.

TELEGRAMA

14

M A K S A				P Ā R R A I D Ī T A	
	Ls.	S.			
Par pārraidīšanu			no	/	st. min.
atbildi					
"				uz	vads №
Kopā			№		Pārraidīja
Pieņēma					

Šķira	Vārdu skaits	N o d o t a	D i e n e s t a p i e z i m e s
	tv.	1927. 24. v.	
	v.	st. min.	
	š.		

Kam Latvija

Adresata dzīves vieta

Uz kuriem Stockholm

Šodien nodevu amin ekspedīcijai nosūtīšanai Jums ordenus
 dāņiem Ģenkonsuls Christiansen ļoti vēloties saņemt uz
 pirmo jūniju.

Grandaus

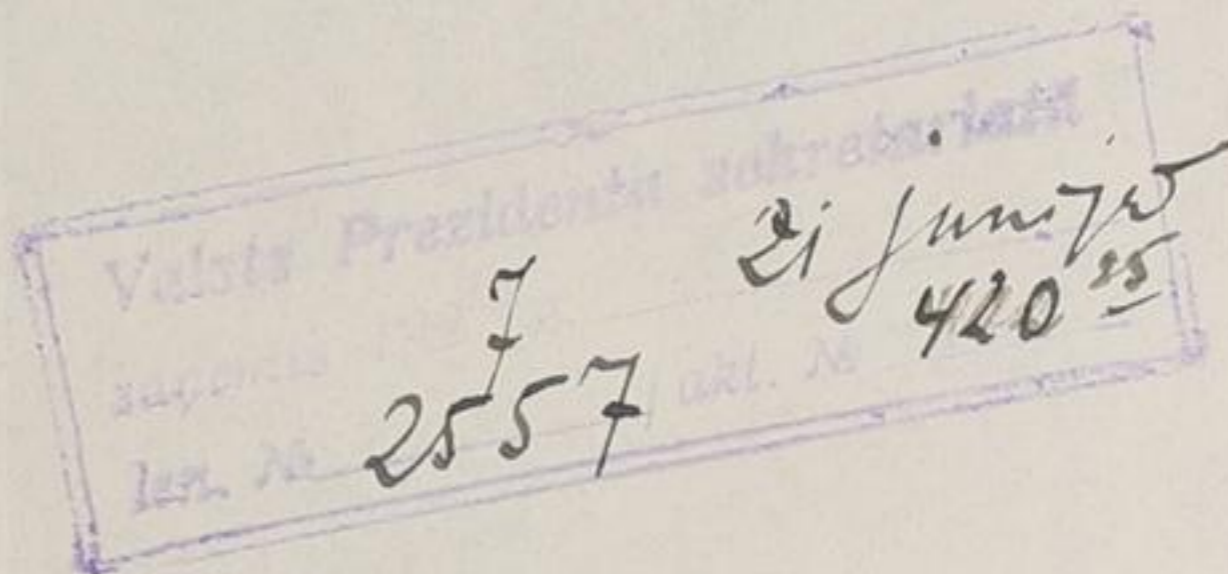
Sūtītāja adrese Valets Prezidenta pilī.

Nom. № 801.

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN DANEMARK

15
COPENHAGUE K., 15. Juni 1927.
BREDGADE 6.

No. V.I.524.

21. Juni 1927
Mir lietas
2557
Hochgeehrter Herr Präsident,

Erlauben Sie mir, hochgeehrter Herr Präsident, Ihnen meinen tiefempfundenen Dank auszudrücken für die mir erwiesene grosse Ehre, indem es Ihnen gefallen hat, mir das Grossoffizierskreuz des Drei Sternen Ordens zu verleihen.

Genehmigen Sie, hochgeehrter Herr Präsident, den Ausdruck meiner vorzüglichsten Hochachtung.

Vilh. Ehrmann
Lettlands Generalkonsul.

An
Seine Excellenz
Herrn Staatspräsident G. Sengals,
R i g ā.

TWO/NJ.

Nr. 113 1927. g.

*3 km doms Pilsētas centrā
27. 12. 27*

Valsts Prezidenta sekretariāts
sakoms 1927. g. okt. Nr. 2582
27. jūnijā 1927. g.

LÉGATION DE LETTONIE

13. jūnijā 1927. g.

Augsti godātais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar š.g. 24 maijā Nr.1926 rakstā man pie-
sūtītiem ordeniem Dānijas pavalstnieku apbalvošanai, 30 maijā
ierados Kopenhagenā un tanī pašā dienā pasniedzu Triju Zvaigžņu
ordeni mūsu general konsuļam V. Christiansen'a kungam. Christi-
ansens sirsnīgos vārdos pateicās par viņam parādīto lielo godu
un apsoliņās nākamībā ar vēl lielaku enerģiju kalpot Latvijas
valstij un peilikt visas pūles lai atiecības starp Dāniju un
Latviju taptu jo ciešas un draudzīgas. Viņš velējas arī personīgi
Valsts Prezidenta kungam pateikties par apbalvosānu.

31. maijā pasniedzu ordenus četriem Lāčplēša
ordeņa kavalieriem pulkvedim-leitnantam Iver de Hemmer-Gudme,
kapteinim Peter Viggi Christensen, leitnantam Peter de Hemmer-
Gudme un vice-feldvebeļam Aage Gronbech Grunnet. Pie apbalvoša-
nas teicu īsu runu, kurā uzsveru Latvijas kara ordeņa "Lāčplēsis"
lielo nozīmi, ka arī pakavejos pie tiem grūtiem laikiem kad
Dānijas pilsoņi plec pie pleca ar mūsejiem cīnījās par Latvijas
patstāvību. Apbalvoto vārdā atbildeja pulkvedis-leitnants Ivers
de Hemmer-Gudme; viņš uzsvēra Latvijas tautas cēlos ideālus savas
patstāvības sasniegšanai un ka viņi-dāņi-nevarejuši viegli

Augsti Godatam
G. Z e m g a ļ a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam un
Triju Zvaigžņu Ordeņa Domes priekšsedetajam
R I G Ā

nāskatīties uz mūsu brīvības cīņu un steigušies palīdzēt
brāļu tautai Latvijā.

Atsevišķu fotogrāfiju visi apbalvotie apsoliņas

piešūtīt caur mūsu Kopenhāģas ģenerālkonsulātu.

Pielikumā nosūtītu fotogrāfiju, kura uzņemta tanī

momentā kad piespraudu ordeņus Lāčplēša kavalieriem.

Pieņemot augsti godātais Prezidenta kungs, manas

visdziļākas cieņas apliecinājumu.

*Kopā ar norakstā
nodota L.K.O. darīšanai*
Gu

Carl Larsson
SŪTNIS SKANDINAVIJAS VALSTIS.

1 pielikums.

170p

Augsti godājāmais

sūtņa un ministra kungs,

Pagodinos apsti-

prināt, ka Jūsu 13.juniņa rakstu Nr.113/27/783

un tam pielikto fotografisko uzņēmumu Valsts

Prezidenta kungs saņēma un cels priekšā tuvākās

sēdēs kā vienai, tā otrai ordeņdomei.

Atsevišķas apbal-

voto fotografijas ar autografu un īsām biografi-

skām ziņām par katru gaidīsim.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t a r s.

Augsti godājamam

K. Z a r i ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministrim Stokholmā.

1927.gada 28 jūnijā Nr. 2462.

No. 141/27/814.

1927.g.18.junijā.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927. g. 27. VI
len. Nr. 2588 akt. Nr. 420 25

Augsti godātais Valsts Prezidenta kungs,

*Domes protokols
1927. g. 6. jūlijā
Nr. 10.
Gul*

Savā laikā nelaiķim Valsts Prezidenta kungam rakstīju, ka mūsu goda generalkonsuls Kopenhagenā nodomājis dāvināt kādam valsts muzejam "Boule" Napoleona laiku pianino. Tagad mūsu generalkonsuls ziņo, ka viņš šo pianino jau nosūtījis Valsts Vēsturiskam muzejam. Personīgās sarunās Kopenhagenā viņš man vēl uzsvēra, ka viņš to pianino ērtības labā sūtīs uz Vēsturiskā muzeja vārda, bet ka Valsts Prezidenta kungs varētu to nodot tādē muzejā, kāda to atrastu par labu.

Jūsu zināšanai pagodinos Jums to vēstīt.

Izlietojot šo gaījumu lūdzu Jūs, augsti godātais Valsts Prezidenta kungs, saņemt manas patiesas augstcienības apliecinājumu.

J. J. J. J.

Augsti godātam
G. Z e m g a l i s kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam, Rīgā.

*202
27.6. Gul*

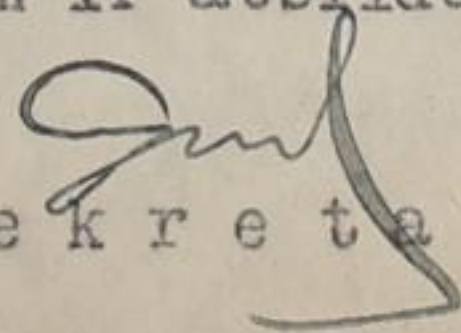
lēm. nr 2582, 2588

Nr. 420²⁵

Valsts vēsturiskā muzeja direktora kungam.

Atg. 31 augustā.
N 3233.

Ievērojot, ka mūsu goda generalkonsula V. Christiansen kunga pianino "Boule" dāvinājumam, ērtības labā sūtot to uz muzeja vārda, ir zinams sakars ar dāvinātāja apbalvošanu ar Triju zvaigžņu ordeni, - laipni lūdzu apstiprināt minētā pianino saņemšanu muzejā un vai Christiansenam ir atbildēts ar pateicību.

V. P. sekretārs.

J. M.
Valsts
Vēsturiskais Muzejs.

5. septembrī 1927.
№ 213.

Rīgā, Pili, telpās № 21/25.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1927.
len. 33/8
8. sept.
420²⁵
akt. № 0

Triju Zvaigžņu
ordena dāmei.

Uz rakstu no 31. aug. š. g. № 3233 ziņojin Tri-
ju Zvaigžņu ordena dāmei, ka goda general-
konsula V. Christiansena dāvētais pianino „Bon-
le” muzejā saņemts un par dāvinājumu ieteikta
Christiansena Rejm. pateicība ar rakstu no 8. jūl.
š. g. № 170. —

Valsts vēsturiskā muzeja
direktors:

K. C. Gulb

702
8. IX gul

Wep

Augsti godājamais

sūtņa un ministra kungs,

1877 8 septembrī.
N 5365.

Sakarā ar Jūsu š.g.

17.juniņa rakstu Nr.141/27/814, pagodinos paziņot,
ka goda generalkonsula V.Christiansen kunga sūtīto
pienino Valsts vēsturiskais muzējs saņēmis, novie-
tojis pilī pienācīgā vietā un ar 8.julija rakstu
Nr.170 dāvinātājam izsacījis pateicību, par ko in-
formēts arī Valsts Prezidenta kungs.

Atgriežoties pie sava

28.juniņa raksta Nr.2462, piezīmēju, ka ordeņa do-
me būtu ļoti pateicīga saņemt cien.Christiansen kg
un tāpat pārējo apbalvoto atsevišķas gīmetnes.

Augsti godājamam

K. ZARINA kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim Ar patiesu cieņu
un pilnvarotam ministrim.

V. P. sekretars.

No 113/18.

Valsis Prezidenta sekretariātā
sagatavots 1928 g. 20. janv.
l.k. Nr. 236, akt. Nr. 420/28

LATVIJAS SŪTNIECĪBA 21
STOKHOLMA

1928.g.3.janvarī.

Augsti godātais sekretars kungs,

Atsaucoties uz Jūsu p.g.28.ju-
nija rakstu No 2462 attiecībā uz ar Triju Zvaigžņu orde-
ni apbalvoto fotogrāfiju piesūtīšanu, šeklāt pagodinot Jums
nosūtīt mūsu generalkonsula Kopenhāgenā W.Christiansena
kunga fotogrāfiju.

Izlietojot šo gadījumu laipni
lūdzu Jūs, augsti godātais sekretars kungs, pieņemt manas
patiesas augstcienības apliecinājumus.

Pielikumā: fotogrāfija.

Domes protokolā
1928.g. 8. II. Nr. 1.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Augsti godātam
J.G r a n d a u s kungam,
Triju Zvaigžņu Ordeņa domes sekretaram
R i g ā.

len. n 236
Ar. 420²⁵

22

Augsti godājamais

sūtņa un ministra kungs,

Mg. 21 janvarī.
N 318.

Pagodinos paziņot, ka pie Jūsu
3. janvāra raksta Nr. 113/18 atsūtītā Triju zvaig-
žņu ordeņa lielvirsnieka generalkonsula W. CHRI-
STIANSEN kunga gīmetne ordeņa domē saņemta ar pa-
teicību.

Augsti godājamam

K. Z a r i ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministram Skandināvijā.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t a r s.

Valsts Prezidenta sekretariāts
 saņemts 1927. g. 25. nov. 15
 lēm. Nr. 4571 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA
 DOMEI

*3 zv. ord. domei
 25.11.27*

No Ministru prezidenta ministra

Ordeņa domes lēmums:

1927. g. 23. novembrī.

Nr. 2846.

1927. g. 30. novembrī prot. № 22.

Apbalvots ar ordeņa
 III šķiru.

Darbovedis *Jr. Tumbliņš*

0.194.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Knud Christian K n u d s e n, Lielās Ziemeļu Telegrafa Sabiedrības Liepajas biroja direktors.</p>	<p>Danijas pavalstnieks; no 1912.gada Lielās Ziemeļu Telegrafa Sabiedrības Liepajas biroja direktors. Ar 1928.g.1.janvāri viņš atstāj dienestu un aiziet pensijā.</p>	<p>Knuds Christians Knudzens kā Lielās Ziemeļu Telegrafa Sabiedrības Liepajas bi- roja direktors ir izdarījis neatsveramus pakalpojumus Latvijas valstij viņas tapša- as un izveidošanās laikā.Jau 1919.g.janvā- rī viņš panāca no vācu kara spēka pārgrie- tā kabeļa atjaunošanu Baltijas jūrā,tā sa- nodadams Latvijas pagaidu valdībai vienīgo drošo telegrafa satiksmi ar ārzemem.It dēļ viņš bija izpildzīgs Pagaidu valdībai pa viņas atrāšanās laiku Liepajā, nosūtīt viņas slepenās telegramas uz ārzemem bet tam apejot vācu militaro cenzuru,kurā parasti Pag.valdības telegramas neatlāva nosūtīt.Ari pēc 1919.g.16.apriļa puča Knud- zens kungs turpināja savus pakalpojumus Pag. valdībai personīgi piegādādam telegramas Ministru prezidentam angļu misijā un saņem- ams no viņa telegramas slepenai nosūtīšanai ar cenzūras piederības uz ārzemem.Tāpat pateicoties Knudzena kungam Pag.valdībai Liepajā bij iespējams uzturēt telegrafiskus sakarus ar Ziemeļ-Latvijas armiju un mūsu sabiedroto Somijas valdību.</p> <p>Apbalvojams ar Triju Zvaigžņu ordeņa šķiru.</p> <p><i>M. Smilgaitis</i> Ministru prezidents.</p>	<p>Lūdz apbalvot Knud Christian K n u d z e n ar Triju Zvaigžņu ordeņa šķiru.</p> <p>Ministru prezidents.</p> <p><i>M. Smilgaitis</i></p> <p>Paraksts</p>	<p>Lūdz apbalvot Knud Christian K n u d z e n ar Triju Zvaigžņu ordeņa šķiru.</p> <p>Ministru prezidents.</p> <p><i>M. Smilgaitis</i></p> <p>Paraksts</p>

Ierosinātais raksts

Len. N 4571
Ar. 420²⁵

25

Sekretariats.

Augsti godājamais

direktora kungs,

12. 12. decembrī.
N 5204.

Uz ministru prezidenta š.g. 23. novembra priekšlikumu Nr. 2846, ordeņa dome 30. novembra sēdē vienbalsīgi nolēma: Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības Liepājas biroja direktoru Dānijas pavalstnieku Knud Christian Knudsen par nopelniem Latvijas labā apbalvot ar III šķiras Triju zvaigžņu ordeni.

Šeklāt pieliktās ordeņa nozīmes ar statutiem, saskaņā ar domes lēmumu, laipni Jūs lūdzu nodot ministru prezidenta kungam attiecīgai rīcībai dēļ izsniegšanas apbalvotam. Diploms sekos.

Līdz ar to paziņoju Jums varbūtēju soļu speršanai, event. saziņā ar K.Ch.Knudsen kgu, ka ordeņdomes sēdē izskanēja tāda doma, ka valsts 10 gadu jubilejā vajadzēs apbalvot arī kādu vai kādus no augšminētās sabiedrības centralās direkcijas, kas, kā arī Jums tas zinams, daudz mums pakalpoja 1919. gada kritiskajās dienās Liepājā.

Augsti godājamam

D. Rudziša kungam,

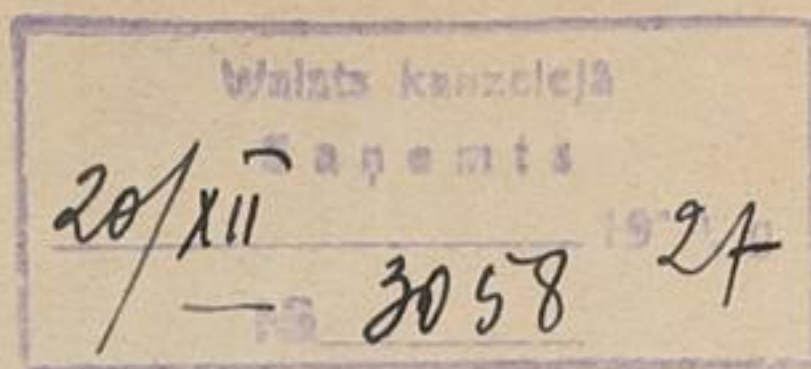
Valsts kancelejas direktoram.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretars.

LIEPAJAS
PREFEKTS.

17. dec. 1927.
№ 6624^s
Liepajā.

26

Valsts kancelejas
Direktora kgm.

Izpildot Jūsu rakstu no 14.decembra š.g.
zem Nr.2998 pagodinos ziņot, ka piešķirtais Lielās
Ziemeļu Telegrafa Sabiedrības Liepajas biroja direk-
toram Knudam Christianam Knudzenam Triju
Zvaigžņu ordenis tika no manis svinīgā kārtā pa-
sniegts minetam Knudzenam 16.decembrī š.g.
vietējā Danijas konzula un biroja darbinieku klāt-
būtnē.

Saņemot ordeni Knudzens jutās ar
to sevišķi pagodinats un lūdza izsacīt Latvijas Val-
dībai savu vissirsnīgāko pateicību par viņa apbal-
vošanu.

Liepajas Prefekts:

2007

Valsts Prezidenta sekretariāts
 saņemts 1927. g. 21. dec.
 lēm. Nr. 4908, akt. Nr. 420-25

21.12. *Gul*

Zinašanai.

Rīgā, 1927. g. 20. decembrī, Nr. 3052.

domes protokols
 1928. g. 8. 2. *Gul*

Valsts kancelejas direktors

R. Andriņš

Nodaļas vadītājs

W. Blumens

len. ~ 4908²⁷
Nr. 420²⁵.

L i e p ā j a s p r e f e k t a k u n g a m .

10 aprīlī. 1928g.
N 1201.

Atsaucoties uz Jūsu pag.gada 17.decembra rakstu Nr.6624, laipni lūdzu nekavējoties paziņot, vai direktors K.Ch. K n u d s e n kungs, kam Jūs nodevāt Triju zvaigžņu ordeni, vēl atrodas Liepājā (tā kā varētu caur Jums nodot arī tagad pagatavoto ordena diplomu), bet ja galīgi aizbraucis, tad mēģināt noskaidrot un paziņot viņa adresi.

V. P. s e k r e t ā r s .

Latvijas pirmā Valsts prezidenta Jāņa
Čakstes piemiņas fondam

No 619.

Krāslavas Pilsētas Valde.

Piņģā

Valsts Prezidenta
pils.

LIEPAJAS
PREFEKTS.

17. aprīlī 1928 g.
№ 6624

Liepajā.

Valsts Prezidenta sekretariāts
1928 g.
1361
16. aprīlī
420

Triju Zvaigžņu Ordena D o m e i.

Atsaucoties uz Jūsu rakstu no 10. aprīļa š.g. zem
Nr. 1201 pagodinos ziņot, ka K. Ch. Knudzens paš-
laik atrodās ārzemēs un viņa atgriešanās L i e p a j ā
sagaidama pēc apmēram 2 nedēļām.

Knudzena ģimene dzīvo L i e p a j ā.-

LIEPAJAS PREFEKTS:

200
16.4. Gul

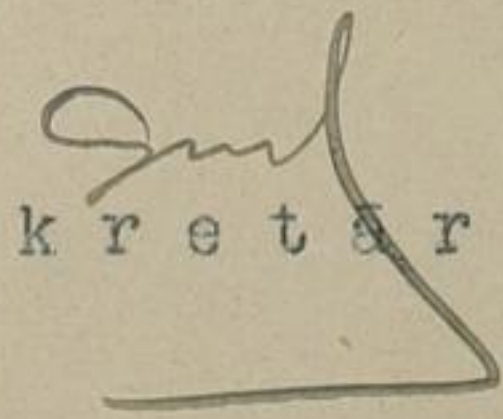
280p
Lm. n. 1361
Nr. 420²⁵.

Liepājas prefekta kungam.

1928. 19. maijā.
N 1965

Še klāt pielikto ordeņa diplomu
laipni Jūs lūdzu nodot K. Ch. Knudsen
kungam.

Uz Nr. 6624.

V. P. sekretārs.

Rīgā, 1927. g. 11. novembrī.

No. A. 093/102/24567.

Valsts Prezidenta sekretariāts
 saņemts 1927. g. 15. nov.
 l. n. n. 4390. lakt. n. 416²⁵

.....
 3. DANIJAS pilsoņi. Abus sarakstā minētos Danijas parlamentāriešus stādu priekšā apbalvošanai uz sūtņa Danijā ierosinājuma pamata. Abi minētie kungi jo dzīgi aizstāvējuši Latviju Danijas parlamentā un tēlojuši Latvijas svarīgo nozīmi pie Baltijas jūras sakarā ar Danijas pārstāvības Rīgā budžeta apspriešanu. Pielieku Danijas parlamenta stenogramu tulkojumus.

Par izraksta pareizību:

M. Kurlandis

Valsts Prezidenta sekretariāta
darbvedis.

*Domes protokols
1927. g. 15. XI v. 20.*

Jurid

Ak. 420²⁵

28.12

Konfidenciali.

Sekretariats.

Wg. 3 decembrī.
N 5068.

Augsti godājamais padomnieka kungs,

Pie ārlietu ministra 11.novembra raksta Nr.A.093.102/24567 iesniegto priekšlikumu dēdivu Dānijas parlamenta locekļu apbalvošanas ordeņa dome atlika izlemsšanai pēc plašāku papildu ziņu saņemšanas, jo īsajā iesniegumā, tam nepieliekot arī pašu sūtņa motivēto ierosinājumu, trūkst jebkādu rasturojošu personalziņu par J.S.VANGGARD un H.ANDERS kungiem, par viņu politisko stāvokli un lomu parlamentā, par event.personīgām *Sakarībām* Rīgā, kurū dēļ pielaižams, tie tik stipri aizstāvējuši pārstāvniecības paturēšanu Latvijā, un iekš kā tieši izpaudušie viņu lielie nopelni abu tautu tuvināšanā.

To paziņojot Jūsu rīcībai, piebilst ka ordeņa dome atgriezīsies pie apbalvošanas jautājuma, tiklīdz saņems nepieciešamo plašāku informāciju apmēram norādītā satura.

Augsti godājamam

L. Ēķa kungam,

Ārlietu ministra protokolsefam.

Ar patiesu cieņu

V. P. sekretars.

S A R A K S T S

liat
15/11/27
(Signature) 30

D A N I J A S pilsoņiem apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeni.

1. J. S. V A N G G A R D - Danijas parlamenta deputats, bij.ārlietu komisijas III.šķira priekšsēdētājs.
Kā Danijas parlamenta loceklis un bij.ārlietu komisijas priekšsēdētājam lieli nopelni Latvijas labā, savās runās izcēlis Latviju un viņas tautu, stipri iespaidojis parlamenta lēmumu par Danijas līdzšinējās pārstāvības paturešanu Rīgā.
2. Holger A N D E R S E N - Cand.theol.,Parlamenta loceklis.
III.šķira
Kā iespaidīgs parlamenta loceklis savās runās vienmēr izcēlis Latviju un viņas tautu. Lieli nopelni abu tautu tuvinašanā.

Rīgā, 1927.g.9.novembrī.

(Signature)

Arlietu ministrs.

16.3.22

Vanggaard: In den Hauptzügen hat der Vorschlag meiner Meinung nach das Richtige getroffen, nur was die vorgeschlagene Niederlegung des Konsulates in Riga betrifft, muss ich Bedenken aussprechen. Ich meine, dass es am richtigsten wäre, die baltischen Staaten, wie vorgeschlagen, unter einem Chef zu sammeln, aber Riga ist nun tatsächlich die grösste Stadt und die Stadt mit der zentralsten Lage dort.

16/3.22

Holger Andersen: Der hochgeehrte Aussenminister wandte sich recht stark gegen verschiedene meiner Äusserungen, indem er sie auffasste, als ob ich das Aussenministerium dafür beschuldigen wollte, seine Aufmerksamkeit nur in ganz ungenügendem Grade an dem Ostseeproblem gelenkt zu haben und damit an der ganzen baltischen Frage. Ich habe nichts davon gesagt, ich habe gesagt, dass ich meinte, dass die Tendenz, die in diesem Gesetzesvorschlag in die Augen fiel, ein Zeugnis davon war, dass man bei der Ausformung des Gesetzesvorschlages dieser wichtigen Frage nicht die erforderliche Aufmerksamkeit gewidmet hatte. In diesem Zusammenhang betonte der hochgeehrte Minister, dass unser Land die grösste und meist umfassende Repräsentation in Balticum hatte. Das muss auf ein Irrtum des hochgeehrten Aussenministers beruhen, und das kann ich nicht unwidersagt stehen lassen. Ich erlaubte mir, als ich das erste Mal das Wort hatte, die starke und umfassende Repräsentation unseres schwedischen Nachbarlandes in dem Hauptlande Balticums, nämlich Lettland, hervorzuheben. Ich wies darauf hin, dass Schweden hier eine ganze Gesandtschaft, einen ausgesandten Gesandten, einen ersten Legationssekretär, der zugleich Konsul war, einen zweiten Legationssekretär und einen Landwirtschaftsattaché mit Wohnung in Riga hatte. Aber wie stellt es sich, wenn man die Repräsentationen Dänemarks und Schwedens in den drei Ostseeländern, Estland, Lettland und Lithauen vergleicht? Ja,

32

dann ist es so, dass Schweden in Riga, wie erwähnt, eine ganze ausgesandte Gesandtschaft hat, und wir haben einen ausgesandten Konsul mit dem Titel eines Generalkonsuls, was also nach dem Vorschlage aufgehoben werden soll. In Reval, die Hauptstadt Estlands, haben wir einen honorären Konsul, Schweden einen ausgesandten Konsul. In Kowno, die Hauptstadt Lithauens, haben wir einen ausgesandten Konsul mit dem Titel eines Generalkonsuls, und Schweden hat in Kowno auch einen ausgesandten Konsul. Zwar haben wir in Kowno z.B. einen ausgesandten Legationssekretär und in Reval einen ausgesandten Konsulatssekretär mit dem Titel eines Vizekonsuls, während Schweden an den beiden letztgenannten Plätzen keinen ausgesandten Vizekonsul hat. Aber Schweden hat in den Hauptstädten der drei baltischen Staaten eine ausgesandte Repräsentation, und mir kommt es nicht vor, dass der hochgeehrte Ausseminister unter diesen Umständen sagen kann, dass Dänemark das am völligsten repräsentierte Land Balticums ist. Dies beruht doch vermutlich ~~xxx~~ auf den Charakter der ganzen Vertretung.

Holger Andersen: Ich danke dem hochgeehrten Ausseminister für seine liebenswürdige Antwort und möchte nur sagen, dass ich die Auskünfte, die ich gegeben habe, von den offiziellen Kalendern der respektiven Ausseministerien in Reval, Riga und Kowno für das Jahr 1926 geholt habe. Diese habe ich benutzt, als ich die Repräsentationen der verschiedenen Länder erwähnte, und der offizielle Kalender des lettländischen Ausseministeriums zeigt, dass Schweden in Riga einen ausgesandten Gesandten, einen ausgesandten also einen bevollmächtigten Minister und ausserordentlichen Gesandten ersten Legationssekretär, der zugleich Konsul ist, einen ausgesandten zweiten Legationssekretär und einen in Riga wohnhaften Landwirtschaftsattaché hat, und die verschiedenen Repräsentationen Schwedens in Kowno und Reval sind wie von mir erwähnt. Ich

33

glaube nicht, dass man sich an mehr authentischem Material stützen kann als die Kalender der Aussenministerien der drei baltischen Länder.

....., dass der Gedanke, das Konsulat in Riga niederzulegen, nicht mit Sympathie von der überwiegenden Mehrheit dieses hohen Kammer empfangen wird. Riga ist die grösste der Ostseestädte; Riga ist das Zentrum Balticums. Der hochgeehrte Aussenminister gab keine besondere Auskünfte von den Motiven zu der Niederlegung dieses Postens, und wenn man in den sehr sparsamen, ja aussergewöhnlich sparsamen Bemerkungen, die diesen wichtigen Gesetzvorschlag begleiten, sucht, dann wird man auch ganz vergeblich suchen. An Riga sind grosse dänische Schifffahrtsinteressen geknüpft. D.F.D.S. hat nicht weniger als 3 feste wöchentliche Routen dort, nämlich von Kopenhagen nach Riga, von Kopenhagen nach Libau und die direkte Route von Riga nach französischen Häfen. Es wäre sehr interessant, die Stellung der Schifffahrt zu diesem Vorschlag zu kennen. Ich voraussetze, dass der hochgeehrte Aussenminister eine Erklärung der Schifffahrt eingeholt hat, und werde deshalb anheimstellen, dass wir baldmöglichst mit der Auffassung der Schifffahrt über diese Frage bekannt gemacht werden. Ich kann mir nicht denken, dass die dänische Schifffahrt eine andere Haltung als eine zurückweisende diesem Vorschlag gegenüber, einnehmen kann. Wir haben in Riga und Libau Telegraphenstationen der Grossen Nordischen, es ist in Riga eine grosse dänische Kolonie, und was meiner Meinung nach besonders wichtig ist, ist, dass Lettland das einzige der Ostseeländer ist, mit welchem wir einen regelmässigen Handelstraktat abgeschlossen haben. Wir erinnern sicher alle, welche genaue Behandlung diesem Vorschlag in dem aussenpolitischen Ausschuss zu Teil wurde und danach in diesem hohen Kammer. Mit den anderen beiden Randstaaten haben wir ja nur gewisse provisorische Vereinbarungen. Jeder, der eine Handelsstatistik sieht,

wird bald darüber klar werden, dass Lettland ein bedeutender Markt für den dänischen Export ist. Z.B. ist die Ausfuhr nach Lithauen und Memel nicht mal ein Drittel des Exports von Dänemark nach Lettland. Doppel merkwürdig hat mich dieser Vorschlag berührt, als ich daran denke, dass Dänemark, so weit ich erinnere, einer der allerersten Staaten war, der die Unabhängigkeit Lettlands anerkannte. Es kommt mir deshalb vor, dass die Beiseitesetzung, von der man durch diesen Vorschlag Eindruck bekommen konnte, eben mit diesem Hintergrunde einen doppel peinlichen Eindruck in dem Teil der Ostseeländer, welcher der wichtigste für uns ist, nämlich Lettland, machen konnte. Es konnte ja auch von Interesse sein, eine Vergleichung mit z.B. der schwedischen Repräsentation in den Ostseeländern zu machen. Überhaupt kommt es mir vor, dass es von nicht geringem Interesse ist, die Ordnung unseres auswärtigen Dienstes mit den entsprechenden schwedischen Verhältnissen zu vergleichen. Was nun z.B. die schwedische Repräsentation in Lettland betrifft, wird man sehen, dass Schweden, obwohl sein Handelsumsatz mit Lettland bedeutend geringer als unser ist, nicht nur ein Konsulat, sondern auch eine ganze Gesandtschaft, einen ausgesandten Gesandten, einen ersten Legationssekretär, der zugleich Konsul ist, einen zweiten Legationssekretär und einen Landwirtschaftsattaché aufrecht erhält. Ein Landwirtschaftsattaché ist von besonderem Interesse für uns, denn wir Dänen haben keinen Landwirtschaftsattaché. Ja, wir haben einen, aber er wohnt, wie bekannt, nicht dort oben, er pflegt in Moskwa zu wohnen, was ja von Riga ziemlich weit entfernt ist. Dass wir gerade in diesen Tagen baltische Delegationen zu der dänischen Messe kommen sehen, ist ja beinahe eine Ironie des Schicksals, wenn wir gleichzeitig hier einen Vorschlag behandeln, wodurch unsere Repräsentation in Riga begrenzt werden soll, wie der Fall ist. In der gestrigen Nummer der Regierungszeitung, "København", wird man auf der Vorderseite einen grossen und fein ausgestatteten Artikel von Dänemark und Lettland und von der Bedeutung der Ver-

Zhop

sehen.)
bindung zwischen den beiden Ländern. Es ist ein sehr merkwürdiger
Hintergrund für den Vorschlag, der hier vorgelegt ist, aber ich
hoffe auch, dass die Behandlung der Sache in dem Ausschuss dazu
führen wird, dass dieser Vorschlag nicht verwirklicht wird.

1928.g. 8.oktobrī.

Nr. A.093/023029.

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Sakarā ar Valsts 10 gadu pastāvēšanas svētkiem pagodinos nosūtīt šeklāt 20 sarakstus, kuŗos lūdzu apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeni mums draudzīgo valstu valdības locekļus, valsts, sabiedriskos un kulturālos darbiniekus, ka arī dažas militāras personas. Visas šīs personas ir izpelņījušās Latvijas valsts atzinību, vai nu aktīvi strādādami mūsu valsts labā, vai arī citādi izrādīdami savu draudzību un simpatiju Latvijai.

Šinī sarakstos ietilpst:

.....
2) D a n i j a s p i l s o ņ i - 4

Ar šiem priekšlikumiem šimbrīžam mums draudzīgo ārvalstu pilsoņu saraksti par apbalvošanu ar Triju zvaigžņu ordeni izsmelti, kādēļ pagodinos lūgt Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, šos ierosinājumus likt priekšā Ordeņa domei izlemsanai.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs, arī pie šī gadījuma pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

Pielikumā: 20 saraksti

Augsti godājamam
G. Z e m g a ļ a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.

A. B a l o d i s.
Ārlietu ministrs.

Latvijas Prezidenta sekretariāts
Saraksta Nr. 8 9. art.
Izn. Nr. 6355-6373 akt. Nr. 418 25

D A N I J A S pilsoni.

Valsts Prezidenta sekretariāts
ņemts 1928 g. 9. okt.
lēm. Nr. 6356 / akt. Nr. 42025

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

Ordeņa domes lēmums:

1928 g. 6. oktobrī

Nr. A.093/

Sk. otrā pusē.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>1. VANGGAARD, J.S. Danijas parlamenta deputāts 1928. g. 14. novembrī prot. No 24. Apbalvots ar ordeņa III. šķiru. N 42 Darbovējis O. Lapins</p>	<p>Bij. ārlietu komisijas priekšsēdētājs.</p>	<p>Kā Danijas parlamenta loceklis un bij. ārlietu komisijas priekšsēdētājam lieli nopelni Latvijai labā, savās runās izcēlis Latviju un viņas tautu, stipri iespaidojis parlamenta lēmumu par Danijas līdzsiniņas pārstāvības paturēšanu Rīgā. (Pielikumā: Danijas parlamenta runu stenogramā ar J.S. Vanggaard runu). Biogrāfija.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar ordeņa III. šķ.</p>
<p>2. ANDERSEN, Holger, Cand.theol. Danijas parlamenta loceklis 1928. g. 14. novembrī prot. No 24. Apbalvots ar ordeņa III. šķiru. N 43 Darbovējis O. Lapins</p>	<p>Dāņu mācītājs un laikraksta "Heindal" redaktors</p>	<p>Arī H. Andersens vienmēr savās runās izcēlis Latvijai tautu, kurām, ka teiktām nopelni Latvijai labā, ir bijusi liela nozīme. Ļoti iespaidīga persona politiskās aprindās, kurām liels svārs Danijas ārlietu komisijas lēmumos. Savu politisko iespaidu vienmēr izlietojis, izceldams un cildinādams Latviju un viņas tautu. (Pielikumā: Danijas parlamenta debatu Biogrāfija/atreferejums)</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar ordeņa III. šķ.</p>
<p>3. KNUDSEN, Christian 1928. g. 14. novembrī prot. No 24. Apbalvots ar ordeņa III. šķiru. N 44 Darbovējis O. Lapins</p>	<p>Dāņu mācītājs un laikraksta "Heindal" redaktors</p>	<p>Ļoti stiprā mērā veicinājis propagandu par Latviju. Daudz rakstījis par latviešu literatūru, tulkodams starp citu Blaumaņa dažus rakstus. Vairākārt turējis priekšlasījumus par Latviju, popularizēdams Latvijas vārdu sevīski Danijas inteligenču aprindās.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar ordeņa III. šķ.</p>
<p>4. CHRISTIANSEN, Einar Latvijas vicekonsuls Kopenhāgenā 1928. g. 14. novembrī prot. No 24. Apbalvots ar ordeņa IV. šķiru. N 666 Darbovējis O. Lapins</p>	<p>Iecelts par Latvijas vicekonsulu Kopenhāgenā 1923. g. 16. novembrī.</p>	<p>E. Christiansens kā ilggadīgs Latvijas vicekonsuls Kopenhāgenā attīstījis sevīski rosīgu darbību. Ir daudz strādājis pie Latvijas-Danijas saimniecisku sakaru nodibināšanas un veicināšanas. Latvijas ģenerālkonsula Kopenhāgenā atbūtnes laikā izpildījis viņa pienākumus. Lieli nopelni Latvijai popularizēšanai Danijā.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar ordeņa IV. šķ. Paraksts</p>

Ierosinātā paraksts

Arlietu ministrs.

[Handwritten signature]

14. Juli 1927xxx

LATVIJAS ĢENERĀLKONSULĀTS

V. I. 621.

Sie Danijer Johnson
Chalvans
W. J. M. 48

Sehr geehrter Herr Minister,

Bezugnehmend auf unsere Unterredungen während des Aufenthaltes Ew. Excellenz in Kopenhagen, erlaube ich mir Ihnen eine Ausschrift aus den Verhandlungen im Folketing in deutscher Übersetzung zuzustellen, indem ich doch zu gleicher Zeit auch die gedruckten Originale der obenerwähnten Verhandlungen, über die Niederlegung des dänischen Konsulates in Riga, beifüge.

In dieser Verbindung möchte ich gerne bemerken, dass Hr. Vanggaard der Vorsitzende des Ausschusses war, und als solcher einen grossen Einfluss auf die anderen Mitglieder ausübte, aber da Hr. Holger Andersen, wie es von seinen Aussagen in der Kammer zu sehen ist, auch eine grosse planlegende Arbeit ausgeführt hat, erlaube ich mir, beide die Herren zu einer Dekoration von einer solchen Klasse, wie es die lettische Regierung bestimmen möchte, einzusetzen, doch dass die Klasse für beide Herren dieselbe wäre.

Zur weiteren Aufklärung kann ich mitteilen, dass die Herren beide Ritter des Dannebrog Ordens sind, und gelten als sehr einflussreiche. Hr. Vanggaard hört der Agrarpartei zu, welche die jetzige Regierungs Partei ist, wogegen Hr. Holger Andersen konservativ ist. Ausserdem füge ich eine Ausschrift aus dem dänischen "blauen Buche", in welchem nur prominente Personen aufgenommen werden, in Übersetzung bei.

Genehmigen Sie, sehr geehrter Herr Minister, den Ausdruck meiner vorzüglichsten Hochachtung.

Lettlands Generalkonsul.

An

Seine Excellenz
Herrn Chas. Zarine,
Lettlands Minister,
Stockholm.

Vanggaard, J.S., Hofbesitzer, Ritter des Dannebrog Ordens u.s.w., geb. 25. Dez. 1875 in der Gemeinde St. Hans bei Hjørring; Sohn des Lehrers S.J. Sørensen und seiner Ehefrau Maren Sørensen; verheiratet (9. Aug. 1901) m. Mathilde Mariane V., geb. 27. Maj 1880, Tochter des Hofbesitzers Jens P. Nielsen und seiner Ehefrau Margrete g. Pedersen.

Zögling auf der Tune Landbauschule 1894-95; Landwirtschafts Kandidat 1899; Besitzer des Hofes "Vang" bei Hjørring 1901-18.

Vorsitzender des Schützen und Turn Vereines für Hjørring Amt; Mitglied der Zentralkomité und Verwaltung des Südjütländischen Fondes, der Hauptverwaltung des Grenzen Vereines, der Verwaltung für Vendsyssel historisches Museum und der Verwaltung der Lykken - Aabybro Bahn; Vorsitzender der aussenpolitischen Kommission des Reichstages; Mitglied des Administrationsausschusses für die von dem Staate eksproprierten Arealen in Hirtshals und Hanstholm; war in Sommer 1923 Vorsitzender der Delegation des Reichstags für Untersuchung der Verhältnisse in Grönland; z.B. Vorsitzender des permanenten Ausschusses des Reichstags für Grönland; Mitglied der Oberverwaltung für die dänische Schützen und Turn Vereine; Abgeordneter des Unterhauses für Bezirk Hjørring (Agrar) seit 1910.

Hat geschrieben: Mit "Gertrud Rask" nach Grönland.

Ausländ. Orden: Officier de l'Instruction Publique.

Adresse: Hollønderdyb 4, Kopenhagen und Vandstedlund pr.

Hjørring.

Andersen, Holger, cand. theol., Abgeordneter des Unterhauses, Ritter des Dannebrog Ordens, geb. 11. April 1890 in Hadersleben; Sohn des Lehrers Lars Andersen (gestorben 1920) und seiner Ehefrau Cathrine geb. Reiff. Abiturient (Hadersleben) 1908; studierte in Jena, Halle, Berlin und Kiel 1908-13; Mitarbeiter bei "Ugens Tilskuer" (der wöchentliche Zuschauer) 1916-20, bei "Grænsevagten" (die Grenzwatch) seit 1918; Mitredacteur von "Ribe Stiftstidende" (Tageszeitung) 1919.

Abgeordneter des Unterhauses (Die konservative Volkspartei) seit 1920. Mitglied der Repräsentantschaft der konservativen Volkspartei; Vize-Vorsitzender der Verwaltung des Südjütländischen Fonds und der Direction des Fonds; Vorsitzender des Legats der Gebrüder Broust zur Stütze des Dänentums in Schleswig; Vize-Vorsitzender des dänischen Hilfe-Fonds für Schleswig, südlich von der Grenze; Mitglied der Verwaltung der Aktien-Gesellschaft "Haderslev Stiftstidende" (Tageszeitung); Mitglied des Ausschusses zur Verteilung der Bewilligungen zur Stütze der dänischen Sprache und Kultur im Auslande, der Verwaltung der nordischen interparlamentarischen Gruppe, der dänischen Delegation zur Delegierten Versammlung beim Völkerbunde in Genève seit 1922, und der aussenpolitischen Kommission; Mitglied der Repräsentantschaft des Vereines "Norden" seit 1926; Vorsitzender der Komité für Landeswehrsmarken von 1927; Vize-Vorsitzender des Landeswehrskomité für Kopenhagen und Umgebung.

Hat geschrieben: Die Regeln des Stimmrechts in Versaillestraktats schleswigsche Artikel und Die letzte Fase (in dem von L.P. Christensen redigierten Werk Schleswig geteilt); zahlreiche Artikel und Abhandlungen in "Ugens Tilskuer", "Grænsevagten" u.a.St.

Adresse: Hadersleben und Reichstag, Kopenhagen.

Vanggaard: In den Hauptzügen hat der Vorschlag meiner Meinung nach das Richtige getroffen, nur was die vorgeschlagene Niederlegung des Konsulates in Riga betrifft, muss ich Bedenken aussprechen. Ich meine, dass es am richtigsten wäre, die baltischen Staaten, wie vorgeschlagen, unter einem Chef zu sammeln, aber Riga ist nun tatsächlich die grösste Stadt und die Stadt mit der zentralsten Lage dort.

Holger Andersen: Der hochgeehrte Aussenminister wandte sich recht stark gegen verschiedene meiner Äusserungen, indem er sie auffasste, als ob ich das Aussenministerium dafür beschuldigen wollte, seine Aufmerksamkeit nur in ganz ungenügendem Grade an dem Ostseeproblem gelenkt zu haben und damit an der ganzen baltischen Frage. Ich habe nichts davon gesagt, ich habe gesagt, dass ich meinte, dass die Tendenz, die in diesem Gesetzvorschlag in die Augen fiel, ein Zeugnis davon war, dass man bei der Ausformung des Gesetzvorschlages dieser wichtigen Frage nicht die erforderliche Aufmerksamkeit gewidmet hatte. In diesem Zusammenhang betonte der hochgeehrte Minister, dass unser Land die grösste und meist umfassende Repräsentation in Balticum hatte. Das muss auf ein Irrtum des hochgeehrten Aussenministers beruhen, und das kann ich nicht unwidersagt stehen lassen. Ich erlaubte mir, als ich das erste Mal das Wort hatte, die starke und umfassende Repräsentation unseres schwedischen Nachbarlandes in dem Hauptlande Balticums, nämlich Lettland, hervorzuheben. Ich wies darauf hin, dass Schweden hier eine ganze Gesandtschaft, einen ausgesandten Gesandten, einen ersten Legationssekretär, der zugleich Konsul war, einen zweiten Legationssekretär und einen Landwirtschaftsattaché mit Wohnung in Riga hatte. Aber wie stellt es sich, wenn man die Repräsentationen Dänemarks und Schwedens in den drei Ostseeländern, Estland, Lettland und Lithauen vergleicht? Ja,

dann ist es so, dass Schweden in Riga, wie erwähnt, eine ganze ausgesandte Gesandtschaft hat, und wir haben einen ausgesandten Konsul mit dem Titel eines Generalkonsuls, was also nach dem Vorschlage aufgehoben werden soll. In Reval, die Hauptstadt Estlands, haben wir einen honorären Konsul, Schweden einen ausgesandten Konsul. In Kowno, die Hauptstadt Lithauens, haben wir einen ausgesandten Konsul mit dem Titel eines Generalkonsuls, und Schweden hat in Kowno auch einen ausgesandten Konsul. Zwar haben wir in Kowno z.B. einen ausgesandten Legationssekretär und in Reval einen ausgesandten Konsulatssekretär mit dem Titel eines Vizekonsuls, während Schweden an den beiden letztgenannten Plätzen keinen ausgesandten Vizekonsul hat. Aber Schweden hat in den Hauptstädten der drei baltischen Staaten eine ausgesandte Repräsentation, und mir kommt es nicht vor, dass der hochgeehrte Aussenminister unter diesen Umständen sagen kann, dass Dänemark das am völligsten repräsentierte Land Balticums ist. Dies beruht doch vermutlich ~~WIE~~ auf den Charakter der ganzen Vertretung.

Holger Andersen: Ich danke dem hochgeehrten Aussenminister für seine liebenswürdige Antwort und möchte nur sagen, dass ich die Auskünfte, die ich gegeben habe, von den offiziellen Kalendern der respektiven Aussenministerien in Reval, Riga und Kowno für das Jahr 1926 geholt habe. Diese habe ich benutzt, als ich die Repräsentationen der verschiedenen Länder erwähnte, und der offizielle Kalender des lettländischen Aussenministeriums zeigt, dass Schweden in Riga einen ausgesandten Gesandten, einen ausgesandten also einen bevollmächtigten Minister und ausserordentlichen Gesandten ersten Legationssekretär, der zugleich Konsul ist, einen ausgesandten zweiten Legationssekretär und einen in Riga wohnhaften Landwirtschaftsattaché hat, und die verschiedenen Repräsentationen Schwedens in Kowno und Reval sind wie von mir erwähnt. Ich

glaube nicht, dass man sich an mehr autenthischem Material stützen kann als die Kalender der Aussenministerien der drei baltischen Länder.

....., dass der Gedanke, das Konsulat in Riga niederzulegen, nicht mit Sympathie von der überwiegenden Mehrheit dieses hohen Kammers empfangen wird. Riga ist die grösste der Ostseestädte; Riga ist das Zentrum Balticums. Der hochgeehrte Aussenminister gab keine besondere Auskünfte von den Motiven zu der Niederlegung dieses Postens, und wenn man in den sehr sparsamen, ja aussergewöhnlich sparsamen Bemerkungen, die diesen wichtigen Gesetzvorschlag begleiten, sucht, dann wird man auch ganz vergeblich suchen. An Riga sind grosse dänische Schiffsfahrtsinteressen geknüpft. D.F.D.S. hat nicht weniger als 3 feste wöchentliche Routen dort, nämlich von Kopenhagen nach Riga, von Kopenhagen nach Libau und die direkte Route von Riga nach französischen Häfen. Es wäre sehr interessant, die Stellung der Schiffsfahrt zu diesem Vorschlag zu kennen. Ich voraussetze, dass der hochgeehrte Aussenminister eine Erklärung der Schiffsfahrt eingeholt hat, und werde deshalb anheimstellen, dass wir baldmöglichst mit der Auffassung der Schiffsfahrt über diese Frage bekannt gemacht werden. Ich kann mir nicht denken, dass die dänische Schiffsfahrt eine andere Haltung als eine zurückweisende diesem Vorschlag gegenüber, einnehmen kann. Wir haben in Riga und Libau Telegraphenstationen der Grossen Nordischen, es ist in Riga eine grosse dänische Kolonie, und was meiner Meinung nach besonders wichtig ist, ist, dass Lettland das einzige der Ostseeländer ist, mit welchem wir einen regelmässigen Handelstraktat abgeschlossen haben. Wir erinnern sicher alle, welche genaue Behandlung diesem Vorschlag in dem aussenpolitischen Ausschuss zu Teil wurde und danach in diesem hohen Kammer. Mit den anderen beiden Randstaaten haben wir ja nur gewisse provisorische Vereinbarungen. Jeder, der eine Handelsstatistik sieht,

44

wird bald darüber klar werden, dass Lettland ein bedeutender Markt für den dänischen Export ist. Z.B. ist die Ausfuhr nach Lithauen und Memel nicht mal ein Drittel des Exports von Dänemark nach Lettland. Doppel merkwürdig hat mich dieser Vorschlag berührt, als ich daran denke, dass Dänemark, so weit ich erinnere, einer der allerersten Staaten war, der die Unabhängigkeit Lettlands anerkannte. Es kommt mir deshalb vor, dass die Beiseitesetzung, von der man durch diesen Vorschlag Eindruck bekommen konnte, eben mit diesem Hintergrunde einen doppel peinlichen Eindruck in dem Teil der Ostseeländer, welcher der wichtigste für uns ist, nämlich Lettland, machen konnte. Es konnte ja auch von Interesse sein, eine Vergleichung mit z.B. der schwedischen Repräsentation in den Ostseeländern zu machen. Überhaupt kommt es mir vor, dass es von nicht geringem Interesse ist, die Ordnung unseres auswärtigen Dienstes mit den entsprechenden schwedischen Verhältnissen zu vergleichen. Was nun z.B. die schwedische Repräsentation in Lettland betrifft, wird man sehen, dass Schweden, obwohl sein Handelsumsatz mit Lettland bedeutend geringer als unser ist, nicht nur ein Konsulat, sondern auch eine ganze Gesandtschaft, einen ausgesandten Gesandten, einen ersten Legationssekretär, der zugleich Konsul ist, einen zweiten Legationssekretär und einen Landwirtschaftsattaché aufrecht erhält. Ein Landwirtschaftsattaché ist von besonderem Interesse für uns, denn wir Dänen haben keinen Landwirtschaftsattaché. Ja, wir haben einen, aber er wohnt, wie bekannt, nicht dort oben, er pflegt in Moskwa zu wohnen, was ja von Riga ziemlich weit entfernt ist. Dass wir gerade in diesen Tagen baltische Delegationen zu der dänischen Messe kommen sehen, ist ja beinahe eine Ironie des Schicksals, wenn wir gleichzeitig hier einen Vorschlag behandeln, wodurch unsere Repräsentation in Riga begrenzt werden soll, wie der Fall ist. In der gestrigen Nummer der Regierungszeitung, "København", wird man auf der Vorderseite einen grossen und fein ausgestatteten Artikel von Dänemark und Lettland und von der Bedeutung der Ver-

h/hop

bindung zwischen den beiden Ländern, ^{sehen} Es ist ein sehr merkwürdiger
Hintergrund für den Vorschlag, der hier vorgelegt ist, aber ich
hoffe auch, dass die Behandlung der Sache in dem Ausschuss dazu
führen wird, dass dieser Vorschlag nicht verwirklicht wird.

Folketingets Forhandlinger. (215)

3425 16/3 27: 3. Beh. af F. t. L. om Till. t. L. om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i off. Eje. 3426

kan ærede Kolleger mene derom, hvad de vil. Jeg vil i alle Tilfælde have min Ryg fri, og naar jeg er vidende om saadanne Forhold, tillader jeg mig at fremsætte min Mening derom.

Til Slutning vil jeg sige, at det, at denne Lov nu vedtages, fritager ikke for Ansvar for de Handlinger, der er bedrevet, det understreger tværtimod i meget betydelig Grad, at Lovovertrædelsen har fundet Sted.

Landbrugsministeren (*Madsen-Mygdal*): Det forekommer mig vedblivende, at det ærede Medlem har en Opfattelse efter Bogstaven, som ganske sikkert ikke har været Lovgivningsmagts Hensigt, da Loven blev vedtaget. Vil det ærede Medlem ogsaa anklage os for en Rigsret, hvis Landbrugsministeriet nu udsætter Forrentning og Afdrag af de Laan, som er givet i Henhold til Lovens Bestemmelser? Jeg mener, at disse Lovbestemmelser, der fastsætter, hvorledes Renter og Afdrag skal ydes, lægger en Pligt paa den, der har modtaget Bruget, men det er Staten, som til enhver Tid maa skønne over, hvad der er rimeligt i saa Henseende. Staten er eneste Kreditor, og jeg kan dog ikke tro, at det er det ærede Medlems Opfattelse, at vi, hver eneste Gang en Husmand kommer i Restance, skal gaa til Rigsdagen og have en Lovændring for at yde netop ham denne Udsættelse. Jeg tror ogsaa, det vilde være farligt i al Almindelighed at give en Bestemmelse, der ydede en saadan Fritagelse. Naar her nu er indsat en Dispensationsbestemmelse, der udtrykker den Opfattelse, som jeg mener, Landbrugsministeriet med Rette har gjort gældende, nemlig at Lovbestemmelsen giver en *Forpligtelse* for Ejeren, men en *Rettighed* for Kreditor, saa er det, fordi der er en enkelt Retsskriver, der har haft den samme bogstavrette Opfattelse som det ærede Medlem Hr. Ulrich, men der er en Række andre Retsskrivere, som — ikke har ladet sig besnakke, men som, efter at have hørt Landbrugsministeriets Mening, har sagt: Ja, det er ogsaa rigtigt, det er Meningen med Loven; og saa har de rettet sig derefter. Men der er altsaa en enkelt Retsskriver — jeg skal ikke laste ham derfor —, der har ment, at det maatte gaa efter Bogstaven, og har sagt: Jeg nægter, hvad der

her kræves af mig. Ministeriet har da kun at forelægge dette Spørgsmaal for Rigsdagen; det er det, der herved sker, og jeg glæder mig, som sagt, over, at det ærede Medlem, som nu har brugt saa mange Ord om denne Sag, alligevel er enig i, at det, som Ministeriet her har foreslaaet, er det rigtige.

Ulrich: Den højtærede Minister sluttede med noget, som jeg ikke rigtig opfattede, men som lød for mig saaledes, at ærede Medlemmer af dette høje Ting skulde være enige om, at det var rigtigt, hvad Ministeren havde gjort. Det tror jeg dog i allerhøjeste Grad beror paa en Misforstaaelse. (*Landbrugsministeren* [Madsen-Mygdal]: Vil De da ikke stemme for Loven?). Jo, stemme for Loven? Ja vel, nu giver vi altsaa Ministeren Tilladelse til at foretage det, som han før har foretaget paa egen Haand. Men, som jeg sagde, det, at vi nu giver denne Tilladelse, frier ikke Ministeren for Ansvar, tværtimod, det understreger det Ansvar, han har haft. Det understreger, at Loven er overtraadt; det kan man dog ikke komme udenom. I øvrigt skal jeg ikke spille flere Ord paa denne Sag. Jeg betragter det som haabløst at spørge Ministeren om noget, for Svar faar man jo ikke.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmigt med 110 Stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive oversendt til Landstinget.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 101 af 29. April 1913 om Hjelpekasser.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 3191).

Der var til denne Behandling stillet følgende Ændringsforslag:

Af Hækkerup:

Til § 1.

I 3die Linie ændres „750 000 Kr.“ til: „1 500 000 Kr.“

Lovforslagets Paragraffer, det stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.

Hækkerup: I Henhold til de Udtalelser, jeg fremsatte ved Lovforslagets første Behandling, vil jeg anbefale det stillede Ændringsforslag, som gaar ud paa at fordoble Statens Tilskud til Hjælpekasserne. Uden at opfordre til Gentagelse af Diskussionen fra forleden vil jeg dog gerne paa-pege for det første, at Hjælpekassernes nødvendige Udgifter kan ventes at ville stige stærkt som Følge af den Erhvervs-krise og den Arbejdsløshed, der efterhaanden er ved at udtømme Samfundets andre Hjelpeorganer, for det andet, at denne Stigning med Sikkerhed kan ventes at ville blive særlig stor, hvis de af Regeringen forelagte Nedskæringsforslag blot i nogen Grad bliver gennemført, og endelig for det tredje, at de fleste Kommuners Budgetter for det kommende Aar er yderst anspændt, hvad de stigende Skatteprocenter i høj Grad viser.

I Betragtning af disse Forhold vil jeg anbefale det stillede Ændringsforslag og haabe paa, at der i dette høje Ting maa findes et Flertal for det. Det er ingenlunde noget vidtgaaende Forslag; selv om det bliver vedtaget, vil Hjælpekasserne langt fra faa den Trediedel i Statstilskud, som er Lovens Maksimum. Men det vil dog hjælpe noget for de særlig vanskeligt stillede, af Arbejdsløsheden stærkest ramte Kommuner.

Ordføreren (J. Jacobsen): I Henhold til mine Udtalelser ved Forslagets første Behandling skal jeg tillade mig at anbefale det høje Ting at stemme imod det fremsatte Ændringsforslag. Jeg kan i øvrigt heller ikke erkende, at de Grunde, den ærede sidste Taler fremførte til Anbefaling for det, vejer saadan til, at de skulde kunne bevæge til at ændre Stilling overfor Ændringsfor-slaget. Jeg maa altsaa anbefale det høje Ting at stemme for Lovforslaget, som det er.

Bindslev: Jeg skal indskrænke mig til at henvise til de Udtalelser, jeg havde Lejlighed til at fremsætte ved Sagens første Behandling her i Tinget, og anbefale mine ærede Meningsfæller at stemme mod det stillede Ændringsforslag.

Mads Larsen: Jeg skal tillade mig at anbefale at stemme for det stillede Ændringsforslag. Som Forholdene er, og navnlig som de vil blive i det kommende Aar, vil der sikkert gennem Hjælpekasserne i alt væsentlig blive anvendt de samme Beløb, enten der ydes et noget større eller et noget mindre Beløb som Refusion, for Vanskelighederne vil efterhaanden blive saa store og Trangen til Hjælp gennem Hjælpekasserne saa stærk, at Kommunerne ikke vil kunne undslaa sig for at yde det nødvendige Tilskud. Men det er ganske klart, at naar Forholdene er saaledes, vil Uligheden mellem Kommunernes Byrder blive desto større, jo mindre Refusion der ydes fra Staten. Dertil kommer, at da Kommunerne er endnu vanskeligere stillet end Staten, og disse Vanskeligheder ved Nedskæringen af den sociale Lovgivning, saa vidt den gennemføres i større eller mindre Omfang og kommer til at virke i det kommende Aar, forøges meget, og da Regeringen ikke har foretaget noget som helst for at komme Kommunerne til Hjælp, taler ogsaa dette for at yde den Haandsrækning, som dette Ændringsforslag dog vil betyde. Jeg ved vel, at den højtærede Indenrigsminister ved første Behandling afviste dette Forslag eller et Forslag i den Retning, med den Udtalelse, at en hel Del af Hjælpekassernes Midler blev anvendt til uvedkommende Formaal, men jeg vil heroverfor sige, at det bliver virkelig Indenrigsministerens Sag at forhindre, at Statens Bidrag anvendes til uvedkommende Formaal.

Indenrigsministeren (Kragh): Jeg maa fraraade det høje Ting at stemme for det af det ærede Medlem Hr. Hækkerup stillede Ændringsforslag, som i Virkeligheden fremsættes uden nogen som helst reel Begrundelse. Efter min Mening udelukkende med Formaal for Øje, som det ikke har nogen Interesse for dette høje Ting at fremme. Det ærede Medlem siger for det første, at man maa vente, at Hjælpekassernes Udgifter i den nærmeste Tid vil stige væsentligt. Maa jeg spørge det ærede Medlem, hvor han ved det fra? Det ærede Medlem siger, at hvis Regeringens Nedskæringsforslag gennemføres, maa man stille øgede Beløb til Disposition for Hjælpekasserne. Det vil altsaa med andre Ord sige, at hvis Regering og Rigsdag foretager de Ændringer af de sociale Love, som man anser for fornødne som Konsekvens af Tidens økonomiske Præg, med det Formaal at naa til Mindskelse af Udgifterne for Stat og Kommuner, først og

fremmest den Udgift, der er lovfæstet, saa er Tiden inde, mener det ærede Medlem, til — ved at stille større Beløb fra Statskassens Side til Disposition — at animere til, at Virkningerne af saadanne Foranstaltninger saa vidt muligt og saa langt som muligt udslettes gennem de Beløb, Hjælpekassernes Bestyrelser stiller til Disposition i Henhold til Bevilling fra Kommunalbestyrelserne. Mig forekommer dette at være et højst besynderligt og ogsaa urigtigt Ræsonnement.

Det ærede Medlem siger, at Kommunernes Budgetter er anspændte. Deri har han Ret, og det glæder mig, at det nu endelig bliver erkendt fra socialdemokratisk Side, thi Konsekvensen af denne Erkendelse maa nødvendigvis være, ikke at man animerer Kommunerne til Udgiftsforøgelser, men at man drager Omsorg for, at Kommunerne faar Udgiftslettelser, først og fremmest paa de Omraader, som budgetmæssigt vejer tungest. Det er dette, man fra Regeringens Side har tilsigtet ved den Række af økonomiske Forslag, som er fremsat, men som jo desværre ikke, til Trods for at det ærede Medlem Hr. Hækkerup har den Opfattelse, han her har givet Udtryk, har fundet nogen Tilslutning fra det ærede Medlems Side.

Naar det ærede Medlem Hr. Mads Larsen siger, at Regeringen har intet foretaget sig for at komme Kommunerne til Hjælp, saa ved det ærede Medlem særdeles vel, at der fra Regeringens Side er Foranstaltninger under Udformning og til Dels ogsaa forelagt for dette høje Ting, som i høj Grad tilsigter at hjælpe Kommunerne, og vel at mærke hjælpe paa et saadant Grundlag, at man tør haabe, at Hjælpen virkelig kan blive effektiv, medens det, det ærede Medlem Hr. Mads Larsen vilde i forrige Samling i Tilknytning til en Finanslovbevilling, som ikke var hjemlet i gældende Lov, var en Attrap, som man agtede at præsentere Kommunerne.

Jeg vil gøre opmærksom paa, at saa længe Hjælpekasseloven har bestaaet, har man aldrig ydet det Tilskudsmaksimum af $\frac{1}{3}$, som oprindeligt var fastsat i Loven, idet dette var hindret gennem det Maksimumsbeløb af 250 000 Kr., som oprindeligt var fastsat. I Aarene fra 1911 til 1917 ydedes der gennemsnitligt fra Staten $\frac{1}{6}$ af Kommunernes Udgifter som Refusion, et enkelt Aar 1915—16 gik det af særlige Grunde ned til at være kun ca. $\frac{1}{14}$, derefter hævede man det fastsatte Maksimumsbeløb, hvorefter Statstilskuddet blev $\frac{1}{3}$ af Udgifterne; senere har det bevæget sig omkring $\frac{1}{8}$, altsaa ikke saa grumme langt

fra, hvad Tilfældet var i Hjælpekasselovgivningens første Aar.

Ser vi nu paa Stillingen i indeværende Finansaar, for 1926—27, og spørger, om der i de Resultater, som dette Aar hidtil har givet, ligger nogen som helst Begrundelse for den af det ærede Medlem Hr. Hækkerup fremsatte Opfattelse, at Hjælpekasseudgifterne kan ventes at ville stige stærkt, vil man finde, at dette aldeles ikke er Tilfældet. Jeg har for Finansaaret 1926—27 ladet foretage en Undersøgelse af, hvor meget Hjælpekasserne har disponeret over indtil 15. Marts, altsaa praktisk taget for det hele Finansaar, og det viser sig, at der er en tydeligt udtalt Nedgang i Hjælpekasseudgifterne i en hel Række af Landets Amter. Lad mig nævne f. Eks. Aarhus Amt, hvor man i 1925—26 har brugt 466 000 Kr., 1926—27 239 000 Kr., Ringkøbing Amt, hvor man i 1925—26 brugte 404 000 Kr., i 1926—27 243 000 Kr.; Ribe Amt, hvor man i 1925—26 anvendte 318 000 Kr. i 1926—27 260 000 Kr. Det samme Billede, som disse Amter frembyder, genfinder man ved Undersøgelse af en hel Række andre Amter; kun forholdsvis faa udviser Stigning, og den er i alle de Amter, hvorom der er Tale, meget minimal. Lad mig nævne f. Eks. paa Bornholm en Stigning af ca. 5 000 Kr., for Odense en Stigning af ca. 24 000 Kr., for Svendborg en Stigning af ca. 10 000 Kr. og for Thisted en Stigning af ca. 10 000 Kr. Men det er som sagt minimale Stigninger i Sammenligning med Nedgangen i en Række andre Amter, og Enderesultatet vil efter den Opgørelse, som nu er foretaget, betyde en Nedgang i Landets Amter i 1926—27 sammenlignet med 1925—26 paa ca. 650 000 Kr. At denne Nedgang saa udlignes ved en overordentlig Stigning i København, er jo en Sag, som ikke begrunder et Ændringsforslag som det, der her stilles. I København er der nemlig en Stigning fra 2,2 Mill. Kr. i 1925—26 til 3 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. i 1926—27, hvorved der kommer en samlet forventet Stigning i 1926—27 paa ca. 393 000 Kr. Denne beror altsaa udelukkende paa den Maade, hvorpaa man har forvaltet Hjælpekassemidlerne i Københavns Kommune. Jeg siger ikke, at dette betyder, at man har misbrugt Midlerne, ingenlunde; jeg har tidligere ved at sætte mig nærmere ind i disse Forhold og faa klarlagt, hvorledes man i de enkelte Tilfælde har disponeret, haft Lejlighed til at gøre opmærksom paa, at det efter min Opfattelse ikke var i Overensstemmelse med Hjælpekasselovens Ord og Aand. Jeg ved intet derom i det foreliggende

Tilfælde, men jeg tror dog at turde sige, at de Vanskeligheder, som har været til Stede her i Hovedstaden, og som har foranlediget Forøgelse af Hjælpekasseudgifterne her, ogsaa i nogen Grad har præget Tilstanden rundt i Landets Amter, og dog fremviser de fleste af disses Budgetter en Nedgang, hvad der selvfølgelig er Udtryk for Erkendelsen af, at Kroneværdien nu er en anden, og at det er nødvendigt at iagttage en mere pinlig Økonomi indenfor de kommunale Husholdninger end den, der har præget de forudgaaende Tider. — Jeg kan derfor ikke tilraade det høje Ting at stemme for det af det ærede Medlem Hr. Hækkerup stillede Ændringsforslag, men maa tillade mig at anbefale Tinget at stemme imod det.

Hækkerup: Jeg vil gerne takke det ærede Medlem Hr. Mads Larsen for hans Tilslutning til Ændringsforslaget.

Til det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen skal jeg sige, at skønt det ærede Medlem altsaa finder, at mine Grunde til at stille Ændringsforslaget ikke vejer tilstrækkeligt, kan han dog ikke benægte, at Grundene i sig selv er rigtige.

Til den højtærede Indenrigsminister, der hævder, at der ikke er nogen reel Begrundelse for Ændringsforslaget, vil jeg sige, at en saadan forekommer det mig, jeg fremkom med i min Anbefaling af Forslaget.

Den højtærede Minister spurgte, hvorfra jeg vidste, at der vilde blive større Trang til Hjælpekassehjælp i det kommende Aar. Ja, det begrundede jeg i min Indledning, idet jeg sagde, at i daarligere Tider stiger Trangen til Hjælpekassehjælp altid, navnlig naar der har været en fleraarig Arbejdsledighedskrise, thi saa bliver efterhaanden de andre Hjelpeorganer udtømt, saa at der for mange af de trængende ikke er anden Udvej tilbage end at søge Hjælpekassen, og derfor maa Hjælpekassens Udgifter ganske naturligt stige.

Den højtærede Indenrigsminister sagde dernæst, det glædede ham, at mit Parti endelig havde indset, at Kommunerne var blevet anspændt. Det er ikke nogen ny Opdagelse, vi har gjort; mit Parti har altid i høj Grad beklaget sig over, at Staten paa lagde Kommunerne Opgaver, som den i Virkeligheden selv burde røgte, og som tyngede højst forskelligt paa de forskellige Kommuner. I øvrigt kan det jo ikke være den højtærede Indenrigsminister ukendt, at mit Parti allerede i Efteraaret var klar over, at det kommende Aar vilde stille store Fordringer til Kommunernes Økonomi; det

var derfor, det forrige Ministerium foreslog for et Aar at spare 10 Mill. Kr. paa Militærvæsenet og at stille dette Beløb til Kommunernes Raadighed.

Naar den højtærede Indenrigsminister taler om, at der i de fleste Aar ikke er ydet den Trediedel af Statskassen til Hjælpekasserne, som er Lovens Maksimum, vil jeg gøre opmærksom paa, at Hjælpekassernes Organisationer, baade de bykommunale Hjælpekassers og de landkommunale Hjælpekassers, paa deres Aarsmøde gentagne Gange har udtalt sig for Ønskeligheden af, at Statens Tilskud blev en Trediedel af Hjælpekassernes Udgifter, netop fordi disse Repræsentanter, som arbejder med Forholdene i Praksis, vidste, hvor uheldigt og forskelligt Udgifterne til Hjælpekasserne kunde tynde paa de forskellige Kommuner.

Endelig hævder den højtærede Indenrigsminister, at der er en tydelig Nedgang i Hjælpekassernes Udgifter for indeværende Aar, men de Tal, den højtærede Minister fremkom med, viste jo alligevel, at der er en tydelig Opgang, en Opgang for Landet som Helhed, og det er dog det, man skal se paa. Jeg gaar ud fra, at den højtærede Indenrigsminister har Oplysninger fra alle Landets Kommuner. Det er jo ikke saa nemt at faa disse Oplysninger; da vi i Fjor i Folketingsudvalget søgte at faa Oplysninger fra alle Kommunerne, fik vi kun fra ca. Halvdelen, og de Oplysninger, vi fik, var i høj Grad mangelfulde. Det er muligt, at den højtærede Indenrigsministers Oplysninger i Aar er bedre, det skal jeg ikke bestride, da jeg ikke kender dem, men jeg vil dog pege paa, at Tallene viser, saaledes som Indenrigsministeren selv udtalte, at Kommunernes Udgifter til Hjælpekasserne er større i Aar, end de har været tidligere, og sidste Aar viste jo ogsaa en stærk Stigning. Dette sammenholdt med den Kendsgerning, at Kommunernes Økonomi er haardt anspændt, taler i Virkeligheden for, at der bliver ydet $\frac{1}{3}$, og i hvert Fald for, at der gives den beskedne Forhøjelse, her er foreslaet.

Til Slutning skal jeg sige et Par Ord til det ærede Medlem Hr. Bindslev. Ved første Behandling forsøgte jeg en Appel til det ærede Medlems religiøse Samvittighed, men det var forgæves, jeg kunde ikke faa fat paa den og ved derfor ikke, om det ærede Medlem har nogen saadan. Jeg talte til en Præst, men fik Svar fra en Prokurator. Nu da vi altsaa skal se bort fra de humane Hensyn i denne Diskussion og holde os til økonomiske Betragtninger, vil jeg gerne minde det ærede Medlem om, at han dog

formodentlig har nogen Interesse i Københavns Kommunes Økonomi. Det er jo saaledes her i København, heldigvis for Byens ubemidlede Befolkning, at Kommunalbestyrelsen stiller sig særdeles forstaaende overfor Hjælpekassens Krav og derfor har Hjælpekassen i København ogsaa haft meget betydelige Udgifter i indeværende Finansaar, og disse vil ud fra de Grunde, som jeg gentagne Gange har anført, men som jeg desværre ikke har haft Held til at bringe den højtærede Indenrigsminister Forstaaelsen af, sikkert stige endnu mere i det kommende Finansaar. Alene for indeværende Finansaar er Københavns Kommunes Udgifter til Hjælpekassen dobbelt saa store, som de var for 2 Aar siden, og at disse Udgifter er nødvendige, maa formentlig i nogen Grad fremgaa af, at der indenfor Københavns kommunale Hjælpekasses Bestyrelse, hvori alle Partier er repræsenterede, i al Almindelighed har været fuld Enighed baade om Hjælpeform og om dens Omfang. Jeg vil derfor hævde, at naar det ærede Medlem Hr. Bindslev nu om et Øjeblik stemmer mod mit Ændringsforslag, saa stemmer han for at unddrage Københavns Kommune adskillige Hundrede Tusinde Kroner, som den havde et rimeligt moralsk Krav paa, og det forekommer mig at være at svigte den Kommunes Interesser, hvis Beboere har valgt det ærede Medlem baade ind i Borgerrepræsentationen og ind i dette høje Ting. Denne Bebrejdelse kan for øvrigt med de samme gode Grunde rettes mod adskillige andre konservative Byrepræsentanter.

Hermed skal jeg endnu en Gang anbefale det stillede Ændringsforslag.

Bindslev: Jeg er taknemmelig over, at det ærede Medlem Hr. Hækkerup i Dag har undladt at inddrage uvedkommende Momenter i Diskussionen om den Sag, der staar paa Dagsordenen.

Angaaende mit Forhold til Københavns Kommune som Medlem af Borgerrepræsentationen, som det ærede Medlem drog frem, skal jeg sige, at jeg i mine Synspunkter i Tilværelsen som Helhed, naar der kunde tænkes at komme Divergenser i mit Forhold til to forskellige Institutioner, altid har ønsket at lade Helheden gaa frem for en enkelt Del og i dette Tilfælde altid har ønsket at sætte Statens Krav foran Kommunens.

Knud Hansen: Jeg nærer ingen Tvivl om, at den højtærede Indenrigsminister kan have Ret i den Udtalelse, at der er

en Nedgang i Hjælpekasseudgifterne omkring i en Række Kommuner. Jeg tror, der er et bevidst Arbejde fra det konservative Folkepartis og Venstres Repræsentanter i Retning af at trykke Hjælpekasseudgifterne ned og overføre en Del af dem, der trænger til Hjælp, til Fattigvæsenet, og jeg kan fremføre et bestemt Eksempel fra den Kommune, som jeg virker i. I Finansaaret 1919—20 havde Kolding Kommune en Udgift til Fattigvæsenet paa 130 000 Kr. Paa det Budget, der nu er fremlagt for det kommende Finansaar, og som altsaa bliver vedtaget, er Udgiften til Fattigvæsenet beregnet til 275 000 Kr. Dette viser, i hvilken Retning det gaar i de Kommuner, hvor Venstre og Konservative er Flertal, nemlig i Retning af at tvinge Hjælpekasseudgifterne ned og lade Udgifterne gaa over paa Fattigvæsenet, som saa vil stige i en tilsvarende, ja, maa ske i endnu højere Grad.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Ændringsforslaget (se ovenfor)

forkastedes med 72 Stemmer mod 62.

Lovforslagets §§ 1 og 2 (se Tillæg A. Sp. 4507) samt dets Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til og Ændringer i Lov Nr. 257 af 6. Maj 1921 om Udenrigstjenesten.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3787, Fremsættelsen findes i Tidenden, Sp. 2333).

Sagen sattes til Forhandling.

Vanggaard: Den Ordning, som vort Udenrigsstyre blev underkastet ved Loven af 1921, betød i mange Henseender en Omvæltning i Danmarks Udenrigsstyre, og man kan vel sige, at Nerven i denne Nyordning var Indførelsen af et mere indgaaende Samarbejde med Erhvervene. Det var i al Almindelighed, hvad hele Styret angik, men der blev ogsaa indført særlige nye Organer til Fremhjælpning af dette Samarbejde. Disse nye Organer var Oplysningsbureauet for Erhvervene, Erhvervsraadet og Presseafdelingen, hvis Virksomhed dog blev af flersidig Art, idet den

ogsaa skulde støtte den politiske Mission. Endvidere blev Repræsentationen udadtil stærkt udvidet, og Nyordningen markeredes ved en Udgiftsstigning fra 3,3 Mill. Kr. til 7,2 Mill. Kr. Der har jo allerede været afsagt Domme over Ordningen af 1921. De har lydt forskellig, og det er vel ogsaa den Dag i Dag vanskeligt at afgøre, i hvilken Grad Ordningen har gydt nyt Liv i det gamle Diplomati. De mest konservative Naturer er tilbøjelige til at sige, at denne Nyordning har bevirket, at nu er Gesandtskaberne nærmest camouflerede Konsulater; derimod vil andre hævde, at det gamle Diplomati og dets Aand lever uanfægtet videre, og at det væsentlig kun har Evnen til at repræsentere, at Gesandtskaberne i for ringe Grad har haft Evne til at optage det nye, og at der endnu staar meget tilbage at ønske. Det gaar vistnok her ligesom paa saa mange andre Omraader, at Sandheden ligger midt imellem. Jeg maa for øvrigt sige, at Evnen til at repræsentere, som man i alt Fald ikke kan frakende det gamle Diplomati, bør ikke overses og forkastes, den har sin meget store Betydning; den Diplomat, der har Evnen til at repræsentere, har ogsaa Evnen til at skaffe sig Indflydelse, som oftest da, naar ellers han har de øvrige Egenskaber, som der er Brug for i hans Kald. Selvfølgelig er Evnen til at repræsentere ikke det ene afgørende, navnlig da ikke i vore Dage. Diplomati har naturligvis ikke kunnet omdannes i den forholdsvis korte Tid, der er gaaet, selv om Ordningen af 1921 har sat meget dybe Spor. Efter mit Skøn er der dog naaet meget, Diplomati staar nu langt bedre rustet end tidligere til at varetage sine Hovedopgaver i gammel og i moderne Forstand, og disse Hovedopgaver kan man vel nærmest sammenfatte saaledes, at Diplomati er Redskabet for Regeringens Udenrigspolitik — det har altid været dets Hovedopgave —, og at det skal bistaa ved Varetagelsen af de danske Erhvervs udenrigske Interesser; dette har vel ogsaa altid været en Opgave, men den har ligget i Baggrunden; nu er den kommet i Forgrunden, og det er, som sagt, den, der var Nerven i Ordningen af 1921. Endvidere kan som en tredie Opgave nævnes Beskyttelse og Hjælp til Landsmænd i Udlandet. Til at varetage disse Opgaver har Diplomati, naar det ellers har Forstaaelse af Opgaverne, betydelige Muligheder, særlig gennem den direkte Adgang til andre Landes Regeringer, som er givet Diplomatene i Kraft af deres Stilling. Der er utvivlsomt naaet meget ude ved Gesandtskaberne i

Retning af at indføre den nye Aand, i Retning af at varetage den anden af de Opgaver, som jeg nævnte. At der staar en Del tilbage, er vel nok Tilfældet; man er vel heller ikke naaet lige vidt alle Vegne. Som et Ønske kunde jeg udtale, at Gesandtskaberne lagde noget stærkere Vægt paa en Instruktion af Valgkonsulterne; jeg tror, at en saadan Instruktion ved en dertil egnet Mand fra Gesandtskabet vilde have en ikke ringe Betydning.

Dette var nu Tjenesten udadtil. Jeg skal derefter nævne, at flere af de nyoprettede hjemlige Afdelinger, hvortil der i 1921 blev knyttet Forventninger, har gjort god Fyldest. Det er ikke her Stedet til at udbrede sig om Enkeltheder, men jeg vil dog nævne et Par enkelte Ting. Jeg vil nævne Pressebureauet. Pressebureauet redigerer nu 5 udenrigsministerielle Tidsskrifter; foruden det gamle „Udenrigsministeriets Tidsskrift“ redigerer det Tidsskrifter paa de tre Hovedsprog samt paa Spansk. Disse Tidsskrifter udgaar i et meget betydeligt Antal Eksemplarer og har været til megen Nytte særlig for dansk Erhvervsliv. Jeg skal endvidere nævne, at dette Bureau i de senere Aar har begyndt at udgive en Aarvog paa Engelsk om Danmark og danske Forhold; paa dette Omraade er vi gaaet i Spidsen, og denne Aarvog har vakt betydelig Interesse udadtil. Jeg skal nævne, at man har udsendt en Række Films om Danmark og danske Forhold, foruden at man har varetaget den egentlige Pressetjeneste, Samarbejdet med udenlandske Presse-mænd, Radiospredning o. s. v.

Det er sikkert muligt at opretholde den fornødne Kontakt med Erhvervene, uden at det sker gennem Erhvervsraadet, som blev oprettet i 1921. Dette Råd foreslaas derfor nedlagt, og til dette har Erhvervene givet deres Samtykke. Derimod har Oplysningsbureauet for Erhvervene utvivlsomt været til megen Nytte, og dette Oplysningsbureau foreslaas ogsaa bevaret, om end i indskrænket Form, som en Afdeling under den handelspolitiske Afdeling. Af andre Beparelser kan jeg nævne, at Folkeforbundskontoret nedlægges, og dets Sager henlægges under andre Kontorer. Som Bevis paa den videre Udnyttelse af Udenrigsministeriet og paa dets stigende Betydning kan jeg ogsaa nævne, at i 1913 blev der fra Ministeriet afsendt 22 000 Skrivelser, medens der i 1926 blev afsendt 70 000 Skrivelser, og i begge Tilfælde modtoges et lignende An-

tal. Men foruden denne stærke Stigning i de skriftlige Ekspeditioners Antal er det mere og mere almindeligt, at der sker personlige Henvendelser i Udenrigsministeriet, og ogsaa derved har Udenrigsministeriet været mere nyttebringende end tidligere.

Loven om Omordning af Udenrigsstyret af 1921 var præget af den Optimisme, som fulgte efter Krigens Afslutning, og de dermed i Forbindelse staaende Forhaabninger om en ny Fremgang for dansk Erhvervsliv og Haabet om at erobre nye Markeder. Det var denne Optimisme, der laa til Grund for den stærke Udvidelse. Men vi kan nu sige, at Rammerne var for stort anlagt. I denne Forbindelse bør det dog huskes, at Danmarks Betydning overfor Udlandet har været stigende. Dette markeres ikke mindst af, at i 1914 havde vi 19 fremmede Missionschefer her, medens vi nu har 33. Dertil kommer endnu en Ting. I en Nedgangstid bør vi neppe skære saa dybt, at vi derved unddrager Erhvervene en Støtte, som de har haft nu i de senere Aar, udenrigspolitisk set, og som de nu trænger haardere til end nogen Sinde; man kan dog naturligvis ikke skære ned, uden at det gør ondt paa et eller andet Sted.

Medens adskillige Ministerier Aar efter Aar er mødt med stærkt forøgede Udgifter, har Udenrigsministeriet aldrig udfyldt de Rammer, der blev givet i Loven af 1921, og har senere Aar efter Aar indskrænket disse Rammer. Dette bør vi ogsaa huske, naar vi i Dag staar overfor en Nedskæringslov paa det paagældende Omraade. Ellers plejer man jo hurtigt at udfylde de givne Rammer, men i Udenrigsministeriet har man ikke blot ikke udfyldt dem, men man har indskrænket dem. Dette kan jeg bedst understrege ved at nævne Eksempler fra nogle af de vigtigste Poster. To selvstændige Gesandtskabsposter blev aldrig oprettet, og 3 andre Gesandtskabsposter blev senere nedlagt. Dette er jo en meget betydelig Indskrænkning af Loven af 1921. Nu foreslaas der yderligere Beparelser paa Gesandtskabsposterne. Der foreslaas ogsaa Indskrænkning af Tjenestemænd af 3die Klasse. Vi har tidligere nedlagt Embedet for Presseattachéen i Washington. Nu foreslaas det ogsaa at nedlægge Posterne i London og Paris, saaledes at kun Posten i Berlin bliver tilbage.

Det kan være ønskeligt, at der hersker Fasthed i Udenrigsstyret, at dette ikke stadig er omgivet af Usikkerhed og underkastet Omorganisation; men Bevægelse i Rammerne kan dog ikke helt undgaas. Til

visse Tider vil der være Krav om Bevægelighed i Ordningen, som man ikke kan sidde overhørig, og det vil heller neppe kunne undgaas i Fremtiden, selv om vi sikkert har været inde i den mest urolige Periode i saa Hensende, som vi foreløbig kan vente. Da vi f. Eks. i 1921 drøftede Loven om Udenrigsstyret, havde vi særlig vor Opmærksomhed henvendt paa Rusland, idet man mente, der efter Krigens Afslutning vilde være betydelige Muligheder for dansk Erhvervsliv der, og derfor blev der i Loven vedtaget Oprettelsen af en hel Del Konsulatposter, en hel Del udsendte Konsulater til Rusland. Desværre har Forholdene i Rusland ikke hidtil svaret til disse Forventninger, og disse Konsulatposter blev derfor aldrig oprettet, og nu foreslaas man yderligere Indskrænkning. Til Gengæld fik vi efter Verdenskrigen en Række nye Stater, Finland, de tre Randstater, Polen, Czekoslovakiet o. s. v., som Danmark har fremragende Interesse i at staa i diplomatisk Forbindelse med, og som jo ogsaa blev taget med ind i Loven af 1921. Og siden den Tid har vi faaet Folkeforbundet, som har givet forøget Udgift, dels til Danmarks Udgifter til Folkeforbundet og dels til Danmarks Deltagelse i Folkeforbundets Forsamlinger. Udgiften hertil har andraget ca. 300 000 Kr. Men jeg vil udtrykkelig sige, at Fasthed er ønskelig, og jeg vil haabe, at vi nu maa naa til en Ordning, der betyder mere Fasthed og mere Arbejdsro i det udenrigsministerielle Styre.

Efter Vedtagelsen af Loven af 1921 steg Udenrigsministeriets Budget fra 3,3 Mill. Kr. til 7,2 Mill. Kr. Dette var en betydelig Stigning, og denne forøgede Udgift markerede i høj Grad Nyordningen. Men som jeg sagde før, har man siden stadig indskrænket disse Udgifter saaledes, at i indeværende Aar er vi nede paa 5,7 Mill. Kr. til Udenrigsministeriet, og hvis det Forslag, der nu er fremsat, vedtages, kommer vi ned paa ca. 4,9 Mill. Kr., eller en Beparelse paa 820 000 Kr., deraf er de 660 000 Kr. paa den ydre Tjeneste og de 160 000 Kr. paa den indre Tjeneste. Hvad den sidste angaar, har man hovedsagelig lagt Forenklingskommissionens Forslag til Grund, og den nævnte Beparelse vil fremkomme som Udenrigsministeriets Bidrag til Normeringsloven.

Jeg skal ikke komme videre ind paa Enkeltheder, de er allerede omtalt dels i Bemærkningerne til Lovforslaget og dels af den højtærede Udenrigsminister i hans Fremsættelsestale. Alle saadanne Spørgsmaal kan jo ogsaa bedst behandles i et

4804
 Vanggaard
 eventuelt kommende Udvalg. I Hovedtræk-
 kene har Forslaget, mener jeg, truffet det
 rette; kun angaaende den foreslaaede Ned-
 læggelse af Konsulatet i Riga maa jeg ud-
 tale Betænkelighed. Jeg mener, det vil være
 rigtigt, som foreslaaet, at samle de baltiske
 Stater under een Chef, men Riga er nu en
 Gang den største By derovre, og det er og-
 saa den, der har den mest centrale Belig-
 genhed. Dette er imidlertid i Forhold til
 det hele en mindre betydende Enkelthed.

Til Slutning vil jeg blot udtale, at
 hvilke Maal vi end sætter os i denne Sag,
 økonomiske og organisatoriske, bør disse
 Maal være afpasset efter det, som den
 højtærede Udenrigsminister nævnte i sin
 Fremsættelsestale, og som ogsaa har faaet
 Tilslutning fra Erhvervene: at Danmarks
 Anseelse ikke derved forringes.

Hermed skal jeg paa mit Partis Vegne
 anbefale det foreliggende Lovforslag til
 velvillig Overvejelse i dette høje Ting.

Hans Nielsen: Der er mange Fantasi-
 slotte styrtet i Grus her i Landet siden
 1921, og nu er der atter et, som ramler
 betydeligt sammen, efter at det har været
 havareret i længere Tid. Naar man tænker
 tilbage paa det Forslag, som den daværende
 Udenrigsminister Harald Scavenius fore-
 lagde for den da nedsatte Kommission
 vedrørende hele dette Spørgsmaal, saa er
 der jo et meget langt Spring mellem det
 og det Forslag, som nu ligger paa Tingets
 Bord. Den Gang var der ikke nogen Spar-
 sammelighed hos det daværende Ministe-
 rium, Ministeriet Neergaard, og heller ikke
 nogen større Sparsommelighed hos det
 Parti, der holdt dette Ministerium oppe, og
 det til Trods for, at der dog fremkom ad-
 skillige Advarsler mod at gaa alt for vidt
 med Udgifterne til det Formaal, som der
 her er Tale om. Jeg vil i saa Henseende med
 den højtærede Formands Tilladelse tillade
 mig at oplæse et lille Stykke af den Betæk-
 ning, som vi Socialdemokrater afgav, da
 Forslaget var til anden Behandling her i
 Folketinget i 1921. Vi skrev i denne Be-
 tænkning: „Saa længe de politiske og øko-
 nomiske Forhold er af saa usikker Karakter
 overalt i Verden, som Tilfældet er i Øje-
 blikket, mener man imidlertid, at der maa
 handles med Forsigtighed, og at man først
 efter den nøjeste Prøvelse og Overvejelse
 af alle Forhold bør skride til saa kostbare
 Udvidelser af Udenrigstjenesten som de
 her foreslaaede. Mindretallet er af den For-
 mening, at ligesom der findes Poster, særlig
 i Sydamerika, Rusland og de nye Stater i
 Europa, der snarest bør besættes, vil man

uden Skade kunne udskyde Besættelsen af de
 ønskede Poster i Japan, Grækenland, Svejts,
 Holland, Spanien og flere andre Lande.
 Ligeledes mener Mindretallet, at man kan
 spare de foreslaaede 2den Legationssekretæ-
 rer i Washington, London, Paris og Berlin,
 ligesom man i Stockholm kan nøjes med en
 Legationssekretær af 2den Grad. Mindre-
 tallet ønsker, at man overalt, hvor dette
 er muligt, undlader at dublere de foreslaaede
 Konsulatposter, og finder, at dette meget
 godt lader sig gøre i Kijeff, Odessa, Rostoff,
 Wladivostok, Kovno, Seattle, Calcutta og
 Johannesburg“. . . , og derefter paalagde man
 Ministeriet at forhandle med Rigsdagen
 ved Besættelse af de første nye Poster for
 netop at faa de rette Mænd frem i disse
 nye Poster. Endelig betonedes Mindretallet,
 at Udenrigsministeriets Hovedopgave skal
 være at fremhjelpe dansk Erhvervsliv, og
 man hilste med Tilfredshed Forslaget om
 Oprettelse af et Oplysningsbureau for Er-
 hvervene.

Jeg vil gerne fremdrage disse Udtalelser,
 fordi det her i denne Verden altid er let at
 være bagklog. Det forekommer mig, at det
 Parti, som jeg tilhører, ved denne Lejlig-
 hed saa rigtigt, der var ingen Grund til
 at gaa til en saa stor Udvidelse af Udenrigs-
 ministeriets Apparat, som det blev fore-
 slaet den Gang, hvorved Udgifterne vist
 forhøjedes med ca. 3 Mill. Kr. Men Hr.
 Harald Scavenius, der paa dette Tids-
 punkt syntes ganske at have bjergtaget det
 Parti, han tilhørte, vilde ikke høre Tale
 om disse Indskrænkninger; han vilde ikke
 høre Tale om Sparsommelighed, og han fik
 jo gennemtruffet et Forslag, som han end
 ikke evnede selv at bygge færdigt, idet der
 kom til at mangle diverse Spir paa Slottet,
 da han skulde til at udnævne de mange
 nye Embedsmænd. En Del af disse nye
 Poster blev ikke besat; og nu møder Mini-
 steren altsaa med en yderligere Indskræk-
 ning, som jo først og fremmest gaar ud paa
 at reducere Tjenestemændene i 2den, 3die
 og 4de Lønklasse. I 2den Lønklasse vil
 man ophæve Gesandtskabet i Siam, Ge-
 sandtskabet i Brasilien, Generalkonsulatet i
 Danzig og Generalkonsulatet i Leningrad.
 Jeg kan give min Tilslutning til, at man op-
 hæver disse 4 Poster; jeg tror, at dette lader
 sig gøre. Det eneste Sted, om hvilket jeg nær-
 rer nogen Betænkelighed, er Leningrad. Det
 er meget muligt, at Ministeriet har Ret i,
 at vi godt kan nøjes med en mindre højt-
 staaende Udsending i Leningrad; og jeg
 gaar ogsaa ud fra, at Rusland kan være
 omtrent lige glad, enten vedkommende er
 Generalkonsul eller Konsul; det har vist

Folketingets Forhandlinger. (218)

3473

16/3 27: 1. Beh. af F. t. L. om Till. t. og Ændr. i L. om Udenrigstjenesten.

3474

der saa tydeligt kendetegner Motiverne til Kommissionens Nedsættelse, disse Sætninger, der i Virkeligheden gaar som den røde Traad gennem Kommissionsarbejdet fra 1906—08 og ogsaa har sat deres Præg paa de udenrigsministerielle Love af 1908, som de formedes af denne Kommission, i hvilken nogle af vort Erhvervslivs mest fremragende Mænd sad som Etatsraad H. N. Andersen og Ingeniør Alex. Foss. Og hele denne Udvikling er blevet fortsat senere. Vi fik Kommissionen af 1919—21, vi fik Lovene af 6. Maj 1921; jeg skal ikke komme med Gentagelser, men kan her ganske slutte mig til de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem Hr. Fraenkel. Ser man det foreliggende Lovforslag paa denne Baggrund, ja, saa ser man, at Linien brydes ganske og aldeles. Man stilles overfor et Lovforslag, der deklasserer Erhvervenes Oplysningsbureau til det, som det ærede Medlem Hr. Fraenkel med fuld Føje kaldte et Appendiks til det Monstrum, som den politisk-handelspolitiske Afdeling i Øjeblikket er med dens Fordeling af Sagerne, med de tre Kontorer, hvis indbyrdes Funktionsomraade det ærede Medlem Hr. Fraenkel gjorde Tingets Medlemmer opmærksomme paa ved at nævne de Sager, der henhørte under de forskellige Kontorer.

Naar jeg ser paa det foreliggende Lovforslag paa Baggrund af Udenrigstjenestens historiske Udvikling her i Landet, kan jeg derfor ikke sige andet, end at det forekommer mig nærmest at kunne betegnes som reaktionært, som et oplagt Tilbage-skridt, ikke alene i Forhold til Ordningen af 1921, men ogsaa og i ganske udpræget Grad i Forhold til Ordningen af 1908. Hvad er det, der bevares i det foreliggende Lovforslag, som den højtærede Udenrigsminister har fremsat? Det er i alt væsentligt *Rammerne* for Ordningen af 1921, men man tager *Grundlaget* for denne Ordning bort. Man fristes til at spørge, om det virkelig har været Udenrigsministeriets Hensigt i Tidernes Løb at have benyttet den økonomiske Udvikling til en Udvidelse af Rammerne, de ønskelige, de attraaværdige Rammer, for bagefter i Virkeligheden at lade alt blive ved det gamle. Lovforslaget gaar jo ud paa, at nu skal Erhvervsinteresserne i Udenrigstjenesten ikke varetages af en med Chefen for den politisk-handels-

politiske Afdeling sidestillet Embedsmand, der sorterer direkte under Direktøren, men af en under Chefen for den politisk-handelspolitiske Afdeling staaende Kontorchef. Det er kortelig sagt det, Forslaget paa dette Omraade gaar ud paa. Ja, jeg kan ikke se rettere, end at det vilde have været konsekvent, om man, naar man alligevel borttager det virkelige Grundlag for Ordningen af 1921, havde gjort Skridtet fuldt ud og havde ophævet alle de her i Betragtning kommende Udvidelser siden 1908 og indtaget det Standpunkt, at det kongelig danske Udenrigsministerium er en Institution, der varetager Danmarks politiske Opgaver og desuden, ved Siden heraf, har et Kontor, gennem hvilket visse Haandsrækninger i noget mindre Omfang kan ydes Erhvervslivet. Det vilde have været konsekvent; ingen kan være i Tvivl om, at min Opfattelse af Udenrigstjenesten ikke vilde falde sammen hermed. Men naar jeg ser paa det foreliggende Lovforslags Struktur, forekommer det mig, at det egentlig er Inkonsekvensens Konsekvens. Administrationskontor, Retsafdeling, disse Kontorer og Afdelinger, som kom til under Inflationsperioden i 1921, bevares, som allerede fremhævet af det ærede Medlem Hr. Fraenkel, i alt væsentlig intakte. Jeg vil gerne her saa klart og tydeligt og paa saa fuldstændig saglig Baggrund som muligt opridse den principielle Opfattelse, som vi fra vor Side har af denne Sag, og som det har glædet mig at se saa stærkt fremhævet ogsaa fra andre Sider i Salen i Dag.

Jeg skal derefter vende mig til enkelte Bestemmelser i det forelagte Lovforslag. Det er ikke min Hensigt her at gaa i Enkeltheder ud over de Spørgsmaal, der blev fremdraget af den højtærede Udenrigsminister selv, da han forelagde Lovforslaget. Jeg finder det ikke formaalstjenligt her fra Salens Talerstol at gaa i Enkeltheder med Hensyn til Gesandtskabers Sammenlægning eller Omlægning af Gesandtskabs- og Konsulatsomraader o. s. v.; det vil sikkert alt sammen bedst kunne overlades Forhandling i det kommende Udvalg. Men dette kan jo ikke være til Hinder for, at man tager nærmere Stilling til de enkelte Spørgsmaal, saavel vedrørende den ydre som den indre Tjeneste, der ved Sagens Behandling

her er blevet fremdraget af den højtærede Udenrigsminister selv.

Jeg skal da allerførst fremsætte nogle Bemærkninger vedrørende visse Ændringer, der foreslaas i den ydre Tjeneste. Jeg finder det her overmaade besynderligt, at de væsentligste Indskrænkninger, som foreslaas her, altsaa Nedlæggelsen af Generalkonsulater og Konsulater, foretages i Egnene omkring Østersøen, i Randstaterne. Det er nemlig Forandringen af Generalkonsulatet i Leningrad til et Konsulat, Nedlæggelsen af Konsulatet i Riga og Nedlæggelsen af Generalkonsulatet i Danzig. Det forekommer mig, med den store Betydning som Østersøen og de østersøpolitiske Handelsforhold har for vort Land, at være et mærkeligt Sted hovedsageligen at sætte Nedskærings- og Beparelsesbestræbelserne ind paa. Vi lever tilmed i en Periode, hvor ogsaa Østersøens politiske Betydning er stadigt stigende, og hvor det jo er vel kendt, at man ikke mindst i Folkeforbundskredse er stærkt optaget af denne Østersøens stigende politiske, maritime og strategiske Betydning.

Det glædede mig derfor meget at høre, at ogsaa den ærede Ordfører for Venstre, det ærede Medlem Hr. Vanggaard, ytrede Betæneligheder vedrørende det ene af de Forslag, der er fremsat her, nemlig vedrørende Nedlæggelsen af Konsulatet i Riga, selv om det jo af den højtærede Udenrigsministers Udtalelser fremgaar, at han haabede i Løbet af et kortere Aaremaal at kunne midtsamle den danske Repræsentation i de 3 Randstater under een Chef. Det glædede mig at høre de Udtalelser, der fremkom fra Venstres ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. Vanggaard, og jeg vilde jo efter de Udtalelser, der fremkom ogsaa fra den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, tro, at Tanken om Nedlæggelsen af Konsulatet i Riga ikke vil blive modtaget med Sympati fra det overvældende Flertal i dette høje Ting. Riga er den største af Østersøbyerne; Riga er Centrum i Balticum. Den højtærede Udenrigsminister gav ikke synderlige Oplysninger i sin Forelæggelsestale angaaende Motiverne til Nedlæggelsen af denne Post, og søger man i de meget sparsomme, ja, usædvanligt sparsomme Bemærkninger, der ledsager dette vigtige Lovforslag, vil man ogsaa søge ganske forgæves. Til Riga knytter sig store danske Skibsfartsinteresser. D. F. D. S. har jo ikke mindre end 3 faste ugentlige Ruter der, nemlig fra København til Riga, fra København til Libau og den direkte Rute fra Riga til de franske Havne.

Det vilde være meget interessant at

kende Skibsfartens Stilling til dette Forslag. Jeg gaar ud fra, at den højtærede Udenrigsminister har indhentet Skibsfartens Erklæring, og jeg vil derfor henstille, at vi hurtigst muligt bliver gjort bekendt med den Opfattelse, Skibsfarten har vedrørende dette Forslag. Jeg kan ikke tænke mig, at den danske Skibsfart skulde indtage nogen anden Holdning end en afvisende overfor det her fremsatte Forslag. Vi har i Riga og Libau Telegrafstationer for Store Nordiske; der er i Riga en stor dansk Koloni, og hvad jeg lægger særlig Vægt paa, er, at Letland jo er det eneste af disse Østersølande, med hvilket vi har afsluttet en regelmæssig Handelskontrakt. Vi husker sikkert alle den indgaaende Behandling, dette Forslag var Genstand for i det udenrigspolitiske Nævn og derefter i dette høje Ting. Letland er det eneste Land, med hvilket vi har en saa indgaaende Handelskontrakt. Med de to andre Randstater derimod har vi nærmest kun visse provisoriske Aftaler. Enhver, der ser paa en Handelsstatistik, vil ogsaa hurtigt blive klar over, at Letland er et betydeligt Marked for den danske Eksport. F. Eks. er Udførselen til Lithauen og Memel ikke en Gang Trediedelen af Eksporten fra Danmark til Letland. Dobbelt besynderligt har dette Forslag berørt mig, naar jeg tænker paa, at saa vidt jeg husker var Danmark en af de allerførste Stater, der anerkendte Letlands Uafhængighed. Det forekommer mig derfor, at den Tilsidesættelse, som man kunde faa Indtryk af ved dette Forslag, just paa denne Baggrund kunde gøre et dobbelt pinligt Indtryk i den Del af Østersølandene, som er den vigtigste for os, nemlig Letland.

Det kunde jo ogsaa have sin Interesse at sammenligne med f. Eks. den svenske Repræsentation i Østersølandene. Overhovedet forekommer det mig, at det har en ikke ringe Interesse for os at sammenligne Ordningen af vor Udenrigstjeneste med de tilsvarende svenske Forhold. Hvad nu f. Eks. den svenske Repræsentation i Letland vedrører, vil man se, at Sverige, hvorvel dets Handelsomsætning med Letland er betydeligt mindre end vor, opretholder ikke blot et Konsulat som vi, men et helt Gesandtskab, en udsendt Gesandt, en 1ste Legationssekretær, der tillige er Konsul, en 2den Legationssekretær og en Landbrugsattaché. En Landbrugsattaché, det er saare interessant for os, thi vi Danske har ingen Landbrugsattaché. Ja, vi har en, men han bor, som bekendt, ikke deroppe, han plejer at bo nede i Moskva, hvilket jo er lovlig langt fra Riga. At vi just i disse Dage ser baltiske Delegationer komme til det danske

Købestævne, er jo næsten en Skæbnens Ironi, naar vi samtidig staar her og behandler et Forslag, der gaar ud paa at begrænse vor Repræsentation i Riga, saaledes som Tilfældet er. I Regeringsbladet for i Gaar Morges, i „København“, vil man paa Forsiden se en stor og meget flot udstyret Artikel netop om Danmark og Letland, om Betydningen af Forbindelsen mellem de to Lande. Det er en meget ejendommelig Baggrund for det Forslag, der er fremsat her, men jeg haaber ogsaa, at Sagens Behandling i Udvalget vil føre til, at dette Forslag ikke bliver virkeliggjort.

Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen talte indgaaende om vor Repræsentation i Østersølandene og i Rusland og mente, at her laa overhovedet vor Hovedinteresse, og det kan der naturligvis være noget om. Jeg mener nu alligevel, at saaledes som Forholdene arter sig i den russiske Sovjetrepublik, maatte man meget vel kunne tage det Spørgsmaal op til Drøftelse, om det er nødvendigt under de nuværende Forhold, hvor Handelsbalancen mellem Danmark og Rusland er saa uhyre negativ, som den er . . . (Hans Nielsen: Amerika!). Ja vel, men de samfundsøkonomiske Forhold i Rusland og her er jo saa himmelvidt forskellige, og man kunde meget vel tage op til Drøftelse det Spørgsmaal, om det under de nuværende Forhold og i Betragtning af dette Minus paa Handelsbalancen er nødvendigt at have en saa omfattende Delegation i Rusland som den, vi i Øjeblikket har. Det ærede Medlem var for Resten i en noget anden Forbindelse selv inde paa lignende Betragtninger.

Jeg skal derefter vende mig til et andet Punkt i det foreliggende Lovforslag, som vedrører den hjemlige Tjeneste, den indre Tjeneste. Den højtærede Udenrigsminister gjorde det selv til Genstand for en Del Betragtninger i sin Forelæggelsestale. Jeg beder om Formandens Tilladelse til at oplæse det paagældende Afsnit: „Vi har“, siger den højtærede Udenrigsminister, „her fulgt den saakaldte Forenklingsskommissions Forslag næsten helt og holdent. Kun paa et enkelt Punkt er der taget Afstand fra Kommissionens Forslag, idet man ikke er gaaet saa vidt, men paa et andet Punkt er man gaaet videre.“ Den højtærede Minister udtalte sig hverken nærmere om, hvad det er for et Punkt, hvorpaa der er taget Afstand fra Kommissionens Forslag, eller om, hvad det er for et andet Punkt, paa hvilket man er gaaet ud over Kommissionens Forslag, og vi er da henvist til, om jeg saa maa sige, selv at give den formentlig

rigtige Fortolkning af denne udenrigsministerielle Udtalelse. Jeg beder om, at den maa berigtiges, saafremt min Opfattelse skulde være urigtig. Det enkelte Punkt, paa hvilket der er taget Afstand fra Kommissionens Forslag, kan, saa vidt jeg kan skønne, kun være Spørgsmaalet om Raadgiveren i Folkeret. Det Punkt, paa hvilket man er gaaet videre end Forenklingsskommissionen, kan, saa vidt jeg skønner, kun være Nedlæggelsen af Erhvervenes Oplysningsbureau, som en selvstændig Afdeling, ledet af en Afdelingschef, og dettes Henlæggelse under den politisk-handelspolitiske Afdeling. Jeg formoder, at denne min Fortolkning af den højtærede Udenrigsministers Udtalelser er rigtig.

Ærede Medlemmer, som har gjort sig bekendt med Forenklingsskommissionens Indstilling i dens 4de Betænkning, vil vide, at denne Kommission fuldstændig enstemmigt — jeg lægger Vægt paa, at dette var fuldstændig enstemmigt, og at det skete med Tilslutning fra alle 4 politiske Partier her i Salen — udtalte sig for, at man nedlagde Stillingen som Raadgiver i Folkeret som en i Normeringsloven normeret Tjenestemandsstilling. Der havde fundet en Forhandling Sted med Udenrigsministeriet, som havde udtalt sig mod, at denne Stilling blev nedlagt, men ogsaa efter denne Forhandling fastholdt man fra Forenklingsskommissionens Side aldeles enstemmigt sin tidligere Opfattelse. Nu findes der i Bemærkningerne til det fremsatte Lovforslag i Motiverne til Udenrigsministeriets Bidrag til Normeringsloven for 1928—29 under Punkt 5 nogle Bemærkninger om, at „Udenrigsministeriet maa anse det for rimeligt, at den nuværende Raadgiver i Folkeret og de nu i Ministeriets Arkiv ansatte Tjenestemænd beholder de dem tillagte Hjemmetillæg“. Man siger kun, at man maa anse det for rimeligt, man gør ikke noget som helst Forsøg paa at begrunde, hvori denne Rimelighed bestaar. Vi stilles overfor dette, at Folkeforbundskontoret som selvstændigt Kontor nedlægges, og at Raadgiveren i Folkeret, der beklædte Chefsstillingen for Folkeforbundskontoret, bevares i Tjenestemandsstilling som Raadgiver i Folkeret. Man begrænser hans Arbejde — om man halverer det, skal jeg nu ikke sige, det vilde maaske være at gaa for vidt, men man begrænser det —, men alle de ham tillagte Lønninger forbliver ganske uforandrede. Ellers er den høje Regering ikke saa bange for at fremsætte Lovforslag om dybt indgribende Ændringer vedrørende Lønningerne til Statens Tjenestemænd. Man

anser det for rettest, at Raadgiveren i Folketret bevarer det ham tillagte Repræsentations-tillæg — det staar ogsaa under Nr. 5 i Bemærkningerne til Udenrigsministeriets Bidrag til Normeringsloven for 1928—29 — og at han bevarer det ham tillagte Hjemmetillæg. Det vilde være interessant at høre Begrundelsen. De kommende Embedsmænd i disse Poster skal ikke have dette Tillæg. Det siger Udenrigsministeren udtrykkelig. Men naar Stillingen som Afdelingschef i det nuværende Folkeforbunds-kontor nedlægges, og den vedkommende udelukkende bliver Raadgiver i Folketret, tillader jeg mig at spørge: Hvilken rationel Begrundelse er der saa for at opretholde et Repræsentations-tillæg for ham og det meget omtalte Hjemmetillæg?

Hvis jeg husker ret fra de Forhandlinger, der for adskillige Aar siden blev ført, kom dette ind i Forslaget om Udenrigstjenesten paa en noget ejendommelig Maade. Som bekendt har Udenrigsministeriets Embedsmænd et særligt Bevægelsestillæg, som andre Embedsmænd i Centralstyrelsen ikke har, og jeg vil holde paa, at det i al Almindelighed er meget godt og rimeligt, at dette Bevægelsestillæg er indført. Embedsmændene i Udenrigsministeriet har det, fordi de naar som helst maa holde sig rede til at blive forflyttet hjemfra til et andet Sted i Verden. Men de Embedsmænd, om hvilke man antog, at de aldrig kunde blive forflyttet, havde ikke et saadant Bevægelsestillæg. Saa skete der det, at den daværende Arkivar blev udnævnt til Danmarks Repræsentant paa Island. Saa fandt man, at nu havde det vist sig, at der kunde indtræffe det Tilfælde, at en i Arkivet ansat Embedsmand kunde blive udsendt Embedsmand. Men da Stillingerne i Arkivet i Almindelighed ikke er saa bevægelige som de andre Stillinger, kaldte man ikke det Tillæg, man gav deres Indehavere, for et Bevægelsestillæg, men for et Hjemmetillæg, og saa blev der ogsaa tillagt Afdelingschefen for Folkeforbunds-kontoret et saadant Tillæg, saaledes at man havnede i, at Udenrigsministeriets Embedsmænd, hvad enten de er bevægelige eller ikke, alle sammen fik mere eller mindre Bevægelsestillæg eller Hjemmetillæg. Jeg ønsker at sige, at jeg mener, det er af den største Betydning, at man lønner vore udenrigsministerielle Embedsmænd i Overensstemmelse med den Tjenestes Betydning, som er dem betroet, men man maa dog kunne kræve en ræsonnabel Begrundelse, naar Forslag som disse fremtræder.

Naar man nu fra Ministeriets Side saa

stærkt fremhæver Nødvendigheden af at bevare Raadgiveren i Folketret, vil det være interessant at undersøge, hvorledes denne Stilling overhovedet i sin Tid fremkom. Jeg skal ikke komme dybere ind derpaa — det vil sikkert være bedre at drøfte dette nærmere i det kommende Udvalg —, men jeg kan ikke se rettere end, at man i mange af de vigtige Spørgsmaal, i hvilke Raadgiveren i Folketret skulde afgive sit Skøn, kan indhente Responsa fra fremtrædende Jurister. Noget saadant sker ofte nok i andre Lande og er ogsaa ofte nok sket herhjemme. Det maa siges at være en fuldkommen Anomali, at man opretter en særlig Tjenestemandsstilling som Raadgiver i Folketret, og at Ministeriet saa — hvad alle, der har beskæftiget sig indgaaende med disse Spørgsmaal, ved — trods det, at det saaledes har en særlig, højt lønnet Embedsmand til dette Hverv, indhenter Responsa hos Professor Poul Johannes Jørgensen. Naar Ministeriet gør det, skulde man dog mene, at der ikke var Grund til at opretholde en særlig, højt gageret Tjenestemandsstilling. Jeg kan ikke se Sammenhængen og Logikken i dette.

Jeg skal derefter vende mig til et Punkt, som det ærede Medlem Hr. Fraenkel var inde paa. Det ærede Medlem talte om den Forbavselse og Indignation, som havde grebet ham og mange andre ved at blive bekendt med Udnævnelsen af den tidligere Udenrigsminister Grev Moltke til Chef for den danske Delegation ved den økonomiske Konference, der skal afholdes i Maj Maaned paa Folkeforbundets Initiativ. Jeg maa sige, at jeg blev meget forbavset, da jeg en Morgen i „Berlingske Tidende“ læste om denne Udnævnelse, eftersom det jo her drejer sig om en udelukkende teknisk-økonomisk Konference. Den er forberedt ved indgaaende Drøftelser i Folkeforbundet. Vi mindes alle, den Gang den højt ansete franske Minister Loucheur, kendt fra sine Wiesbadenforhandlinger med Rathenau, fremsatte Forslag derom i Folkeforbundsforsamlingen 1925. Forberedelsen til denne Konference, der omfatter et meget stort og indgaaende teknisk-økonomisk Program, har fundet Sted under Folkeforbundets Ledelse i Genève. I anden Kommission blev hele Problemet vedrørende Forberedelsen gennemdrøftet paa ny ved den sidste Folkeforbundsforsamling, og den Konference, man ved Forhandlingerne i Genève Gang paa Gang mindede om, var just den Konference, som det ærede Medlem Hr. Fraenkel ogsaa mindede om, Konferencen i Bruxelles 1920. Man mindede om den, om

dens Behandling af Problemerne, om de Resolutioner, den havde vedtaget, og ud af den almindelige Debat kom der saa det, at de Delegationer, der skulde sendes ned til denne Konference, ikke skulde være egentlige Regeringsdelegationer, saaledes at forstaa, at Deltagerne i dem ikke skulde være direkte Udsendinge af Regeringen, men blot udnævnes af Regeringen, det var et Kompromis, man kom til væsentlig paa Grund af det franske Standpunkt. De er altsaa ikke egentlige Regeringsrepræsentanter, Regeringen udnævner dem blot. Det er da ogsaa meget interessant at sammenligne her med visse andre Lande, Norge, Sverige, Belgien, England og Frankrig, det er de Lande, med Hensyn til hvilke jeg har kunnet orientere mig. Jeg har endnu ikke set, at den tyske Delegation er udnævnt, men der kan efter den tyske Udenrigsminister Stresemanns Tale ved Tysklands Optagelse i Nationernes Forbund ikke være nogen Tvivl om, at denne Nation vil faa en fremragende erhvervsøkonomisk Sammensætning. For os ligger det jo nærmest at sammenligne med de skandinaviske Lande. Jeg tager Sverige. Den svenske Delegation har faaet en udpræget erhvervsøkonomisk Sammensætning, idet den bestaar af Generaldirektør Örne, Handelsraad Lundvik, Professor Cassel, der er en fremragende Repræsentant for svensk nationaløkonomisk Videnskab, Bankdirektør Ryd-bäck og en Repræsentant for de samvirkende Fagforbund. I Holland staar i Spidsen for Delegationen en fremragende Forretningsmand, tidligere Ministerpræsident Colijn, endvidere den fra det østrigske finansielle Saneringsarbejde velkendte Folkeforbundskommissær Zimmermann, en Repræsentant for de samvirkende Fagforbund i Holland, og endvidere skulde der udnævnes en Repræsentant for Arbejdsgiverne og for Landbruget. Belgiens Førstemand bliver den fremragende Finansekspert, tidligere Finansminister Theunis. Hvorledes den engelske Delegation er præget, ser man af, at den kendte Redaktør for „The Economist“ Layton er Medlem af den, og ligeledes er Mac Kenna Medlem. I Spidsen for den norske Delegation staar Bankdirektør Rygg. Man har vel herefter Lov til med Forbavselse at spørge, hvilke særlige Kvalifikationer den tidligere højtærede Udenrigsminister har til at staa i Spidsen just for denne Delegation. Jeg undervurderer ingenlunde den tidligere højtærede Udenrigsministers fremragende Egenskaber, men dette er en teknisk-økonomisk Konference, og jeg maa give det ærede Medlem Hr. Fraenkel fuld-

kommen Medhold, naar han med Indignation spørger: Hvad skal vi med en diplomatisk Dekorationsfigur i Spidsen for denne Delegation? Jeg kan med min bedste Villie ikke se andet end, at denne Udnævnelse er et typisk Udtryk for den Aand (Fraenkel: Ja, det er netop, hvad den er!) eller den Ikke-Aand (Fraenkel: Det er rigtigt, det er godt!), om man vil, der raader i Udenrigsministeriet.

Jeg har endvidere med Forbavselse set, naar jeg sammenligner med Sammensætningen af andre Landes Delegationer, at man hos os ingen Repræsentant finder for den nationaløkonomiske Videnskab. Naar Sverige gør sin Repræsentation saa fyldig, som Tilfældet er, og sætter en Autoritet af europæisk Rang som Professor Cassel ind i Delegationen, mener jeg, man staar paa Saglighedens gode Grund, naar man spørger, hvad Motiver der er til, at vor Delegation faar en Diplomat i Spidsen. I øvrigt sendes der selvfølgelig Erhvervsrepræsentanter, en af vore ærede Kolleger her i Tinget er saaledes udnævnt som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund, og ingen vil kunne rette nogen som helst Anke mod dette Valg; endvidere er der udnævnt Repræsentanter for Landbruget, Grosserer-Societetet og Industriraadet. Mærkværdigvis er der ikke udnævnt nogen Repræsentant for Skibsfarten, hvilket er et Forhold, der maa forbavse endnu mere for Norges Vedkommende, naar man ser, at dette Land ikke har udpeget en saadan Repræsentant, hvad der har givet den norske Presse Anledning til at fremkomme med Angreb.

Jeg gentager, at var der noget Sted, hvor det var berettiget at sætte en Repræsentant for den nationaløkonomiske Videnskab ind i en international Delegation, var det dog sandelig i en Delegation til denne Konference, som er den vigtigste økonomiske Konference siden Konferencen i Bruxelles i 1920; i Stedet for tager man, som sagt, den tidligere Udenrigsminister. Hvilke specielle Forudsætninger han har for at kunne repræsentere noget af Erhvervene eller varetage visse økonomiske Hensyn, ved jeg ikke, men det kan jeg maaske faa at vide; den tidligere højtærede Udenrigsminister er ikke Nationaløkonom, ikke Forretningsmand, ikke Jurist, og det skulde vel først og fremmest være de to førstnævnte Typer, der skulde være repræsenteret paa denne Konference. Den tidligere højtærede Udenrigsminister stillede sig med god Grund i Spidsen for den danske Delegation til Folkeforbundsforsamlingen i Fjor i Genève; i Spidsen for denne politiske Delegation var

den højtærede Udenrigsminister i højeste Grad paa sin Plads. Jeg ved ikke af — men jeg kan jo tage fejl —, at den tidligere højtærede Udenrigsminister i øvrigt har repræsenteret Danmark paa nogen international Konference; derimod ved jeg positivt, at han ikke repræsenterede Danmark paa Konferencen om Beskyttelse af industriel Ejendomsret, som i 1911 afholdtes i Washington, endskønt den tidligere højtærede Udenrigsminister den Gang var Danmarks Gesandt i Washington. Hvis jeg mindes ret, var vor daværende Generalkonsul i New York, senere Departementschef i Udenrigsministeriet, Clan, Danmarks eneste delegerede paa denne Konference. Er der nogetsteds, hvor det er af Betydning, at saglige Hensyn er de fuldkomne afgørende, forekommer det mig, at det er ved Besættelsen af Poster som dem, Talen her er om. Der var for nogen Tid siden en dansk Diplomat, som jeg sætter stor Pris paa, der udtalte sin Forbavselse over, at herhjemme i Danmark spillede de personlige Hensyn og de personlige Spørgsmaal en forbløffende Rolle, og det var i Regelen saadan, at saa snart en Sag rejstes, fik den en eller anden Tilknytning til en Person. Det var det samme, man kom ind paa, naar det ærede Medlem Hr. Fraenkel talte om Udkastet til Kommissionsbetænkningen i 1921, der var lavet paa samme Maade som visse Teaterskrædderes Arbejder.

Jeg har af den Forhandling, der er fort her i Salen, faaet det Indtryk, at det vil kunne lykkes at naa et Resultat, som kan være til Gavn for vort Land og for dets Udenrigstjeneste, en Tjeneste, der saavel økonomisk som politisk er af den største Betydning. Jeg har den bestemte Opfattelse, at man endogsaa kan løse dette Spørgsmaal i den nuværende Situation ved at foretage betydelig mere vidtgaende Nedskæringer og Besparelser, end den højtærede Udenrigsministers Forslag er Vidnesbyrd om. Vi vil selvsagt fremsætte vore Forslag i det kommende Udvalg. Jeg udtaler Haabet om, at det maa være de saglige, de strengt saglige Hensyn, og disse alene, som maa være bestemmende under Sagens fortsatte Gang gennem dette høje Ting.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Hans Nielsen: I Anledning af, at det ærede Medlem Hr. Holger Andersen og det ærede Medlem Hr. Fraenkel har fremsat nogle meget haarde Anklager mod Regeringen for Udnævnelsen af delegerede til

den omhandlede økonomiske Konference, vil jeg for mit Vedkommende gerne sige, at det forekommer mig, at den højtærede Minister har taget et passende Hensyn til alle Interesser ved denne Lejlighed, og at han ikke fortjener den stærke Dadel, som kom til Orde fra de to ærede Medlemmer. Hvem er de Mænd, som efter det øjeblikkelige Kendskab dertil er udnævnt af den højtærede Minister? Der er fra Landbruget Forpagter Sonne, en Mand, som er højt anset her i Landet, og som jo i Krigsaarene optraadte paa Landets Vegne ved alle vigtige Forhandlinger. Han er den først udpegede. Derefter er der Direktør Munck, kendt som Direktør for et af de største Aktieselskaber her i Landet og en Mand, der nyder det største Ry indenfor Industrien. Endelig har vi Formanden for Grosserer-Societetet, Hr. Ernst Meyer, der jo ogsaa er alle bekendt. Jeg vil sige til det ærede Medlem Hr. Holger Andersen, at disse Navne meget godt kan staa ved Siden af de Navne, det ærede Medlem nævnte fra Sverige, paa det rent saglige Omraade. Dertil vil jeg føje, at mig bekendt kan man vistnok vente, at et Par udpegede Nationaløkonomer vil ledsage Delegationen, saaledes at den ogsaa i saa Henseende bliver udstyret med alt, hvad man kan ønske sig.

Med Hensyn til den tidligere Udenrigsminister vil jeg sige, at det ærede Medlem Hr. Holger Andersen jo fra den Tid, han har været Medlem af det tidligere udenrigspolitiske Nævn, lige saa godt som jeg ved, at Grev Moltke var en Mand, der fulgte alle vort Lands økonomiske Forhold paa det mest grundige, og han har i dette Nævn ikke een men mange Gange givet Oplysninger, der røbede hans Interesse for Landets økonomiske Vel. Dette i Forbindelse med hans Virksomhed som Gesandt i et af Europas største Lande kan meget godt holde Stik til dette Hverv. Den højtærede Minister fortjener derfor ikke saadanne Bebrejdelser, som der er blevet fremsat.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Holger Andersen: Til det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen vil jeg sige, at den første Del af hans korte Bemærkning i Virkeligheden var overflødig, da jeg ikke paa noget Punkt har anket over Delegationens sammensætning, bortset fra, at man har udnævnt en Mand, der intet som helst har med erhvervspolitiske og erhvervsøkonomiske Interesser at gøre, til dens

Chef. Jeg har tværtimod just fremhævet den sammensætning af Delegationen, som det ærede Medlem her gengav. Hvad den sidste Del vedrører, kan det naturligvis ikke i og for sig forbavse mig, at det ærede Medlem vil forsvare Udnævnelsen af et Medlem af den tidligere Regering til Chef for denne Delegation. Men det ændrer jo intet ved den Kendsgerning, at den Konference, det her drejer sig om, er en økonomisk-teknisk Ekspertkonference; og det er uden Sidestykke, naar vi sammenligner med Delegationerne i andre Lande, at man har sat en Diplomat i Spidsen for denne Delegation. De Udtalelser, som det ærede Medlem gengav vedrørende den tidligere Udenrigsministers Interesse for erhvervspolitiske og økonomiske Spørgsmaal i Nævnet, er dog virkelig ikke tilstrækkelig Dokumentation for Berettigelsen af denne Udnævnelse. I øvrigt ved jeg intet om, at det er paatænkt, at Nationaløkonomer skal ledsage Delegationen; jeg vil høre det med Interesse, hvis det er Tilfældet.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Hans Nielsen: Det glæder mig, at det ærede Medlem Hr. Holger Andersen slet ikke bestrider, at den tidligere Udenrigsminister var en Mand, der i høj Grad interesserede sig for vort Lands økonomiske Liv; det vilde det ærede Medlem jo ikke bestride, og det takker jeg ham for. Men det ærede Medlem, der jo i høj Grad interesserer sig for Udenrigspolitikken, ved ogsaa, at hvis en Udenrigsminister og en Diplomat er en vel begavet Mand, og han bruger sine Øjne og sine Øren, saa er han vel en af dem, der har de bedste Betingelser for at forstaa et Lands og et Folks Økonomi.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning, og hermed afsluttes de korte Bemærkninger.

Fraenkel: Jeg beklager i høj Grad, at det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen gør sig til Forsvarer for Udnævnelsen af den tidligere Udenrigsminister i Spidsen for den nævnte Delegation. Naar det ærede Medlem sagde, at den tidligere Udenrigsminister har vist økonomisk Interesse, maa jeg svare: han er jo et udviklet Kulturmand, der interesserer sig for alt muligt, men nogen som helst Forstand paa eller Forstaaelse af Økonomi har han aldrig nogen Sinde vist. Tværtimod. Vi har paa forskellige Punkter med stor Bestemthed

maattet kræve Redegørelser fra Traktatkommissionen, tror jeg, det var, i en ganske bestemt Form, som gav os et økonomisk Billede af de Lande, som Talen var om, og som de vedkommende altsaa ikke selv kunde hitte paa at give os. Den tidligere Udenrigsminister har ikke det allerfjerneste at gøre i Spidsen for denne Delegation. Vi vil kun faa fra ham en af disse Taler, som jeg formoder, Diplomatiets værdsætter saa højt, og som vi har hørt saa grumme mange af her i Salen, blomstrende, formelt fortræffelige, i et udmærket Sprog, men bare uden Indhold.

Holstein: Det er med en vis Tilfredsstillelse, men det er ogsaa med ikke ringe Beklagelse, at konservative Politikere kan konstatere, at den Kritik, som de fremsatte, da Reformen af Udenrigstjenesten i 1921 var til Behandling, og de Forbehold, de da tog baade paa det ene og andet Omraade, har vist sig fuldt berettigede. Tøvende og nølende, vaklende og famlende har Udenrigsledelsen i de forløbne Aar Skridt for Skridt foretaget Tilbagetoget fra den Kæmpeoffensiv, der var planlagt, men som heldigvis aldrig kom til Udførelse i det Omfang, som det var paatænkt. Hvis det var sket, vilde det have kostet Statsfinanserne uhorste Summer.

Med Hensyn til Tjenesten udad tog vi fra konservativ Side den Gang stærkt Forbehold med Hensyn til Udnævnelsen til de nye Poster. Vi ønskede, og vi fik Tilslutning baade fra det radikale og det socialdemokratiske Parti til, at Bevillingsmagten skulde have Haand i Hanke med det Tempo, hvori Udnævnelserne foregik, fordi man fra Rigsdagens Side ønskede at have Sikkerhed mod Masseudnævnelser af mere eller mindre kompetente Personer, men Forslaget blev stemt ned i Landstinget. Saadanne Masseudnævnelser fandt saa Sted umiddelbart efter, at Reformen var vedtaget, om end ikke i det Omfang, det var forudsat i Reformen. Udenrigsministeriet har, som sagt, ladet Statsræsonen raade i Aarenes Løb paa Privatinteressernes Bekostning, saaledes at man har trukket i Land baade paa det ene og det andet Felt. Den forrige Udenrigsminister redegjorde jo i afvigte Efteraar under Finanslovbehandlingen udførligt for, hvor meget der i Aarenes Løb var sparet, hvor meget man var veget tilbage fra det, man i 1921 havde paatænkt at føre ud i Praksis.

Med Hensyn til et andet Omraade, nemlig Presseattachéerne, som man nu i det væsentlige foreslaar at stryge, anbefalede

vi fra konservativ Side i 1921, at de ligesom hidtil skulde udnævnes ved Finanslovbevilning, saaledes at de kunde fjernes fra Aar til Aar og naar som helst kunde tilbagekaldes, naar man ikke mente, at de praktiske Forhold gjorde deres Tilstedeværelse ude ønskelig eller nødvendig. I Stedet for at gennemføre dette fornuftige Raad, der tiltraadtes af hele det konservative Parti og, saa vidt jeg erindrer, ogsaa af de to andre Partier, Socialdemokratiet og det radikale Venstre, insisterede Venstreregeringen paa, at det skulde være Embedsmænd, ligestillede med Legationssekretærer af 1ste Grad. Resultatet er nu blevet, at naar de paagældende gaar af, gaar de med Vente- penge og bliver pensioneret som Embedsmænd. Alt dette kunde have været sparet, hvis man den Gang havde fulgt de Konservatives Anvisning.

Jeg skal nævne et 3die Punkt, hvor man heller ikke vilde høre paa konservativ Ræson, det var med Hensyn til Hjemmetjenesten. Med Hensyn til denne tog vi fra konservativ Side meget skarpt Forbehold baade med Hensyn til Erhvervenes Oplysningsbureau og Pressebureauet og hele Hjemmetjenestens Nyorganisation. Vi hævdede, at Erhvervenes Oplysningskontor var et Forsøg, vi turde ikke tage afgjort Stilling hverken for eller imod, det var noget uprøvet, man maatte bøje sig for Erhvervsorganisationernes saa at sige enstemmige Ønske om at faa dette Bureau etableret. Men vi havde vore stille Tvivl, om det vilde komme til at udrette, hvad man fra Erhvervenes Side havde Forhaabninger om. Den daværende Ordfører for de Konservative i Landstinget, Hr. Landstingsmand Schovelin, hævdede den Opfattelse, som jeg tror han ikke har fraveget siden, og som jeg efter de Erfaringer, vi nu har gjort, er fuldkommen klar paa er den eneste rigtige, at et saadant Kontor helt og holdent bør være et privat Kontor, ledet og administreret fra Industriraadet, Grosserer-Societetets Komité og Landbrugsorganisationerne, saaledes at Staten eventuelt giver et større eller mindre Tilskud. Den Virksomhed, der paahviler et saadant Kontor, er efter sit Væsen og sin Beskaffenhed absolut af en Karakter, der gør det tilraadeligst, at det henlægges under Erhvervenes egen private Virksomhed. Det bliver, naar det gøres til Statsinstitution, i Virkeligheden et uhyre Omsvøbsdepartement. Naar der skal søges Oplysninger af den Art, her er Tale om, gælder det imidlertid om, at der handles hurtigt, at man gaar den korteste Vej til Maalet, og ofte er Oplysningerne af en saa

personlig Karakter, at der maa foretages ret paagaaende, ofte ubehagelige, Skridt for at skaffe de Oplysninger, der tiltrænges. En saadan hurtig Ekspedition, der ikke kender til bureaukratiske Formaliteter, ligger ikke for et Oplysningskontor, som i alt væsentligt er sidestillet med andre Embedskontorer. Og dertil kommer, at der jo intet er til Hinder for, at de Erhvervskredse eller enkelte erhvervsdrivende, som ønsker Oplysninger udefra, kan henvende sig direkte til de danske Konsuler og gennem dem direkte faa Oplysninger. Der er ingen Forpligtelse til at gaa om ad Erhvervsoplysningsbureauet i Udenrigsministeriet, og hvis nogen vælger at gaa til dette Kontor, saa vil, antager jeg, i de allerfleste Tilfælde Følgen blot være, at dette Kontor henvender sig til de paagældende Konsuler i Udlandet, altsaa den sædvanlige Vej alligevel. Og omvendt, hvis det er udefra, der ønskes Oplysninger om danske Forhold, saa kan de paagældende Udlændinge jo henvende sig til deres Konsuler og Repræsentanter her i Landet; disse vil maaske gaa til Erhvervenes Oplysningsbureau i Udenrigsministeriet, men mig bekendt er vi saa demokratiske her i Landet, at der heller ikke er noget til Hinder for, at de gaar direkte til Kilderne her i København og omkring i Landet, til Erhvervenes Repræsentanter og til almindelige Oplysningsbureauer. I de allerfleste Tilfælde bliver derfor, det nærer jeg ikke Tvivl om, dette Bureau et kæmpemæssigt Omsvøbsdepartement, og det har jo til fulde vist sig, at denne Vurdering af det ikke kan være forfejlet, eftersom det nu bliver slaaet fuldstændig i Stykker som selvstændigt Bureau og henlægges som en Sektion under det Monstrum, sagde det ærede Medlem Hr. Holger Andersen (*Fraenkel*: Det var mig!) — ja, jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem —, som kaldes den politisk-handelspolitiske Afdeling. Naar man alligevel gør dette, hvorfor saa ikke gøre Skridtet fuldt ud, handle fuldt rationelt paa Grundlag af de Erfaringer, som er indvundet i Tiden siden 1921, og gaa over til den Opfattelse, som Landstingsmand Schovelin stadig har gjort gældende: at overlade til Erhvervene selv at etablere et saadant Kontor og eventuelt yde det Tilskud fra Statens Side? Det tror jeg vilde være baade det billigste, det rationelle og det praktisk mest effektive. (*Fraenkel*: Men der er ingen Penge til det). Det er der heller ikke, naar det henlægges under Udenrigsministeriet. Staten har som bekendt heller ingen Penge, og naar de

saa anerkendende om den Mand, der har staaet i Spidsen for det store Arbejde, Traktatkommissionen har gjort, et Arbejde, som det udenrigspolitiske Nævn sikkert vil have forstaaet at paaskønne, og om hvilket jeg tror, at de, der arbejder med disse Ting, vil indrømme, at de nødigt vil være og ikke kan være det foruden. I den Henseende falder det ærede Medlems og min Dom jo egentlig sammen om den, der staar i Spidsen for dette Arbejde. Men vi har at indskrænke og indskrænker fremdeles, uden at vi derfor tror, at Effektiviteten af det udmærkede Arbejde, der gøres der, skal begrænses, for hvis det skulde ske, vilde Indskrænkningen være for dyrt købt.

Der er en hel Del Enkeltheder, som jeg kan have glemt at omtale, men paa dette sene Tidspunkt tænker jeg, det høje Ting mener, at det egentlig kan være nok, og det, som jeg maatte have glemt, vil jo kunne blive besvaret i Udvalget, hvor vi kan tage baade det principielle og Enkelthederne op til nærmere Drøftelse.

Vanggaard: Jeg skal paa nærværende Tidspunkt kun gøre nogle ganske faa Bemærkninger.

Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen udtalte, at han havde det Indtryk, at de erhvervsmæssige Kvalifikationer for at gøre Tjeneste i Ulandet træder mere og mere i Baggrunden. Hvis dette er Tilfældet og det ikke begrundes i de paagældendes personlige Kvalifikationer, vil ogsaa jeg være med til at beklage det, men jeg nævnte i min første Tale, at med Hensyn til Chefposter i Udenrigstjenesten maa vi ikke glemme Betydningen af, at Folk har repræsentative Evner — det samme blev nu paa en mere fortrinlig Maade fremhævet af den højtærede Udenrigsminister —, men er disse repræsentative Evner ikke forbundet med andet, kan de paagældende selvfølgelig ikke gøre Fyldest. Disse Evner kan ogsaa findes hos andre end Jurister og Folk, der allerede er trænet i Karriøren, og for saa vidt som andre har Evner, der gør dem egnede til at gaa ind i Udenrigstjenesten, har saglige Kvalifikationer, ikke mindst erhvervsmæssig Indsigt, der gør dem egnede til at beklæde forskellige Poster, vil jeg beklage,

om de trænges tilbage, men dette vil jeg heller ikke haabe er Tilfældet.

Endvidere udtalte det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen sig, saa vidt jeg forstod ham, for en endnu stærkere Nedskæring end foreslaaet, hvad der jo ogsaa falder noget i Traad med, at det ærede Medlem tænkte paa den Skare af arbejdsløse, der vil fremkomme ved disse Nedskæringer, og overgav dem til den højtærede Udenrigsministers naadige Forsorg. Ogsaa jeg vil haabe, at man vil tage alt muligt Hensyn til de velfortjente Folk, der ikke kan anbringes, derom er vi sikkert alle enige; men Tid efter anden vil vel nok en Del af dem kunne anbringes, saafremt de da er kvalificerede.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel og det ærede Medlem Hr. Holger Andersen udtalte, at Erhvervenes Interesser var taget op i Udenrigsstyret længe før 1921. Det sagde jeg ogsaa i min Tale, men jeg sagde, at ved Loven af 1921 drejede det sig under hele Forhandlingen særlig om disse Interesser, og det fik jo ogsaa den Gang et mere fremragende Udtryk ved, at der blev oprettet nye Organer, netop med Henblik paa Fremme af Erhvervslivets Interesser, saaledes for Eks. Oplysningsbureauet for Erhvervene.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel udtalte, at det udenrigspolitiske Nævn var blevet tilsidesat ved, at vi i forskellige Sager ikke er blevet hørt; det var navnlig med Hensyn til Udnævnelser af den tidligere Udenrigsminister til den omtalte Delegation. Forsvarligheden af denne Udnævnelse har den højtærede Udenrigsminister gjort gældende, og for øvrigt er det et administrativt Spørgsmaal, som jeg ikke tror, vi kan forlange inddraget under det udenrigspolitiske Nævn. Saa kunde der være mere Grund til at beklage sig over, at vi faar Spørgsmaalene forelagt Dagen før, de skal behandles, men det er nu heller ikke noget nyt i denne Udenrigsministers Tid, det har været Tilfældet adskillige Gange før under tidligere Udenrigsministre, og denne Gang tror jeg for Resten kun, det var et enkelt Spørgsmaal, der kom noget sent. Men jeg er enig med det ærede Medlem i, at sligt bør undgaas, og at vi i Forvejen inden Mødernes Afholdelse bør have den fornødne Tid til at gennemgaa Sagerne.

Sluttelig ønsker jeg at udtale, at det kan jo ikke nægtes, at denne Debat har aabenbaret noget afvigende Meninger, og at disse afvigende Meninger maaske ogsaa paa enkelte Omraader er blevet fremført med Skarphed. Imidlertid har det ikke berørt den højtærede Udenrigsminister, og da jeg ved, at alle, der har deltaget i denne Forhandling, nærer det oprigtigste Ønske om, at der maa komme det bedste ud af dette Lovforslag til Gavn for Landet, saa haaber og tror jeg ogsaa paa et godt Resultat af det forestaaende Udvalgsarbejde. Under dette vil man jo ogsaa kunne faa de forskellige Oplysninger, som jeg ved at alle vil være modtagelige for i denne Sag.

Fraenkel: Jeg skal heller ikke trække det ud paa denne Tid af Aftenen, men jeg vil dog nok svare paa den højtærede Udenrigsministers Indvendinger.

Lad mig allerførst sige, at naar jeg har brugt saadant et Udtryk som „Mænd fra Gaden“, idet jeg stiller mig paa de akademisk uddannedes Standpunkt og i en noget skarp Form altsaa vil vise disses Syn paa Folk, der ingen Eksamen har, saa skulde den højtærede Minister ikke gentage det til Overflod og Overflod, den ene Gang efter den anden, for ligesom at putte mig i Skoene, at det skulde være mig, der betragtede disse Folk som „Mænd fra Gaden“. Jeg betragter hverken dem paa den ene eller paa den anden Side af den akademiske Linie som „Mænd fra Gaden“; ethvert Menneske, der kan gøre en Gerning, enten han saa har Eksamen eller ej, ham vurderer jeg efter den Gerning, han gør, og jeg respekterer ham efter den Gerning, han gør. Jeg respekterer ogsaa Folk, der kan optræde repræsentativt, men jeg tillægger det ikke den kolossale Betydning, som mange gør, naar de ligefrem vil samle al diplomatisk Evne i dette: hvor repræsentativ man er. Jeg kan i dette Øjeblik nævne i hvert Tilfælde to danske Gesandter, som er overordentlig lidet repræsentative, og hvoraf i hvert Tilfælde den ene paa sin Plads er en ganske udmærket Gesandt. Det kan man altsaa ikke trække i den Grad frem, at man med det alene skal kunne begrunde den Udnævnelse til Delegationen, som vi har anket over. Den tidligere Udenrigsminister er en overordentlig repræsentativ Mand, og han er mere end det, jeg anser ham paa ingen Maade for en ringe Mand, slet ikke, han er en velbegavet Mand, og en Mand med betydelige og omfattende Kundskaber, men han er fuld-

stændig blank paa det Omraade, i den Rolle, han her skal optræde i. Og naar den højtærede Minister siger, at der er ikke udnævnt nogen Chef, er det netop disse Forklaringer og disse Undskyldninger, som man kan høre fra Embedsmænd i en vanskelig Casus: der er ingen Chef. Men det er ganske selvfølgelig, at naar den lige afgaaede Udenrigsminister Greve Carl Moltke kommer ned med en saadan Delegation, han, som er kendt i hele den Verden, han der omgaas, som taler sine fremmede Sprog ganske fortræffeligt, saa er han Chef, og saa bliver han Chef, og saa bliver han behandlet og betragtet som Chef for denne Delegation, og naar han saa skal sige noget, saa kan han tale ganske fortrinligt op ad Vægge og ned ad Stolper, men der er bare ikke noget i det.

Den højtærede Minister tror, vi er færdige med den gamle Aand i Udenrigsministeriet. Jeg tror det nu ikke. Naturligvis, vi er paa Vej, det er klart, men det skulde helst gaa en lille Smule hurtigere, end det gaar, en lille Smule hurtigere, end man er i Stand til at se det af et Lovforslag som dette. Her lægger jeg navnlig Vægt paa to Ting. Først paa Ordningen af hele det baltiske Forhold. Jeg ved ikke, om den højtærede Udenrigsminister er i den Grad gaaet op i sin nye Stilling, at han ved Besked derom, men siger det ikke, eller om han maaske ikke ved Besked; men jeg ved Besked, jeg kender godt Motiverne til, at det er blevet saadan, som det er blevet, og de er meget langt fra at være saglige. Og dernæst Ordningen med Hensyn til Oplysningsbureauet. Den lader sig aldeles ikke forsvare, heller ikke med, at nogle Erhvervsorganisationer har bifaldet den. For det første er jeg nu ikke saa forfærdelig imponeret af vore Erhvervsorganisationer, Mændene, de rigtige Mænd, sidder nu ikke netop i Spidsen der, og det siger de for Resten selv; det har de selv erkendt, det erkendte jo Direktør Dessau i sin store Afskedstale, under hvilken han stod midt i Kredsen og raabte paa Mændene, og naar han raaber paa dem der, siger han jo, at de er ikke der, altsaa maa man finde dem et andet Sted. Det er altsaa erkendt fra deres egen Side; det kan altsaa ikke lægges mig til Last, at jeg nævner det. Saa kommer det jo ogsaa an paa, hvordan der er spurgt, og hvordan det hele er lagt til Rette, og endvidere gjorde jeg allerede i min Tale den Gang opmærksom paa, at der var en stor Mangel ved disse Erhvervsmand: de var fortræffelige at have med ved en saadan

Ordning, man kunde lære en hel Del af dem, saa længe de blot behandlede deres egne Ting, som de kendte ud og ind, men saa snart de skulde udforme noget politisk, saa blev de uklare, saa blev de svage, og saa havde de en ganske overordentlig uheldig Respekt for Myndigheder, hvad enten disse Myndigheder vidste Besked med det, de skulde have med at gøre, eller ikke vidste Besked med det. Den Erfaring har jeg gjort før, saa deres Tilslutning siger aldeles ingenting.

Det skulde jo netop være det yndige ved det, jeg har kaldt et Monstrum — en Betegnelse, som jeg staar ved — ved den politisk-handelspolitiske Afdeling, at vi netop fik det hele ind i en stor Gryde og rørte det rundt, saa kunde man rigtig se, hvor ganske ligestillet der blev taget paa alle Sager. Ja, jeg ved ikke, om nogen gaar paa den, naar det staar paa Tryk eller bliver sagt herfra, men jeg kender lidt til Forholdene, ogsaa til Vanskelighederne for Udviklingen af Oplysningsbureauet, dette Kim til noget virkelig betydeligt; jeg ved, der er Embedsmænd indenfor dette, der gerne vilde bringe noget betydeligt ud af det, men Udviklingen er hemmet, den har ikke faaet Lov at udfolde sig paa den Maade, den skulde, og saa tror man virkelig, at man nu ved at tage Bureauet ud af sin dog nogenlunde selvstændige Stilling og anbringe det som et ganske almindeligt Kontor under dette Monstrum mellem hele den uhyre Masse af andre Sager virkelig vil kunne naa til den Udvikling, som man ikke har kunnet naa tidligere, da det var selvstændigt stillet. Nej, det er umuligt; enten maa det ud af det hele og etableres for sig, og det tvivler jeg om er muligt for Tiden af økonomiske Grunde, eller ogsaa maa det ind i en handelspolitisk Afdeling; der er det i Stand til at hævde sig, og der vil det med en handelspolitisk orienteret Chef faa de Udviklingsmuligheder, som det skulde have.

Den højtærede Udenrigsminister pegede paa sig selv, at han var kommet lige ud af det borgerlige Liv o. s. v., jeg kunde da ikke tro, at han kunde lade sig smitte af denne gamle Aand eller ikke skulde have Syn for den, hvis den var der! Jo, det tror jeg netop i meget høj Grad om den højtærede Udenrigsminister, netop om den højtærede Udenrigsminister. Det er noget, man ser, ikke alene ved ganske unge Mænd, der kommer ind i Udenrigsministeriet og lige straks bliver smittet, Folk, der har det rigtige Syn, er udgaaet fra de rigtige Steder, men lige straks bliver

grebet af denne Aand — jeg regner nu ikke saa meget med, at de unge gør det, for deres Karriere er stærkt afhængig deraf —, men ogsaa for ældre. For dem, der har Sans for denne Aand, maa der aabenbart være noget i høj Grad tiltalende, noget i høj Grad tiltrækkende ved den. Jeg har saaledes ofte bemærket under vore Ekskursioner og Fester o. s. v., hvor jo den højtærede Udenrigsminister indtager en ledende Stilling, at det er forbavsende, hvor let han glider ind i hele denne Form, som dog kun er en Form, er noget udvendigt, som i øvrigt ethvert Menneske, der gider lære det, hurtigt kan lære, men hvor man forgæves spejder efter Indholdet. Jeg forstaar derfor godt, at netop den højtærede Udenrigsminister ikke straks er blevet chokeret, da han saa Anbringelsen af dette Oplysningsbureau, og jeg forstaar ogsaa saa udmærket godt, at den højtærede Udenrigsminister kan paatage sig Eneansvaret — hvad jeg for øvrigt ogsaa meget godt vidste at den højtærede Udenrigsminister havde — for Udnævnelsen af de omtalte delegerede. At den højtærede Udenrigsminister ogsaa kan løfte sig saa højt op, at han er stolt over det, det ligger ganske simpelt i, at der i den højtærede Udenrigsministers Natur er noget, der harmonerer med alt dette, som jeg har kaldt for det diplomatisk-bureaukratiske; men i min ligger der ikke noget deraf.

Niels Petersen: Det er en Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Holstein, der foranlediger mig til at gøre en Bemærkning. Det ærede Medlem gjorde gældende, at naar det foreliggende Lovforslag gennemføres, vil Direktøren i Udenrigsministeriet være overflødig. Men jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han ogsaa delte den principielle Betragtning, som blev gjort gældende af os Radikale i 1921 under Forhandlingerne om Loven, idet vi gik ud fra, at det rigtigste vilde være at bibeholde den Tvedeling i Udenrigsministeriet, som vi havde faaet efter 1908, med de to Departementschefer. Jeg hævdede det her i Salen navnlig ud fra rent parlamentariske Hensyn, idet jeg sagde, at naar der var en Tvedeling, naar der var to Departementschefer, vilde Udenrigsministeren, navnlig naar det var en Udenrigsminister, som kom til uden faglig Uddannelse, under alle Omstændigheder have to at henvende sig til, to at raadføre sig med, men naar man indførte Systemet med Direktøren, vilde en Udenrigsminister være henvist til

een Mand alene. Saa vidt jeg erindrer, anvendte jeg det Billede, at hvis man gaar ud fra, at der staar to lige intelligente, to lige kundskabsrige, to lige villiestærke Personligheder overfor hinanden, er det klart, at den, der sidder inde med hele Sagkundskaben og med det fulde Kendskab til Forholdene og til, hvad det drejer sig om, vil være den stærkeste, men Ministeren er den, der staar med det parlamentariske Ansvar overfor Rigsdagen. Et saadant System kan ikke andet end svække det parlamentariske Ansvar, svække Ministerens parlamentariske Stilling, fordi man nødvendigvis i saadanne Tilfælde maa ræsonnere som saa: Ja, det er rigtigt nok, at det er Ministeren, der har Ansvaret, men paa den anden Side ved vi jo godt, hvorledes det forholder sig, hvem han er henvist til at raadføre sig med, hvem der ved indgaaende Besked med Tingene. Det var de Synsmaader, jeg den Gang gjorde gældende. Jeg beklager i høj Grad, at man den Gang ikke fra konservativ Side var tilbøjelig til at gaa ind paa den Tankegang. Da vilde man bort fra Tvedelingen og over til Ordningen med Direktøren. Den fik man jo ogsaa. Det skulde glæde mig, om man nu i hvert Fald fra een Side indenfor de Konservative slutter sig til de principielle Betragtninger, jeg den Gang gjorde gældende paa mit Partis Vegne.

Holger Andersen: Jeg vil begynde med at takke den højtærede Udenrigsminister for, at han ikke drog i Tvivl, at de Bemærkninger, jeg fremsatte, da jeg første Gang havde Ordet, var dikteret af en meget stor og levende Interesse for Udenrigsministeriet og den Tjeneste, det Arbejde, der gøres der. Jeg skal nu paa dette sene Tidspunkt selvfølgelig ikke komme ind paa Enkeltheder igen, ej heller paa den højtærede Ministers Svar til det ærede Medlem Hr. Fraenkel og mig. Jeg synes, at i mange Henseender gav disse Svar ikke de fornødne Oplysninger, men i andre Henseender bebudede de, at de ønskede Oplysninger vilde fremkomme i Udvalget, og at det ogsaa vilde være bedre at fremsætte en hel Del af disse Oplysninger i Udvalget.

Hvad den omstridte Udnævnelse af den tidligere Udenrigsminister til Medlem af Delegationen til den økonomiske Konference i Genève vedrører, da maa jeg sige, at de almindelige Bemærkninger, den højtærede Minister nu fremkom med, forekommer mig ikke paa noget Punkt at have

afkræftet de Synspunkter, der blev gjort gældende, thi jeg maa gentage, at det her drejer sig om en økonomisk Ekspertkonference, og det er Sagens springende Punkt. Jeg har klart og tydeligt udtalt, at drejede det sig om en politisk Konference, vilde jeg finde, at den højtærede Udenrigsministers Udnævnelse af sin Forgænger vilde have været ganske uangribelig. Jeg ved meget vel at vurdere og skatte de Egenskaber, den tidligere Udenrigsminister var i Besiddelse af. Den højtærede Udenrigsminister appellerer nu til mig og siger: At have Næse og Bonsens har ogsaa sin Betydning. Ja, selvsagt har det sin Betydning paa en politisk Konference at have Næse og Bonsens, men hvor meget det betyder, naar man skal drøfte Toldtariffer og Restriktioner og alle mulige andre økonomiske Ekspertspørgsmaal, det synes jeg er noget vanskeligt at forstaa.

Saa talte den højtærede Udenrigsminister om, at man havde under Overvejelse at medgive Delegationen nogle økonomisk-tekniske Ekspertes, og man vilde vælge de bedst mulige Mænd; det var en ret svævende Tale, den højtærede Udenrigsminister holdt der. Jeg kan kun ønske, at disse Overvejelser maa føre til et virkeligt godt Resultat, og i øvrigt vil jeg med Henblik paa denne Delegation fastholde alle de Udtalelser, jeg fremsatte, da jeg forrige Gang havde Ordet.

Jeg er ikke gaaet i Enkeltheder med Hensyn til Udlandet; det fremhævede den højtærede Udenrigsminister udtrykkeligt. Jeg havde ikke fulgt det Eksempel, som andre ærede Talere havde givet, for der maa jeg være enig med den højtærede Udenrigsminister; dette finder jeg uheldigt. Men paa eet Punkt gjorde den højtærede Minister sig skyldig i en Forveksling eller Misforstaaelse, idet jeg skulde have talt om, at man aldeles forgæves ledte efter en Begrundelse for den Ordning, der her toges Sigte paa med Hensyn til det baltiske Spørgsmaal. Det var ikke i denne Forbindelse, jeg talte om, at man aldeles forgæves ledte efter en Begrundelse, det var i Forbindelse med Spørgsmaalet om Opretholdelsen af Stillingen som Raadgiver i Folketret og de særlige Tillæg, som var tillagt ham, og disses fremtidige Opretholdelse, uanset at Stillingens Karakter paa afgørende Maade ændredes og begrænsedes. Det var i Forbindelse hermed, jeg citerede de herhenhørende Bemærkninger i Motiverne til Lovforslaget og fremsatte den omhandlede Udtalelse.

Den højtærede Udenrigsminister vendte

sig ret stærkt imod forskellige af mine Udtalelser, idet han opfattede dem, som om jeg vilde sigte Udenrigsministeriet for kun i ganske utilstrækkelig Grad at have sin Opmærksomhed henvendt paa Østersøspørgsmaalet, paa hele det baltiske Problem. Jeg har ikke sagt noget herom, jeg har sagt, at jeg fandt, at den Tendens, der var fremtrædende i dette Lovforslag, var et Vidnesbyrd om, at man ikke ved Udformningen af Lovforslaget havde ofret dette vigtige Spørgsmaal den fornødne Opmærksomhed. I denne Forbindelse understregede den højtærede Minister, at vort Land havde den fyldigste og mest omfattende Repræsentation i Balticum. Det maa være en Fejltagelse af den højtærede Udenrigsminister, og det kan jeg ikke lade staa uimodsagt. Jeg tillod mig, da jeg første Gang havde Ordet, at fremhæve den stærke og omfattende Repræsentation, vort svenske Naboland havde i det Land, som er Balticums Hovedland, nemlig Letland. Jeg pegede paa, at her havde Sverige et helt Gesandtskab, en udsendt Gesandt, en 1ste Legationssekretær, der tillige var Konsul, en 2den Legationssekretær og en Landbrugsattaché med Bopæl i Riga. Men hvorledes stiller det sig, naar man sammenligner Danmarks og Sveriges Repræsentation i de tre Østersølande, Estland, Letland og Litauen? Ja, saa er Forholdet dette, at i Riga har Sverige som nævnt et helt udsendt Gesandtskab og vi en udsendt Konsul med Titel af Generalkonsul, som nu altsaa foreslaas strøget. I Reval, Estlands Hovedstad, har vi en honorær Konsul, Sverige en udsendt Konsul. I Kovno, Litauens Hovedstad, har vi en udsendt Konsul med Titel af Generalkonsul, og Sverige har i Kovno ogsaa en udsendt Konsul. Saa har vi ganske vist f. Eks. i Kovno en udsendt Legationssekretær og i Reval en udsendt Konsulatssekretær med Titel af Vicekonsul, medens Sverige de to sidstnævnte Steder ingen udsendt Vicekonsul har. Men Sverige har i alle de tre baltiske Landes Hovedsteder en udsendt Repræsentation, saa jeg synes ikke, den højtærede Udenrigsminister under Hensyn hertil kan sige, at Danmark er det fyldigst repræsenterede Land i Balticum. Det kommer dog formentlig an paa hele Repræsentationens Karakter.

Jeg vil haabe, at Sagen under den fortsatte Behandling i Udvalget vil blive Genstand for en meget indgaaende Prøvelse, og jeg tager ogsaa de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem Hr. Vang-

gaard, Venstres Ordfører, som et Vidnesbyrd om, at man vil bestræbe sig for at føre Forhandlingerne om dette meget vigtige Lovforslag paa en saadan Maade, at der virkelig ud af dette kan komme noget, der er til Gavn for Udenrigstjenesten her i Landet, og saaledes, at den Linie, som ubrudt har kendetegnet det danske Udenrigsministeriums Organisationslove fra 1907—08 indtil i Dag, ogsaa i Fremtiden fastholdes.

Hans Rasmussen: I den meget skarpe Kritik, der her under dette Møde er fremført fra konservativ Side i Anledning af Udnævnelsen til Genève-Konferencen, fremkom der for et Øjeblik siden nogle meget stærke Bemærkninger fra det ærede Medlem Hr. Fraenkel. Jeg er overrasket over disse stærke Bemærkninger, selv om det ikke hører til Sjældenhederne, at netop dette ærede Medlem bruger stærke Ord, hvad jeg i Almindelighed heller ikke beklager mig over. Naar det ærede Medlem Hr. Fraenkel i sin Omtale af den forhenværende Udenrigsminister kom saa langt ud, at han syntes at ville betegne Grev Carl Moltke som en Mand, der talte op ad Vægge og ned ad Stolper, men i Virkeligheden intet sagde, med andre Ord vilde fremstille den forhenværende Udenrigsminister som en Attrap, man kun vilde have liden Nytte af ved en Konference som den, her er Tale om, saa ønsker jeg at sige, at denne Opfattelse kommer sikkert det ærede Medlem til at staa noget ene med. I alt Fald vil jeg protestere mod de fremførte Bemærkninger. Jeg mener, jeg har god Grund til at protestere mod en saadan Bedømmelse af den forhenværende Udenrigsminister. Jeg mener, at der ved hans Gerning saavel ude i det fremmede som i den Periode, da han stod paa en fremskudt Post herhjemme, er vist, at han ikke blot er en Mand, der har været i Stand til at omgaa mange forskellige Mennesker og repræsentere vort Land paa udmærket Maade, men at han tillige er en Realiteternes Mand. Det er, mener jeg, blandt andet bevist ved hans Gerning ved Tilvejebringelsen af Voldgiftstraktater og ved Behandlingen af økonomiske Anliggender. Jeg skulde tro, at det ærede Medlem Hr. Fraenkel, der paa nærmere Hold i det udenrigspolitiske Nævn har haft Lejlighed til at studere denne Side af den forhenværende Udenrigsministers Virksomhed, maa erkende, at han vejede noget mere, end man maatte faa Indtryk af ved den Omtale, som det ærede Medlem her i Aften tillod sig at fremføre.

Maa jeg i Anledning af den meget stærke Kritik, der er fremført med Hensyn til Udnævnelsen af Genève-Delegationen i øvrigt, tillade mig at sige, at efter mit Skøn er denne Kritik let gendrivelig. Den er efter mit Skøn i hvert Fald i det væsentligste uberettiget. Naar jeg bemærker de Udnævnelser, der er foretaget af andre Lande til deres Delegationer, forekommer det mig, at vort Lands Udnævnelser meget vel taaler at stilles ved Siden af de andres. Af Italien er der udnævnt en Senator Grev Bonin Lungari, en Politiker, fra norsk Side er der udnævnt forhenværende Statsraad Five, altsaa ligeledes en Politiker. Man har endvidere fremhævet Udnævnelsen af den tyske Republiks Repræsentant. Jeg ved vel, at det her drejer sig om en fremragende Mand, men det er dog, saa vidt jeg skønner, en Mand, der i overvejende Grad har været knyttet til det politiske Liv. Han har ganske vist tidligere været Landbrugselev og Landbrugslærer og under Krigen været i Spidsen for den vigtige Opgave at tilvejebringe Erstatningsprodukter paa Omraader, hvor Tyskland manglede vedkommende Varer: Olie, Fedt o. s. v., men har dog i nyere Tid været knyttet til det politiske Liv. Naar jeg stiller saadanne Udnævnelser ved Siden af de danske, finder jeg, at der ikke bliver noget virkeligt Grundlag for den Kritik, som her saa stærkt er kommet til Orde overfor Udnævnelsen af den forhenværende Udenrigsminister til Medlem af denne Delegation.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Jeg er meget forbavset over at høre de Herrer Socialdemokrater tage den tidligere Udenrigsminister saa stærkt i Forsvar paa det omhandlede Punkt, for ganske vist var han deres Udenrigsminister, men for øvrigt var han en Type, der var dem selv saa stik modsat, som noget i denne Verden kan være; og det hjælper jo heller ikke, hvad de siger til Forsvar for hans Udnævnelse i Spidsen — hvor han vil og maa komme til at staa — for denne Delegation, for den tidligere Udenrigsminister har her aldrig nogen Sinde givet Udtryk for en kraftig eller selvstændig Opfattelse af noget som helst. Jeg mindes i hvert Tilfælde aldrig nogen Sinde at have hørt det her lige saa lidt som i det udenrigspolitiske Nævn. Jeg begriber aldeles ikke, hvad han skal ved denne Kongres. Saa meget mindre

begriber jeg det, som denne Kongres, naar der i Stedet kom en Økonom, som virkelig forstod noget af det, der skal forhandles, kunde række Haanden til en anden Kongres, der, netop fordi Diplomater og Jurister var udelukket fra den, fordi den var saa at sige udelukkende sammensat af Erhvervsmand, praktiske Folk, Økonomer, var en Kongres, som ganske vist ikke præsterede alt, men som alligevel fremsatte nogle af de mest praktiske Forslag med Hensyn til Misèren i Europa, der overhovedet er fremkommet. Se, denne Kongres kunde den nuværende række Haanden til, men det lader sig ikke gøre med Grev Moltke.

I øvrigt kan intet Menneske, som har hørt mig, mene, at jeg har haft til Hensigt at nedsætte Grev Moltke. Det vilde aldeles ikke svare til min Mening om ham og mine Følelser for ham. Jeg anser ham vedblivende for en meget begavet Mand, men hans Begavelse, hans omfattende Kundskaber og Kultur har ikke noget med det Hverv at gøre, han her skal udføre. Det er det, som er forkert.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Holger Andersen: Det forekommer mig at være en besynderlig Begrebsforvirring, der her præsteres fra enkelte ærede Talere, ogsaa det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen. Gang paa Gang er det blevet betonet, at man fra vor Side udelukkende kritiserede den her skete Udnævnelse, fordi det drejede sig om en økonomisk Ekspertkonference, og det er endog stærkt understreget, at hvis det havde drejet sig om en ganske almindelig politisk Udnævnelse til en politisk Konference, saa vilde ingen have været beføjet til at fremsætte den mindste Anke. Tværtimod, jeg har stærkt understreget i den Henseende, at saa vilde Udnævnelsen af den foregaaende Udenrigsminister absolut i høj Grad have været vel begrundet. Det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen nævnte, at Formanden for den tyske Delegation var en Politiker. Ja vel — en Politiker, men en tidligere Rigsfinansminister. Belgiens tidligere Finansminister er ogsaa med dernede; men Finansministre plejer jo at være Folk, der har beskæftiget sig indgaaende med finansielle Spørgsmaal, saa Henvisningen til denne Udnævnelse afkræfter jo ikke paa nogen som helst Maade den Kritik, der har været ført frem her fra vor Side.

Udenrigsministeren (Moltesen): Da mine Oplysninger med Hensyn til Repræsentationen i Balticum er blevet draget i Tvivl, skal jeg oplyse følgende. Skønt det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har en Hukommelse og en Viden, som jeg altid har været imponeret af, og som jeg egentlig nødig nogen Sinde tør tage Afstand fra, før jeg har meget vigtige Papirer at støtte mig til, saa har jeg dog her et Skema over de diplomatiske Repræsentationer, som jeg gaar ud fra er ført up to date og er rigtigt, og det stemmer ikke overens med det ærede Medlems Oplysninger, men derimod med mine. Danmark har altsaa i Reval en honorær Konsul med Generalkonsultitel og en lønnet Sekretær. I Riga har vi en Konsul, som ogsaa har Generalkonsultitel, der er Chargé d' Affaires, og han har en Sekretær. I Kovno har vi ogsaa en Konsul med Titel Generalkonsul, der er Chargé d' Affaires, og som har en Sekretær. Sverige har efter denne Liste en Gesandt i Riga og en Sekretær, ikke andet. Norge har slet ingenting. Finland er naturligvis mere rigt repræsenteret, for saa vidt som det har to Gesandter i Reval og i Riga, men ingen Repræsentant i Kovno. Czekoslovakiet, Nederlandene, Belgien og Svejts, som staar lige med os i den Henseende, har slet ingenting. Det er disse Oplysninger, jeg støtter mig til, det betyder ikke saa meget i selve Sagen, men jeg har dog villet oplyse, at jeg ikke er uden Bund under Fødderne.

Holger Andersen: Jeg takker den højtærede Udenrigsminister for hans elskværdige Svar og skal kun udtale, at ved de Oplysninger, jeg har givet, har jeg støttet mig til de officielle Kalendere fra de respektive Udenrigsministerier i Reval, Riga og Kovno for Aaret 1926. Det er dem, jeg benyttede mig af, da jeg før gengav Repræsentationen for de forskellige Lande, og den officielle Kalender for det lettiske Udenrigsministerium viser, at der for Sveriges Vedkommende i Riga er en udsendt Gesandt, altsaa en befuldmægtiget Minister, og overordentlig Gesandt, en udsendt første Legationssekretær, der tillige er Konsul, en udsendt anden Legationssekretær og en i Riga bosiddende Landbrugsattaché, og de forskellige Repræsentationer, Sverige har da i Kovno og Reval, er som af mig gengivet. Jeg synes ikke, jeg kan støtte mig til mere autentisk Materiale end de tre baltiske Udenrigsministeriers egne diplomatiske Kalendere.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Vanggaard: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning
vedtoges dette Forslag.

Formanden: Jeg skal lade den sidste Sag udgaa af Dagsordenen.

Folketingets næste Møde afholdes i Morgen, Torsdag den 17. Marts, Kl. 1 med følgende Dagsorden:

1) Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg angaaende:

Forslag til Lov om Tillæg til og Ændringer i Lov Nr. 257 af 6. Maj 1921 om Udenrigstjenesten.

2) Anden (sidste) Behandling af:

Forslag til Beslutning om Godkendelse af Opgørelsen over de Beløb, som Københavns Frihavns-Aktieselskab i Aaret 1926 har anvendt til Anlæg i Frihavnen.

3) Anden (sidste) Behandling af:

Forslag til Beslutning af Rigsdagen i Henhold til Lov Nr. 112 af 9. Marts 1917 om „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“ § 13.

4) Første Behandling af:

Forslag til Lov om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme.

5) Første Behandling af:

Forslag til Lov om delvis Tilbagebetaling af den i Lov Nr. 314 af 20. December 1924 om Valutaforanstaltninger omhandlede Valutaydelse.

Mødet hævet Kl. 7⁵.

86de Møde.

Torsdag den 17. Marts Kl. 1.

Formanden: Ved Folketingsmand J. Oskar Andersen er modtaget en Henvendelse fra Foreningen til Gadefærdselens Betyngelse om Ændringer i det i Landstinget fremsatte Forslag til Lov om Motorkøretøjer.

Trykte Eksemplarer af Henvendelsen vil blive omdelt.

Ved Folketingsmand Hauge er modtaget en paa et Møde af fynske Statshusmænd i Odense vedtagen Udtalelse om Hjælp til kriseramte Statshusmænd.

Udtalelsen vil blive tilstillet Finansudvalget.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg angaaende Forslag til Lov om Tillæg til og Ændringer i Lov Nr. 257 af 6. Maj 1921 om Udenrigstjenesten.

Valgt blev: *Hans Nielsen, L. Rasmussen, Vilhelm Rasmussen, Sundbo, Hartvig Frisch, Stauning, Vanggaard, N. P. Jensen, I. A. Hansen, Elgaard, Himmelstrup, Fraenkel, Holger Andersen, Drachmann og Niels Petersen.*

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Anden (sidste) Behandling af Forslag til Beslutning om Godkendelse af Opgørelsen over de Beløb, som Københavns Frihavns-Aktieselskab i Aaret 1926 har anvendt til Anlæg i Frihavnen.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 3364).

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Forslaget til Beslutning sattes til Forhandling.

Ingen bad om Ordet.

Forslaget til Beslutning (se Tillæg C.) vedtoges enstemmigt med 102 Stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet Landstinget Meddelelse om denne Vedtagelse.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Anden (sidste) Behandling af Forslag til Beslutning af Rigsdagen i Henhold til Lov Nr. 112 af 9. Marts 1917 om „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“ § 13.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 3364).

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Forslaget til Beslutning sattes til Forhandling.

Ingen bad om Ordet.

Forslaget til Beslutning af Rigsdagen (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmigt med 108 Stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet Finansministeren Meddelelse om denne Vedtagelse.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3771; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 2331).

Sagen sattes til Forhandling.

Clausager: Da det ærede Medlem Hr. Pinstrup er blevet syg, er det blevet overdraget mig at sige noget paa Partiets Vegne om det Lovforslag, der her er til Behandling. Jeg vil da begynde med at sige, at der er jo aldrig brugt særlig mange Penge til Ophjælpning og Fremme af Husdyravlen og Husdyrbruget her i Landet, i alt Fald ikke mange Penge i Forhold til den Betydning, som dette Erhverv har. Jeg tror ogsaa nok, jeg tør sige, at de Penge, der er blevet brugt, i al Almindelighed kan siges at være givet godt ud, at have øvet deres Virkning og bidraget til, at vi paa dette Omraade staar saa godt, som vi gør. Naar man ikke des mindre nu har ønsket at

250.
57

Velsts Prezidenta sekretariātā
ņemts 1928. g. 28. IX.
lēm. Nr. 4402. / akt. Nr. 42021

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Satiksmes ministra

Ordeņa domes lēmums:

1928. g. 27. septembrī
Nr. 147

1928. g. 14. novembrī prot. Nr. 24.

Apbalvots ar ordeņa

II šķiru Nr. 96.

Darbovedis. O. Lapins

Stop

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Alf U s s i n g</p> <p>Lielās Ziemeļu tēlegrafa sabiedrības centralās pārvaldes vice-direktors.</p>		<p>Alf U s s i n g Lielās Ziemeļu tē- legrafa sabiedrības direkcijā jau 1919. gadā ieņēmis atbildīgus amatus. 1927.g. iedalījies apspriedēs un papildu no- līguma parakstīšanā starp Latviju un Lielās Ziemeļu tēlegrafa sabiedrību. Minētās sabiedrības centralā direk- cija 1919.g.daudz pakalpojusi Latvijas pagaidu valdībai kritiskajās dienās iepatnībā. -Šo faktu Valsts kanceleja p.g. 4.XII.ar rakstu № 3015 apstiprinājusi.</p> <p>Apbalvojams ar Triju zvaigžņu ordeņa I.šķiru.</p>		<p><i>L. U. apbalvot ar Triju zvaigžņu ordeņa I.šķiru</i></p> <p><i>H. Holm</i></p> <p>Paraksts</p> <p>Satiksmes ministris</p>

Ierosinātājs

Pasta un tēlegrafa direktors

H. Holm

Libau, den 13. Janvier 1928.

En reponse à votre demande verbale de vouloir bien nommer des membres de notre administration à Copenhague en connection avec votre désir de les honorer à l'occassion de la 10-ème anniversaire de la Lettonie, j'ai l'honneur à cette occassion d'exprimer la reconnaissance et la gratitude de notre direction et de nommer les membres suivants de notre administration:

Si c'est votre désir d'honorer un seul membre de notre administration : Monsieur ALF USSING, sous-directeur de la compagnie, qui dans l'année grave et de très haute portée de 1919 remplissait des fonctions responsables dans notre administration et qui en 1927 prenait part des pourparlers et était cosignataire de la convention en adhesion de la convention principale entre la Lettonie et notre compagnie.

Monsieur Ussing a déjà été nommé chevalier de l'ordre de Danebrog et de l'ordre du faucon islandais.

Si c'est votre désir d'honorer deux membres de notre administration, nous nous permettons comme deuxième de proposer : Monsieur CHRISTIAN VILHELM GUNDORPH ALBERTUS, l'ingenieur en chef de notre compagnie, qui parmi autre dirige les mouvements et dispositions de notre vapeur de cable, et qui en 1919 avait la responsabilité de la reparation de nos cables atterrissants à Libau, avec le resultat qu'une partie des membres du gouvernement de la Lettonie à cette époque recevaient la facilité à bord du vapeur de cable "H.C. ØRSLED" de se rendre de Libau à Ranne en route pour

Copenhague.

Monsieur Albertus a déjà été nommé chevalier de l'ordre de Danebrog.

Si c'est votre desir d'honorer trois membres de notre administration nous nous permettons d'y ajouter: Monsieur ROBERT LARSEN, chef de secrétariat à Copenhague, un poste combiné avec une partie importante de l'administration de notre compagnie lequel il remplissait déjà dans l'année 1919.

Je vous prie, Monsieur le chef des Postes et des Télégraphes d'agréer l'expression de mes sentiments bien distingués.

H. A. Jørgensen

Chef de bureau à Libau de la Grande Compagnie des Télégraphes du Nord.

A Monsieur M. KLAVENIEKS.

Chef des Postes et des Télégraphes.

Libau.

Libau le 28 Fevrier 1928.

61

En continuation de ma lettre du 13 Janvier 1928 je me permets d'ajouter, que Mr.K.C.Knudsen, le chef de notre bureau à Libau, ayant reçu le 3-ième degré de l'ordre des trois étoiles de la Lettonie, le directeur et les chefs des départements proposés pour des honneurs à l'occassion de la 10-ième anniversaire de la Lettonie, et qui tous remplissent des fonctions superieures à celle de Mr.Knudsen, ne doivent être honorés d'un degré inferieur. En conséquence je me permets de proposer, qu'ils soient, le cas échéant, décorés avec le même degré (3-ième), si possible faisant une exception au sujet de M.le directeur USSING, lui accordant le 2-ième degré.

Je vous prie, Monsieur le chef des Postes et des Télégraphes, d'agréer l'expression de mes sentiments bien distingués.

H. A. Jørgensen

Chef de bureau à Libau de la Grande
Compagnie des Télégraphes du Nord.

A Monsieur M.KLAVENIEKS.

Chef des Postes et des Télégraphes
à Libau.

VALSTS KANCLEJA

28037

621

1927. g. 14 decembrī.

No 3015

Rīgā, Valdemāra ielā № 3, dz. 4
Tālrunis 2-0-0-2-8

Pasta departamenta grafa departamentam.

Triju Zvaigžņu ordeņa dome š.g. 30. novembra

Ur. Nr. 20924.

sēdē nolēma Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības
Liepajas biroja direktoru Danijas pavalstnieku
Knud Christian Knudsen par nopelniem
Latvijas labā apbalvot ar III. šķiras Triju Zvaigž-
ņu ordeni.

Līdz ar to Valsts kancleja paziņo attiecigai
rīcībai, eventueli saziņā ar K.Ch.Knudsen kungu,
ka ordeņa domes sēdē izskaneja tāda doma, ka
valsts 10 gadu jubilejā vajadzētu apbalvot arī
kādus no augšminētās sabiedrības centralās direk-
cijas, kas kā zinams, daudz mums pakalpoja 1919. ga-
da kritiskajās dienās Liepajā.

Ordens K.Ch.Knudsen kungam reizā ar šo zem
Nr. 2998, nosūtīts Liepajas prefektam izsniegšana-
nai pēc piederības.

Valsts kanclejas direktors

[Handwritten signature]

Nodaļas vadītajs

[Handwritten signature]

*Valsts kancleja
Liepajas biroja direktors
Danijas pavalstnieks
Knud Christian Knudsen*

*20. 12. 1927.
15. 12. 1927.
27. 12. 1927.*

Izpilnīts

285.
63

Valsts Prezidenta sekretariātā
ņemts 1928 g. 21. 11.
lēm. Nr. 4403. / akt. Nr. 42020

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Satiksmes ministra

1928. g. "27." septembrī
Nr. 148

Ordeņa domes lēmums:

1928. g. 14. novembrī prot. Nr. 24.

Apbalvots ar ordeņa

III. šķiru. N 383.

Darbvedis. *O. Lapins*

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopeni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Christian Vilhelm Gundorph A l b e r t u s</p> <p>Lielās Ziemeļu tēlegrafa sabiedrības centralās pār- valdes galvenais inženiers.</p>		<p>1919.g.Liepājā zem Albertus atbildības tika izvesti kabeļu izlabošanas darbi, tā pat dot Pagaidu valdībai iespēju uzturēt tēlegrafa satiksmi ar ārzemēm. Albertus zināšanā atradās minētās sa- iedrības kabeļu kugis ar kuŗu vairākiem pagaidu valdības locekļiem bija dots ie- spēja nokļūt uz ārzemēm.</p> <p>Ievērojot minētos nopelnus apbalvojams ar Triju zvaigžņu ordeņa III.šķiru.</p>		<p><i>Ludzu apbalvot ar III šķ. ordeni</i></p> <p>Paraksts <i>[Handwritten Signature]</i> Satiksmes ministris</p>

Ierosinātājs

Pasta un tēla direktors *[Handwritten Signature]*

Latv. Nr. 6356
Nr. 420²⁵

Augsti godājamais
ministra kungs,

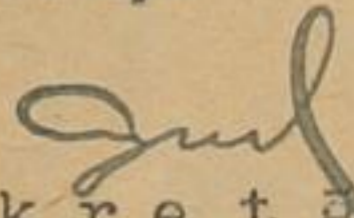
15
decembrī. 1928.
N 68/2

Reizē ar Zviedrijai piešķir-
tiem ordeņiem steidzos nosūtīt Jums arī Dānijas
pilsoņiem piešķirtos Triju zvaigžņu ordeņus iz-
sniegšanai apbalvotiem, pēc šē klāt pieliktā
saraksta, kopā ar 7 eks.statūtu. Diplomi sekos
pēc to pagatavošanas. Par izsniegšanu dome gai-
dīs Jūsu ziņojumu.

Sarakstā minētie A.Ussing, Chr.
Albertus un R.Larsen apbalvoti uz mūsu satiks-
mes ministra priekšlikumu par nopelniem Latvi-
jas labā 1919.gada kritiskajā laikā Liepājā, do-
dot iespēju pa savu kabeli uzturēt sakarus ar
ārzemēm.

Norvēģijas pilsoņiem piešķir-
tos ordeņus nosūtījām ar gadījuma kurjeru uz
Oslo A.Vanaga kungam, generālkonsulam.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

Sūtnim K.Zariņam.

Kalns Prezidenta sekretariātam

No 7

LATVIJAS BANKA

Rīgā,

Pils laukumā.

Teu. N 6356

Arts H2025

66

Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvoto
Danijas pilsoņu
s a r a k s t s.

II. šķira.

Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības centrālās pārvaldes vi-
cedirektors Alf U s s i n g.

III. šķira.

Dānijas parlamenta deputāts, bij.ārlietu komisijas priekšsē-
dētājs J. S. V a n g g a a r d,

Dānijas parlamenta loceklis cand.theol. Holger A n d e r s e n

Dāņu mācītājs un laikraksta "Heindal" redaktors Christian
K n u d s e n,

Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības centrālās pārvaldes gal-
venais inženieris Christian Vilhelm Gundorph A l b e r t ū s,

Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības centrālās pārvaldes de-
kretāriāta šefs Robert L a r s e n.

IV. šķira.

Latvijas goda vicekonsuls Kopenhagenā Einar C h r i s t i a n-
s e n.

Valsts Prezidenta sekretārs.

O. Lapins
Darbveža v.

No 113/189.

LATVIJAS SŪTNIECĪBA
STOKHOLMĀ

67

Valsts Prezidenta sekretariāts
ņemts 1929 g. 5. febr.
579 / akt. Nr. 420²⁵

1929. g. 26. janvarī.

Augsti godāts Prezidenta kungs,

Š.g. 16. janvarī izsniedzu Triju Zvaigžņu

Ordeņu ordeņus Dānijas pavalstniekiem, kuŗi man atsūtīti ar Ordeņa Domes p.g. 15. decembra rakstu No 6812. Uz manu lūgumu generalkonsuls Christiansens bija savā dzīvoklī uzaicinājis visus 7 apbalvojamos:

Lielās Ziemeļu Telegrafa sab. centralās pārvaldes vice-direktoru Alf U s s i n g' u,

Dānijas parlamenta deputātu, bij. ārlietu komisijas priekšsēdētāju J. S. V a n g g a a r d' u,

Dānijas parlamenta locekli cand. theol. H. A n d e r s e n' u, Dāņu mācītāju un laikraksta "Heindal" redaktoru Christian K n u d s e n' u,

Lielās Ziemeļu telegrafa sab. centralās pārvaldes galveno inženieri Ch. V. G. A l b e r t u s,

Lielās Ziemeļu telegrafa sab. centralās pārvaldes sekretariāta šefu Robertu L a r s e n' u un

Latvijas goda vice-konsulu Kopenhagenā, Einar C h r i s t i a n s e n u.

Pirms ordeņu piespraūšanas teicu mazu

uzrunu, kuŗā īsumā pakavējos pie Latvijas valsts un tautas vēstures, kā arī atzīmēju dāņu mums parādīto draudzību. Pēc apbalvošanas ceremoniala visu apbalvoto vārdā ar gaŗu runu uzstājās deputāts Anderson's. Viņš teica, ka tā nav nejaušība, ka dāņi piegriezuši lielu vērību un parādījuši savu draudzību latvju tautai. Dāņi vienmēr esot metuši skatus uz Baltijas jūras austruma krasta un ar lielu prieku un sajūsmu atzīmējuši Baltijas valstu un sevišķi Latvijas nodibināšanos. Viņš pakavējās savā runā arī pie tagadējiem Dānijas un Latvijas attīstības sakaŗiem, pievedot sarunas ar dažādiem Latvju valsts vīriem Ženevā, Kopenhagenā un citur, kur vienmēr konstatēta abu valstu interesu kopība un draudzības nostiprināšanās starp Latvju un Dāņu tautām. Beigās viņš

Augsti godātam
Valsts Prezidenta kungam,
R ī g ā.

Ordeņu protokols
1929. g. 6. 2. 2 § 2
Jūlijs

lūdza izteikt apbalvoto visdziļāko pateicību par parādīto godu Latvijas Valsts Prezidentam un valdībai. Pie mielasta ar runu uzstājās direktors Ussing's. Viņš pakavējās pie ziemeļu telegrafa sabiedrības sakariem ar Latviju. Pēc tam runāja deputats Vanggaard's un mācītājs Knudsen's. Vanggaard's uzsvēra politisko tuvināšanos starp abām valstīm, bet mācītājs Knudsens cildināja latvju literatūru un sevišķi Blaumani un Raini. Visi apbalvotie lūdza Jums, augsti godāts Prezidenta kungs, tāpat arī valdībai, izteikt viņu vissirsnīgāko pateicību. Tā kā runās tika Latvija ļoti silti cildināta, tad arī man vēl pāris reizes bija jāuzstājās ar atbildes runām, kur atzīmēju arī 1919. g. janvārī, kad jaunās Latvijas pilsoņi ierodoties ar angļu kara kuģi "Princess Margareth" Kopenhagenā, baudīja tur visas draudzīgu un kaimiņu valstu pilsoņu privileģijas, turpretīm daudz citas augsti stāvošas personas, kas negribēja atzīt Latvijas valsts legitimācijas dokumentus, netika no kuģa nolaistas, jeb vismaz ar grūtībām viņas varēja nokāpt uz brīvo Dānijas teritoriju.

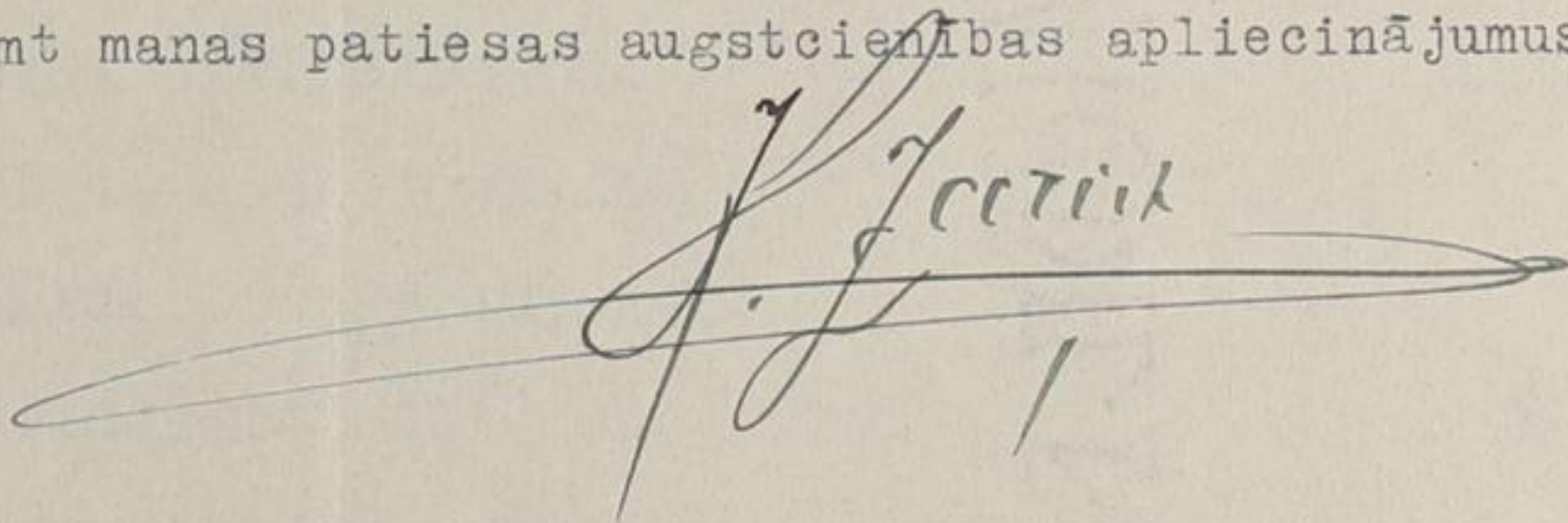
Dānijas ārlietu ministrija arī izteica savu prieku, ka tik daudz Dānijas pilsoņu tikuši pagodināti ar mūsu skaisto ordeni, bet privātā kārtā man tika aizrādīts, ka Lielās Ziemeļu telegrafa sab. centralās pārvaldes vice-direktoram A. Ussing'am esot dota pārdaudz augsta šķira. Ussing'am, pēc viņa dienesta, nekādā ziņā nepienāktos augstāks ordenis kā Vanggaard'am jeb Andersen'am, drīzāki gan otrādi. Lai nerastos kādi pārpratumi un mēs nedomātu, ka Udenrigsministeriet ceļ kādus iebildumus pret augstākās ordeņa pakāpes piešķiršanas, tad protokola šefs laipni lūdza ņemt vērā, ka šis aizrādījums esot tikai dāņu ārlietu ministrijas draudzīgs padoms man, ka pārdaudz augstas kategorijas piešķiršana varētu mums pašiem kādreiz radīt neērtības, ja mēs kādai oficialai augstāki stāvošai personai piešķirtu zemāku ordeni jeb atkal līdzīgu kāds

ir piešķirts personai ar zemāku stāvokli, tad zinamai personai tas varētu radīt mazu sarūgtinājumu.

Man gan ari šķiet, ka iepriekš tiek piešķirti ordeņi ārzemniekiem, vajadzētu ar mūsu vietējo sūtni sazināties un pēdējais savukārt varētu ievākt informāciju pie ārlietu ministrijas kāda ordeņa šķira zinamai personai pienākās. Par Ziemeļu Telegrafa sab. darbinieku apbalvošanu man nekas agrāki nebija zinams. Ari mācītājam Knudsen'am, pēc dāņu ārlietu ministrijas aizrādījuma, pietiktu ar ordeņa IV. pakāpi. Zinams visas augšminētās personas bija ļoti, lai neteiktu pat neapprakstami, laimīgas par piešķirtiem ordeņiem. Es pat guvu iespaidu, ka deputats-veterans Vanggaards absolūti neskatījās greizsirdīgi uz jauno vice-direktoru Ussing'u, kam bez krusta kaklā tika vēl piesprausta pie labās krūts ari mūsu spožā Trījzvaigzne. Uz šo faktu turēju par vajadzīgu aizrādīt tikai sakarā ar sarunām, kas man bija dāņu ārlietu ministrijā. Viņi ari tikai labi domādami izteica man savus ieskatus šai lietā.

Zviedrijā vēl neesmu paspējis visiem ordeņus pasniegt, jo dažas personas par svētku laiku ir izbraukušas, tamdēļ par zviedru pilsoņu apbalvošanu sniegšu vēlāki ziņojumu. Arķibiskapa dekorēšana ir nodomāta 7. februārī.

Izlietojot šo gadījumu lūdzu Jūs, augsti godāts Prezidenta kungs, pieņemt manas patiesas augstcienības apliecinājumus.

 J. J. Zetterik

69p

Augsti godājamais
ministra kungs,

1929. g. 11 februārī.
N 654.

Apstiprinot Jūsu 26. janvāra raksta Nr. 113/189 saņemšanu, pagodinos paziņot, ka Valsts Prezidenta kungs to izlasīja ar interesi un ziņoja arī domes 6. februāra sēdē, kurā viņu pieņēma zināšanai.

No savas puses varu piebilst, ka Lielās Ziemeļu tēlegrafa s-bas darbinieku apbalvošanas ierosinātāji, kam piekrita arī ordeņa domes, viņas pakalpojumus Latvijas kritiskās dienās uzskata par sevišķi lieliem un nesalīdzināmi svarīgākiem kā kautkura labu attiecību veicinātāja darbu tagadējos apstākļos. Te arī tas iemesls ordeņa šķiras izvēlei uz augšu. Kas attiecas uz saskaņošanu ar ārlietu resoru, tad, piem., arī nupat atkal apbalvoja dažus Zviedrijas karavīrus un vienu zinātnieku uz kara un izglītības ministru priekšlikumu, bet gan ar ārlietu ministra piekrišanu. Tādā kārtā dome cenšas arvienu šo formalitāti ieturēt. Kā tās lietas kārto ārlietu ministrs, nezinu.

Augsti godājamam
K. Z a r i ņ a kungam,
Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministram Stokholmā.

Ar patiesu cieņu
V.P. s e k r e t ā r s.

1929.g.16.februārī.

No 113/402.

Valsts Prezidenta sekretariāts
1929.g. 21. feb. 2.
len. № 878 / akt. № 420²⁵

21.2. Gul

Domes protokols
1929.g. 21. 3. r. 4.
Gul

Augsti godāts Grandau kungs,

Atbildot uz Jūsu š.m.11.datuma vē-

stuli № 654, nevis polemikas lietā, bet lietas noskaidrošanai gri-
bēju vēl drusku pakavēties pie ārzemnieku apbalvošanas.

Ir pareizi, ka daži mūsu draugi ārze-

mēs ir izdarījuši mums pakalpojumus daži lielākus, daži mazākus, bet
šāda idejiska un morāla pakalpība nav uz svaru kausiem liekama. Pie
apbalvošanas mums tomēr galvenā kārtā ir jāpieturās pie zinamas
personas oficiāla stāvokļa, jo to ko viens ir darījis labu otris ne-
jūt un ja nu viņa tuvākais, kurš varbūt gan mazāk ir darījis, bet ir
ar augstāku stāvokli, tad mums šis apstāklis tomēr jāņem vērā. Dāni-
jas ārlieņu ministrijai arī aizrādīju, ka Lielās Ziemeļu Telegrafa
s-bas darbiniekus esam izcēluši par viņu nopelniem Latvijas krīti-
skās dienās, bet kā to lai saprot kāds cits dānis, kurū mēs arī ap-
balvojam par kaut kādiem vēlākiem nopelniem. Lai neattīstītu greiz-
sirdību, tad ir, kā jau augsā teikts, jāpieturās pie cilvēka stāvok-
ļa kādu viņš savā valstī ieņem. Tā arī visas citas valstis rīkojās.

Uzskatīsim, ka Lielās Ziemeļu Telegrafa

s-bas darbinieku apbalvošana ir izņēmuma gadījums, un ka šis nevar
būt par precedentu citiem, bet visumā, ja mēs negribam nonākt neērtā
stāvoklī, mums būtu stingri jāpieturās pie tā principa ko es augsā
atzīmēju, vismaz priekš ārzemniekiem, iekšzemē mēs varam rīkoties
individuēli.

Visā augstcienībā

Augsti godātam
J. Grandau kungam,
Zvaigžņu ordeņa domes sekretaram
Rīgā.

2004

Latvijas Republikas
Iekšlietu ministrija

Augsti godājamais
ministra kungs,

1919. g. 22 februārī.
N 813.

Apstiprinot Jūsu 16.februāra raksta
Nr.113/402 saņemšanu, man atliek tikai pie-
bilst, ka Jūsu viedoklis ir pilnā mērā cie-
nājams un principā tam nevar nepiekrīst.

Augsti godājamam
K. Z a r i ņ a kungam,
Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministram Stokholmā.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

Rīgā, 1929.g.18.martā.

No.A.093/

0557

Valsts Prezidenta sekretariāts
Iegūts 1929 g. 19. martā
Nr. Nr. 1356 / akt. Nr. 420²⁵

Augsti godātais direktora kungs,

Pagodinot nosūtīt Jūsu ziņai
norakstu no mūsu sūtņa Skandināvijā K.Zariņa
kungā š.g.5.marta ziņojuma Nr.113/592 attiecībā
uz Danijas pilsoņu apbalvošanu ar mūsu Triju
Zvaigžņu ordeni.

Pielikumā:

Ar augstu cieņu

1 noraksts,

202
19.3. Gul
Domes protokols
14.1929.
Gul

J. Tepfers
J. Tepfers
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

Augsti godātam

J. Grandau kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

Noraksts.

LATVIJAS SUTNIECIBA.

No.113/592.

1929.g.5.martā.

Augsti godāts direktora kungs,

Sakarā ar Jūsu p.m.25.datuma rakstu No.A.093/04163, lai nebūtu pārpratums itkā man būtu kaut kādi iebildumi pret mūsu ordeņa augstākās kategorijas pasniegšanu Lielās Ziemeļu Telegrafa savienības direktoram Ussing'am un c itiem viņa koleģiem, tad turu par vajadzīgu aizrādīt, ka man absolūti personīgi nebūtu nekādi iebildumi pret kategorijām, kuŗas piepriestas augšminētās sabiedrības darbiniekiem, ja uz to nebūtu aizrādījusi Daniņas ārlietu ministrija. Ussing's pie tam ļoti simpatisks cilvēks un lai viņš laimīgs nēsa mūsu II šķiras skaisto ordeni, tikai mums var rasties kādreiz grūtības, ja mēs vēlēsimies kādu augstāk stāvošu Daniņas personu apbalvot ar tādu pašu kategoriju. Vanggaard'am un Andersen'am normali ņemot pilnīgi pietiek ar III šķiru, tikai ņemot vērā, ka Ussing'am ir II šķira, augšminētiem deputātiem varētu rasties greizsirdība, bet cik novēroju, tad paldievs Dievam, tas nav noticis.

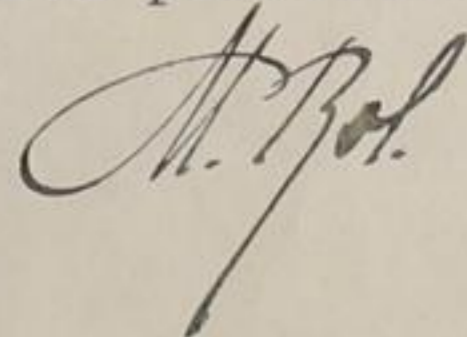
Ja es uz šo faktu aizrādīju tad, kā jau augšā teikts, tikai tamdēļ, ka Daniņas ārlietu resors to man ziņoja un otram kārtam lai mūsu Triju Zvaigžņu ordeņa prestižs ārzemēs tiktu tiešam augsti un cēli vērtēts.

Izlietojot šo gadījumu, lūzdu Jūs, augsti godāts direktora kungs, pieņemt manas patiesas augstvienības apliecinājumus.

/K.Zarins/

Augsti godātam
A.Birzneeka kungam,
Admin.juridiskā dep-ta direktoram
R ī g ā.

Par noraksta pareizību:

len. Nr. 4402, 4403²⁸
un 1556

Rk. 420²⁵

73

Augsti godājamais

ministra kungs,

1929. g. 6. aprīlī.
N 1344

Papildu pag.gada 15.decembra rak-
stam Nr.6812, steidzos nosūtīt Jums tālākai
rīcībai nupat kopā ar visiem citiem pagatavo-
tos 7 Triju zvaigžņu ordeņa diplomus priekš
mūsu valsts 10 gadu jubilejā apbalvotiem Dā-
nijas pilsoņiem.

Piebilstu, ka ordeņa dome arvienu
bijusi pateicīga saņemt kaut dažu ar augstā-
kām šķirām apbalvoto gīmetnes (foto) ievieto-
šanai kopīgā ar šo ordeni apbalvoto albumā.

Ar augstu cieņu

V.P. sekretārs.

Augsti godājamam

K. Z a r i ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministram Dānijā.

II. šķira

Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības centrālās pārvaldes vicedirektors Alf U s s i n g.

III. šķira

Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības centrālās pārvaldes galvenais inženieris Christian Vilhelm Gundorpg
A l b e r t u s,

Lielās Ziemeļu telegrafa sabiedrības centrālās pārvaldes sekretāriāta šefs Robert L a r s e n.

74

LATVIJAS SŪTNIECĪBA
STOKHOLMĀ

№ 113/916.

1929. g. 18. aprīlī.
Valsts Prezidenta sekretārs
saņemts 1929. g. 22. aprīlī
1821. akt. № 142025

200
Pie arh.
22. 4. g. 1929

Augsti godāts sekretāra kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.m.6.

datuma rakstu № 1344, ar pateicību pagodinos
apstiprināt 7 Triju Zvaigžņu ordeņa diplomu
saņemšanu priekš mūsu valsts 10 gadu jubilejā
apbalvotiem Dānijas pilsoņiem.

Ar augstu cieņu

[Handwritten signature]
sūtnis Skandināvijas valstīs.

Augsti godātam
J. G r a n d a u kungam,
Triju Zvaigžņu ordeņa domes sekretāram
Rīgā.

75

D A N I J A S pilsoņi.

Valsts Prezidenta sekretariāta
sapemts 1929.g. 2. nov 25
Ien. № 6020, akt. № 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ARLIETU ministra

Ordeņa domes lēmums:

1929 g. 28. oktobrī.

Nr. A.093/

1929. g. 4. novembrī prot. № 15
A. J. Paulsen
Apbalvots ar ordeņa

III. šķiru N 487

Darbveģis. O. Lapins

1929. g. 4. novembrī prot. № 15
A. J. Andersson
Apbalvots ar ordeņa

V. šķiru N 2223

Darbveģis. O. Lapins

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>1. Anders Jørgen P O U L S E N, Danijas preses šefs</p>		<p>A.J.Poulsen kungs ļoti labvēlīgi no- kaņots pret Latviju un savas zemes presi vienmēr informējis saskaņā ar mūsu valsts interesēm.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa <u>III.šķiru.</u></p>
<p>2. Arvid S. A n d e r s e n, Latvijas goda vicekonsuls Helsingērā</p>	<p>Darbojās kā Latvijas goda vicekonsuls no 1926.gada 16.augusta.</p>	<p>A.Andersens, kā Latvijas konsularais pārstāvis Helsingērā, sevišķi daudz darījis, izpalīdzēdams mūsu skolotājiem, delegātiem un starptautisko audzināšanas kongresu Helsingērā. Pateicoties viņa rūpēm un pū- lēm mūsu skolotāji varejuši sarīkot izstādi, priekšlasījumus un tautas dziesmu vakaru, kas Latvijas vārdu darījis pazīstamu no visām pasaules malām sabraukušiem skolotā- jiem. Kā materialā, tā rīcības ziņā visu magumu uzņēmis un veicis vicekonsuls A.Andersena kungs.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa <u>V.šķiru.</u></p>

Arlietu ministrs
Arlietu ministrs
Paraksts

Arlietu ministrs
Arlietu ministrs

Ierosinātais paraksts

77

LATVIJAS SŪTNIECĪBA
STOKHOLMĀ

1930.g.24.janvarī.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1930.g. 28.5
Ien. Nr. 439. akt. Nr. 420 95

№ 113/257.

Augsti godāts Prezidenta kungs,

17.š.m.datumā pasniedzu

Kopenhagneā Latvijas Trīs Zvaigžņu ordeņus -komandiera krustu
Dānijas ārlietu ministrijas Preses šefam A.J.POULSENAM un
V. šk.ordeni mūsu vice-konsulam Helsingōrā ANDERSENAM.

Dāņu preses šefs Poulsens ļoti
siltos vārdos pateicās par viņam parādīto godu,uzsverot,ka
viņam vienmēr bijis liels prieks strādāt kopā ar Latvijas presi
un apbrīnot mūsu tautas enerģiju,kuņa tik īsā laikā esot iegu-
vuse lielus panākumus savas nacionalās kulturas un valsts izvei-
došanā.Viņam neesot bijuse laime daudz ar Latvijas koleģiem ko-
pā strādāt,bet tikdaudz,ka viņš esot ar mūsu tautas brāļiem ti-
cies,viņš vienmēr no viņiem ieguvis vislabāko iespaidu;sevišķi
viņš augti cienot savu kolēģi Dr.Bīlmani,kuņa enerģija un darba
spējas tiešām esot apbrīnojama.Šo ordeni viņš paturēšot svētā
piemiņā un būšot lepnis pie katra izdevīga gadījuma viņu nēsāt.
Poulsens lūdza nodot Jums,augsti godāts Prezidenta kungs,un val-
dībai vislabākos sveicienus un izteikt viņa vislielāko pateicību.

Vice-konsuls Andersens bija ļoti
aizgrābts par viņam parādīto godu un pēc manas uzrunas teica se-
košu runu,kuņas tekstu šeklāt pielieku.Vice-konsuls Andersens
vēl lūdza izteikt Jums,augsti godāts Prezidenta kungs,un valdī-
bai vissirsnīgāko pateicību.

Lūdzu pieņemt,augsti godāts Pre-
zidenta kungs,manas patiesas augstcienības apliecinājumus.

200
28.5.30
Donec prolonas
1930.7.20.5. n. 2.
Gul

Augsti godātam 1 piel.
V.Z e m g a ģ a kungam,
Latvijas Valsts Prezidentam.
Rīgā.

Hochverehrter Herr Minister Zarine,

Ich danke Ihnen für die Auszeichnung, die mich ehrt und die ich mit Freude und Dank entgegennehme.

Wenn meine Frau und ich an das grosse Erlebnis denken, dass das Beisammensein mit Ihren energischen, idealistischen und dankbaren Landsleuten, den lettischen Lehrern, für uns war, fühlen wir, dass wir schon darin die beste Valuta für meine Arbeit im verflossenen Sommer bekommen haben, eine Arbeit, die nicht so gelungen würde, wenn nicht Herr Generalkonsul Vilh. Christiansen mir auch pekuniär geholfen hätte.

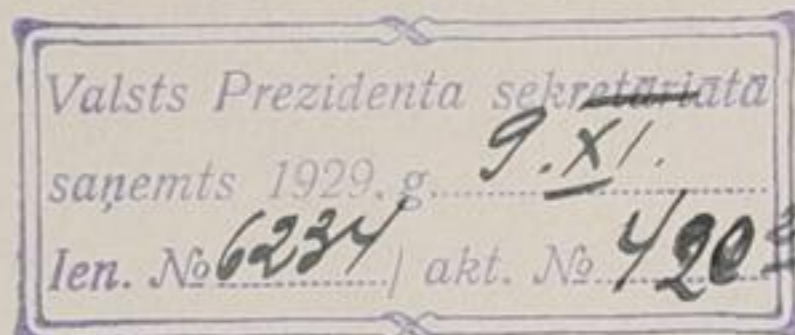
Es erübrigt mich wohl, hervorzuheben, dass es mir allzeit eine willkommene Pflicht sein wird, jede Gelegenheit zu suchen um mich dieser Anerkennung verdient zu machen, indem ich Ihrem schönen Lande und Ihren fleissigen und ihr Vaterland liebenden Landesleuten diene.

Ich empfinde es daher als eine allzu grosse Ehre die Sie mir erzeigen, wenn ich ausser der Dankadresse der Lehrer, den Dankschreiben des Herrn Ministers und dem Gedenkalbum der Lehrer nun auch zum Ritter des lettischen Dreisterneordens ernannt werde.

79

Rīgā, 1929.g.9.novembrī.

No.A.093/22352.

Augsti godātais direktora kungs,

Seklāt pagodinos Jums nosūtīt Finanšu ministra divus ierosinājumus par Danijas Finanšu ministrijas virsinspektora P e t e r s e n a un sekretara N e t t e r s t r ö m a un kontroliera G r o t h a apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Ārlietu ministra kungs šiem ierosinājumiem savu piekrišanu devis.

2 pielikumi.

Ar augstu cieņu

Handwritten signature and date: 1929.11.09

J. Tepfers
Administratīvās un protokola
nodal,as vadītājs.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

780/

Augsti godājamais
direktora kungs,

1929. 22. novembrī.
N 4421.

Jautājumu par Dānijas finanču darbinieku Petersena un citu apbalvošanu ordeņa dome atļā noskaidrošanai, kādu šķiru ordeņi viņiem jau ir citām valstīm, ko par šo ierosinājumu saka mūsu nis un vai apbalvošana būtu pietiekoši motivēta.

Tādēļ pagodinos nosūtīt abas apbalvošanas listes Jūsu tālākai rīcībai.

Ar patiesu cieņu
V.P. sekretārs.

Protokolšefam Tepferam.

FINANČU MINISTRIJA
MUITAS DEPARTAMENTS

RĪGĀ, 1929. g. 6. novembrī.
Valdemāra ielā № 1-a

20

№ A II/3

Ārlietu ministŗa kungam.

Pickens
W. M. G.

Nosūtot 2 iesniegumus Triju Zvaigžņu Ordeņa Domei
Dānijas Finanču ministrijas virsinspektora P e t e r s e n a
apbalvošanai ar Ordeņa 3. šķiru un sekretara N e t t e r s t r ö m a
un kontroliera G r o t h a apbalvošanai ar Ordeņa 4. šķiru,
lūdzu Jūsu steidzošu atsauksmi.

Pielikums: minētais.

Pickens
Finanču ministris

W. M. G.
Muitas departamenta vicedirektors.

Valsts Prezidenta sekretariāta
 saņemts 1929. g. 9. II. 25
 len. № 6234 akt. № 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Finanču ministra

1929. g. 6 novembrī.

Nr. AI/3

Ordeņa domes lēmums:

1929. g. 10. marta prot. № 4

Apbalvots ar ordeņa

III. šķiru.

Darboģis. *O. Lapins*

0588

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Laurits Christian Petersen, Dānijas finanču ministrijas Muitas un akcīzes departamenta muitas nozares vadītājs, virs- inspektors.</p>	<p>Atrodās Dānijas valsts dienestā 20 gadus. Strādājis Kopenhagenas muitā, vē- lāk Kopenhagenas virsinspektoratā, beidzot Dānijas nodokļu departamentu generāldirek- tora palīgs muitas nozarē.</p> <p>Vairāku Dānijas un citu valstu ordeņa kavaliers.</p>	<p>Atrodoties ārzemes komandējumā, š.g. no 14.janvāra līdz 20.februārim uzturējies Dānijā, kur iepazīnos ar muitas likumiem un praktisko iekārtu. Dānijas ārlietu ministrija mani norīkoja virsinspektora Petersena rīcībā, kas man sniedza necerētu pretimnākšanu un palīdzību mana uzdevuma veikšanai, starp citu, sekošā kārtā:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piekomandēja man muitas departamenta sekretāru Netterströmu un Kopenhagenas muitas kontrolieru Grothu; 2. Personīgi vairākas dienas mani iepa- zīstināja ar Dānijas muitas likumdo- šanas attīstību, likumu principiem un projektējamām pārmaiņām, vispusīgi ap- gaismojot tos apstākļus, kas šīs pār- maiņas izsauc, un 3. Apgādāja mani ar visiem materialiem, kā instrukcijām, dokumentu paraugiem u.c., kas deva iespēju gūt pilnīgu pār- skatu par Dānijas muitas iekārtu. <p>Nemot vērā to, ka Dānijas muitas iekārta nostādīta priekšzīmīgi, Muitas departaments iegūtos materialus izlieto- jis, paredzot jaunā muitas likuma projektā daudzas Dānijas muitas likuma princīpus, kādēļ lūdzu apbalvot virsinspektoru Petersenu ar Triju zvaigžņu ordeņa III. šķiru,</p> <p>Ierosinātā paraksts</p> <p><i>J. Krasars</i> Muitas departamenta vicedirektors.</p>	<p>Stādu priekšā virsinspektoru Petersenu apbal- vošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa III. šķiru.</p> <p><i>[Handwritten Signature]</i> FINANČU MINISTRS.</p> <p>Paraksts</p>	

Valsts Prezidenta sekretariāta
 sapulcē 1929. g. 9. XI. 25
 lēm. № 6234 akt. № 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Finanču ministra

1929. g. 6 novembrī.

Nr. AT/3

Ordeņa domes lēmums:

1929. g. 10. marta prot. № 4

Atbalvots ar ordeņa

T. šķiru.

Darbošā. *O. Lapins*

2250

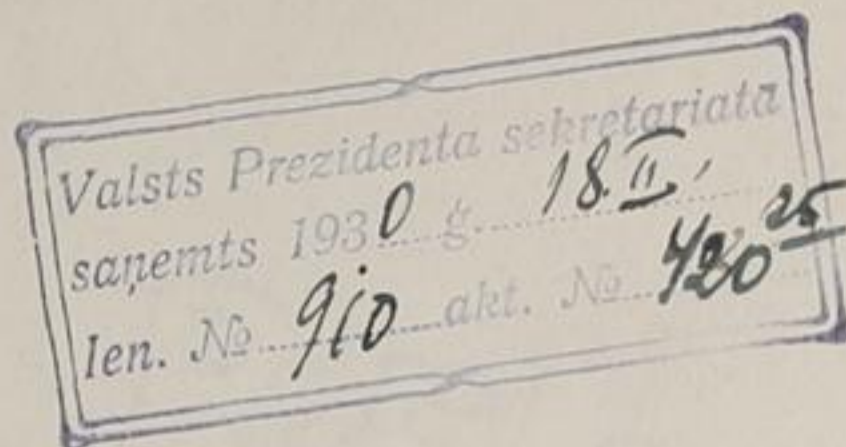
2251

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>1. Sven Erik Netterström , Dānijas finanču ministrijas Muitas un akcīzes departamenta sekretars.</p> <p>2. Knud Waldemar Groth , Kopenhagenas muitas kontrolērs.</p>	<p>Atrodās Dānijas valsts dienestā 12 gadus, visu laiku dienējis muitas un akcīzes departamentā. Viena Dānijas ordeņa kavaliers.</p> <p>Atrodās Dānijas valsts dienestā 25 gadus, dienējis kā aktīvs virsnieks armijā, vēlāk Kopenhagenas muitā kā asistents un kontrolērs. Divu Dānijas ordeņu kavaliers.</p>	<p>Sekretars Netterströms un kontrolērs Groths, būdami man piekomandēti manā studiju laikā Dānijā, sniedza man palīdzību, dodot izsmeļošus paskaidrojumus, par katru darba nozari muitas iestādēs, kā arī sastādot par tām specialus pārskatus un pārtulkojot instrukcijas un citus dokumentus vācu valodā. Ņemot vērā to, ka daudzos gadījumos man nebija iespējams saprasties ar citiem Dānijas muitas ierēdņiem, jo tie nepārvaldīja vācu vai angļu valodu, kā arī Dānijas muitas likumi dabonami vienīgi valsts valodā, sekretāra Netterströma un kontroliera Grotha palīdzība man ļoti atvieglāja iepazīšanos ar Dānijas muitas iekārtu, kādēļ lūdzu viņus apbalvot ar Triju Zvaigžņu Ordeņa IV. šķiru.</p> <p style="text-align: center;"><i>J. Krosar</i> MUITAS DEPARTAMENTA VICEDIREKTORS.</p>	<p style="text-align: center;">FINANČU MINISTRIS.</p> <p style="text-align: center;">Paraksts</p>	<p style="text-align: center;">Stādu priekšā sekretaru Netterströmu un kontrolieri Grothu apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa IV. šķiru.</p>

Ierosinātais paraksts

Rīgā, 1930.g.15.februārī.

No.A,093/ 3491

Augsti godātais direktora kungs,

Atsaucoties uz Jūsu pag.gada 22.novembra rakstu Nr.4421, attiecībā uz trīs Daniijas finansu darbinieku apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni, pagodinos paziņot, ka mūsu sūtnis Skandināvijas valstīs šo apbalvošanu atbalsta.

Kas zīmējas uz proponeto ordeņu šķiru, tad sūtnis, pēc Daniijas ārlietu ministrijā ievāktas informācijas, domā, ka S.E.Netterströmam un K.W.Grotham nepienāktos ordeņa IV.šķira, bet pietiktu ar ordeņa V.šķiru.

Šeklāt nosūtu atpakaļ Finanšu ministra ierosinājumus.

2 pielikumi.

Ar augstu cieņu

J. Tepfers/
Administratīvās un protokola
nodalnes vadītājs.

Augsti godātam

J. Grandāu kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

85g

Augsti godājamais

direktora kungs,

1930. g. 24. martā.

N 8441.

Uz Nr. A.093)3491.

Par pakalpojumiem mūsu muitas iestāžu labā Triju zvaigžņu ordena dēļ, ievērojot finanču ministra iesniegumu un Jūsu 15. februāra rakstā izteiktu ārlietu ministra atzinumu, atbrīda par iespējamu apbalvot Dānijas finanču ministrijas darbiniekus: muitas virsinspektoru Laurits Christian Petersen ar III, ~~ar~~ Muitas un akcīzes direktoru Sven Erik Netteerstrom un Kopenhāgenes muitas kontrolieri Knud Waldemar Groth ar V. šķiras Triju zvaigžņu ordeni.

Te klāt nosūtu šo ordenu insignijas ~~ar lūgumu ziņot par to ārlietu ministra kungam tālākai rīcībai.~~ ar lūgumu ziņot par to ārlietu ministra kungam tālākai rīcībai.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

A.god.

J. Teppera kungam,

Ārlietu ministrijas protokolšefam.

Noraksts Muitas departamenta vicedirektoram.

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 1930.g.25.martā.

No.A.093/ 6435

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1930.g. 26.III. 25
len. Nr. 2317 akt. Nr. 420

Augsti godātais direktora kungs,

202
26.3. Gul

Apstiprinot Jūsu š.g.24.marta raksta
No.8441 saņemšanu, pagodinos paziņot, ka rakstam
pieliktās Triju Zvaigžņu insignijas nosūtītas
mūsu sūtnim Skandināvijas valstīs izsniegšanai
apbalvotiem Danijas finanšu ministrijas darbinie-
kiem.

Ar augstu cieņu

J. Tepfers
/J. Tepfers/
Administratīvās un protokola
nodalās vadītājs.

Augsti godātam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

Lat. Nr. 439, 2317, 6020²⁷.
Ar. 420²⁵.

87

Augsti godājamais
direktora kungs,

1930. g. 16. aprīlī.
N 9634.

Pagodinot te klāt nosūtīt Jūsu, augsti godājamais kungs, tālākai rīcībai Dānijas pilsoņiem piešķirto ordeņu diplomus:

Nr. 487 - preses šefam A. J. POULSEN, Nr. 2223 - vicekonsulam A. S. ANDERSEN, Nr. 508 - muitas virsinspektoram Ch. PETERSEN, Nr. 2250 - sekretāram S. E. NETTERSTROM un Nr. 2251 - kontrolierim K. W. GROTH.

Augsti godājamam

J. T e p f e r a kungam,

Ārlietu ministrijas protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
DE LETTONIE.

Rīgā, 30.aprīlī 1930.g.

No. A. 093/ 8761

Valsts Prezidenta sekretariāta
saziņots 1930.g. 3. martā
Ien. № 3660 akt. № 420/25

200
pie akt.
3.5. J. J.

Augsti godātais direktora kungs,

Pagodinot, ka pie Jūsu 15.
aprīļa š.g. raksta No.9634 atsūtītie or-
deņu diplomu Dānijas pilsoņiem:
Nr.487 - preses šefam A.J.POULSEN, Nr.2223-
vicekonsulam A.S.ANDERSEN, Nr.508 - muitas
virsinspektoram Ch.PETERSEN, Nr.2250-
sekretāram S.E.NETTERSTROM, un Nr.2251 -
kontrolierim K.W.GROTH, nosūtīti pēc piede-
rības.

Ar augstu cieņu

J. Tepfers
/J. Tepfers./

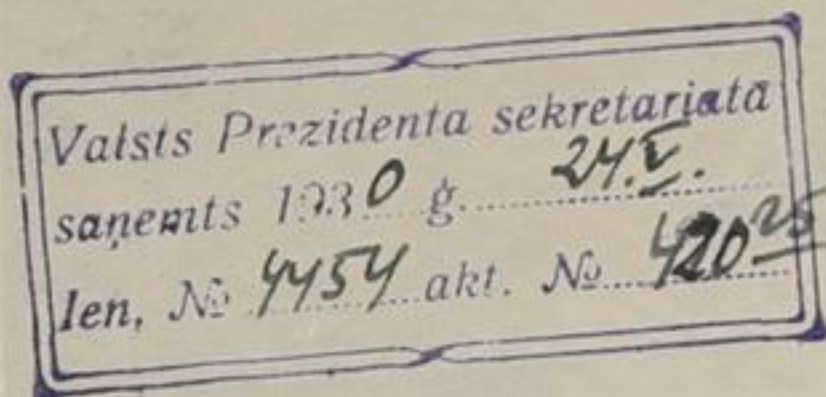
Administratīvās un protokola
nodalās vadītājs.

Augsti godātam
J. Grandau kungam,
Valsts Prezidenta sekretāram,
Pilī.

Rīgā, 1930. g. 21. maijā.

89

№ A.093/10381

Handwritten notes:
HOD
Zināšanai
Briņķis

Augsti godātais direktora kungs,

Jūsu zināšanai pagodinos šē klāt nosūtīt
norakstā mūsu sūtņa Tallinnā K. Zariņa kunga
š.g. 15. maija rakstu № 83/709.

Pielikumā: Minētais.

Handwritten notes:
Domes protokols
1930. g. 18. 8. v. 12.
Signature

Ar augstu cieņu

Signature
(J. Teppers)
Administratīvās un protokola
nodaļas vadītājs.

Augsti godātam

J. Grandau kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram,

Pilī.

Tallinn, 15. maijā 1930.g.

90

№ 93/709

Augsti godāts nodaļas vadītāja kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 23. aprīļa rakstu Nr.A.093/8056 caur šo pagodinos vēstīt, ka 26. aprīlī izsniedzu Danijas pilsoņiem muitas virsinspektoram Ch. PETERSEN, muitas un akcizes dep-ta sekretaram S.E. NETTERSTROM un muitas kontrolierim K.W. GROTH pieepriestos Triju Zvaigžņu ordeņus līdz ar diplomiem. Pie ordeņu pasniegšanas teicu mazu uzrunu, zem moto: "Ko Jūs vienam no maniem mazākiem brāļiem esiet darijuši, to Jūs man esiet darijuši"..., aizrādot, ka mūsu Valsts Prezidents uzskata augšminēto Danijas valsts ierēdņu pretimnākšanu mūsu finansu ministrijas augstākam ierēdnim Pavasara kgn kā laipnības parādīšanu visai Latvijai un viņas Prezidentam un tamdej arī viņi - minētie daņi - tiek apbalvoti arī ar šo Latvijas piemiņas un atzinības zīmi.

Vecākais no apbalvotiem Ch. Petersens ļoti siltos vārdos pateicās par viņiem parādīto godu un teica, ka viņiem bijis liels prieks iepazīstināt mūsu valsts darbinieku ar Danijas valsts aparatu - viņu kompetencē un ka Pavasara kunga augstā inteliģence, darba spējas un apķerība esot viņus - daņus - pārsteiguse. Danijas ierēdņi esot no Pavasara kunga darba spējām un zināšanām arī daudz ko varējuši mācīties.

Augsti godātam J.TEPFERA kungam,
Ārlietu ministrijas Administratīvās
un protokola nodaļas vadītājam,

R ī g ā .

9067

Petersens lūdza savā un viņa koleģu vārdā izteikt caur mūsu ārlietu ministriju Valsts Prezidenta kungam visdziļāko viņa pateicību un nodot Pavasara kungam viņu sirsnīgākos koleģialos sveicienus.

Pie mielasta tika vēl daudz cildinošas runas Latvijai veltītas, kuru saturu šeit nepievedišu.

Diplomas preses šefam Poulsenam un vicekonsulam Andersenam izsniegs ģeneralkonsuls vēlāki.

Visā augstcienībā

Vaists Prezidenta sekretariāta
ņemts 1930 g. 25 okt.
len. No 9360 akt. No 420 30

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Ministru Prezidenta
No un ārlietu ministra

Ordeņa domes lēmums:

1930 g. 25. oktobrī
Nr. A. 093/

1920. g. 13. novembrī prot. No 21.

Apbalvots ar ordeņa.

III un IV šķiru, kā arī jūsi atzīmēt

Darboģar. O. Lepiņš

III. šķ. o. 557.

IV. šķ. o. 1105.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopeni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Axel GERFALK, "Scandinavian Shipping Gazette" Redaktors</p> <p><u>o. 557.</u></p>		<p>Kā vienas no lielākām avizēm "Scandinavian Shipping Gazette" redaktors, A. Gerfalk varējies darīt ļoti daudz Latvijas propagandas darbā Skandināvijas valstīs. Ievietojis plāsus un daudz rakstus par Latviju savā izdevumā. Ievērojot viņa sociālo stāvokli un to, ka viņam jau ir augstāks ordeņs, būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p><u>III.šķiru.</u></p>		<p>Lieku priekšā apbalvosanai ar Triju Zvaigžņu or- deņa</p> <p><u>III.šķiru.</u></p>
<p>Waldemar CHRISTIANSEN "Berlinske Tidende" Redaktors</p> <p><u>o. 1105.</u></p>		<p>V. Christiansen ir "Berlinske Tidende" redaktors. Piedalījies Baltijas jūras valstu žurnālistu konferencē kā prezidija loceklis. Ēkmējis Latvijas propagandas darbu Daniijā. būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p><u>IV.šķiru.</u></p>		<p>Lieku priekšā apbalvosanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p><u>IV.šķiru.</u></p>
		<p>Ierosinātais raksts</p> <p><i>H. Almis</i> Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.</p>	<p>Paraksts</p>	

Rīgā, 1930.g.25.oktobrī.

93

No.A.093/21177.

Valsts Prezidenta sekretariātā
sauņemts 1930 g. 27 okt.
len. № 9376 akt. № 420 25
4378.

Augsti godātais direktora kungs,

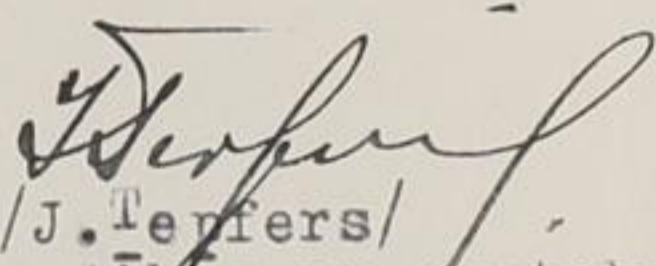
202
25.10. Gul

Šeklāt pagodinos nosūtīt trīs kara ministra ierosinājumus par Daniijas flotes inspektora Vice-admirala G.Amdrup, Daniijas kara jūrlietu ministrijas generaldirektora, kontr-admirala H.Rechnitzer un Daniijas I. Apsardzības ministra adjutanta komandkapteina F.C.Pontopidan apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni, kādiem ierosinājumiem Ministru Prezidenta kungs savu piekrišanu devis.

Ar augstu cieņu

Pielikumā:

Kara ministra iesniegums
un 3 ierosinājumi.

/J. Terfers/
Administratīvas un protokola
nodaļas vadītājs.

Augsti godātam

J. Grandau kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram.

Kara ministris

(Caur Armijas štābu)

1930 g. 7. oktobrī

N. 15719/gap

Rīgā, Valdemāra ielā 10/12

Triju zvaigžņu ordeņa domes priekšsēdētājam

(Caur Arlietu ministriju).

ARLIETU MINISTRIJA
010030 * 03 OKT 1930
293

10

Lūdzu apbalvot par nopelniem Latvijas labā
Dānijas vice-admirāli Georgu A m d r u p' u, kontr-
admirāli Hjalmaru R e c h t n i t z e r' u un komand-
kapteini Frederiku Carli P o n t o p p i d a n' u.

Pielikums. 3 Apbalvošanas priekšstādījumi.

Ministris

M. V. V. V.

Armijas komandieris
generālis

J. J. J.

Kārlis V. V. V.
Pieņemts
18. 10. 30

95

Valsts Prezidenta sekretariāts
saprēmums 1930. g. 27 okt 35
lēm. Nr. 9376 akt. Nr. 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Kara ministra

1930 g. oktobrī
Nr. _____

Ordeņa domes lēmums:

1930 g. 13. novembrī prot. Nr. 21.

Apbalvots ar ordeņa

1. šķiru.

Darbuveģis

O. Lapiņš

0.1321

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Vice-admirālis Georg AMDRUP Dānijas flotes inspektors.</p>	<p>Apbalvots ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dannebrog lielkrustu, 2) Lielbritānijas Viktorijas lielkrustu, 3) Beļģijas kroņa lielkrustu, etc, etc. 	<p>Vice admiralis Andrej bija Dānijas eskadras komandieris kara 1928. gadā apmēģināja Bīge. Kad tani lēdza viņš pārcēlāja savu komandiera postu Latvija kā runās tā arī vēlāk pēc atgriešanās Dānijā. Viņš mūsu flotes oficiāls vietotājs Kopenhāgā p. g. Jūlija mēnesī viņš bija devis virzības ierādījumus par mūsu flotes uzņemšanu, kara bija no daudzu flotes gaisas, ļoti draudzīga un labvēlīga.</p> <p>Būtu apbalvotams ar Taijā Izveidoto ordeņa I šķiru</p>		<p>Paraksts</p>

Ierosinātā paraksts

Georg AMDRUP
04.26.30

Pabalstu apbalvošanu
ar "I" šķiras ordeni.
1930. g. Kara ministrs

Pabalstu apbalvošanu:
Calmer
Ministru Prezidents un
ārlietu ministrs.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1930 g. 27 okt. 25
Ier. Nr. 9377 akt. Nr. 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Kara ministra

19 30 g. oktobrī
Nr. _____

Ordeņa domes lēmums:

1930 g. 13. novembrī prot. Nr. 21.

Apbalvots ar ordeņa

II. šķiru.

Darbveģer.

O. Lapins

o. 158.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Kontr-admiralis Hjalmar RECHNITZER,</p> <p>Dānijas kara jūrlietu ministrijas ģenerāldirektors (viceministris).</p>	<p>Apbalvots ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dannebrog 1.šķiras komandiera ordeni; 2) Zviedrijas Vasa ordeni 1.šķiras komandieris; 3) Zviedrijas šķēpu ordeni 1.šķiras komandieris, etc, etc. 	<p><i>Par mūsu flotes oficiālo vēstnesi kļuva Kopenhāgenā un pierādījis vislielāko pretimnēsāšanu un lojalitāti, it īpaši mūsu mērķu īstenošanā un komandieri apbalvot kara laika, tos darbinājus un ierīces parus arīcīgas kāri un dodot tam savu iedziļinātu mūsu flotes vajadzību apmierināšanai savas labvēlības pret Dāniju pierādījumus.</i></p> <p><i>Būtu apbalvojams ar Triju Zveģu ordeni II šķira</i></p>		<p>Paraksts</p> <p>Pabalstu apbalvošanu:</p> <p><i>H. Elmings</i></p> <p>Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.</p>

Ierosinātā raksts

graf. H. Kersarling
 14²⁶/_{IX} 30

Pabalstu apbalvošanu
 ar "2." šķiras ordeni.
 Kara ministrs
 7. oktobrī 1930. g.

[Handwritten signature]

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1930 g. 27-01-25
Ien. Nr. 9378 akt. Nr. 429

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Kara ministra

19 30 g. novembrī
Nr. _____

Ordeņa domes lēmums:

1920 g. 13 novembrī prot. Nr. 21.

Apbalvots ar ordeņa

III. šķiru.

Darbveģis:

P. Lapins

0558

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Komandkapteinis Frederik Carl PONTOPPIDAN, Dānijas I. Apsardzības ministra adjutants.</p>	<p>Apbalvots ar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Somijas baltās rozēs komandiera II šķ. ordeni, 2) Dannebrog bruņnieka ordeni, 3) Islandes - " - 4) Francijas goda legionā bruņnieka ordeni, 5) Polonia Restituta virsnieka ordeni, 6) Zviedrijas ziemeļu zvaigznes bruņnieka ordeni, 7) Zviedrijas šķēpu ordeni I. šķ. bruņnieka etc. etc. 	<p>Komandkapteinis Pontoppidan bija pārkomandēts eskadrei ka Sakam virsnieks par flotes štābskapitāni Kopenhāgenē. Caur savu izglidrišu viņš stipri mēru atviegloja mūsu settarus ar mitejo valdības un flotes rīcībniekiem un pildīja visas pilnas kārtības flotes apciemojumā par patīkamu un mēri virsniekiem tā brīdī priekš komandam. Viņam arī ir liels nopelns sevi tām Dānijas prese deva tik labas un draudzīgas raksturosmes par mūsu floti un Latvijas jūrniekiem.</p> <p>Būtu apbalvotams ar Triju Zvaigžņu ordeni III šķiras</p>	<p>Paraksts</p>	<p>Ierosinātā raksts</p> <p><i>graf Weiserle</i> 1924. 3. 18</p> <p>Pabalstu apbalvošanai ar "3" šķiras ordeni. 7. oktobrī 1930 g. Kara ministrs <i>M. Weiserle</i></p> <p>Pabalstu apbalvošanai: <i>H. Almius</i> Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.</p>

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

Rīgā, 1930.g.4.nove mbrī.

101

No.A.093/

21919

Valsts Prezidenta sekretariāta
sankcija 1930.g. 7. nov.
Ien. № 10447 Fakt. № 420 25

200
7. 11. Gul

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Pagodinot nosūtīt šeklāt ierosinājumu
par Daniijas Chargé d'Affaires Michael A. Langberga
apbalvošanu uz mūsu valsts svētkiem ar Triju
Zvaigžņu ordeņa II. šķiru.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts
Prezidenta kungs, šo ierosinājumu likt priekšā
Ordeņa domei izlemšanai un arī pie šī gadījuma
pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.

Pielikumā:

1 ierosinājums.

H. Ulmanis
Ministru Prezidents un
ārlietu ministrs.

Augsti godājamam

A. K v i e š a kungam,

Latvijas Valsts Prezidentam.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Ministru Prezidenta
un ārlietu ministra

1920. g. 4. novembrī.

Nr. A.093/

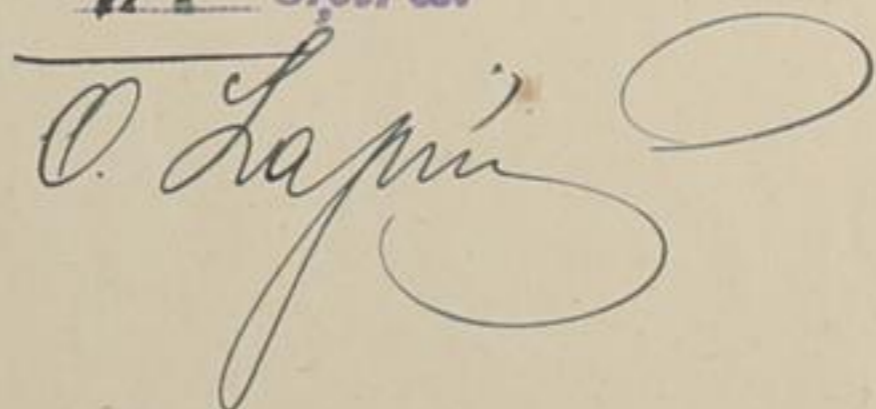
Ordeņa domes lēmums:

1920. g. 13. novembrī prot. № 21.

Apbalvots ar ordeņa

II. šķiru.

Darbuveģis.

o. 159.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Michael A. Langberg, Danijas Chargé d'Affaires, Sūtniecības padomnieks un general-konsuls</p>		<p>M.A. Langbergs jau no 1924.gada darbojās kā Danijas Chargé d'Affaires, jo Danijas sūtņa sēdeklis atrodas Helsingforsā. Pa visu šo laiku sekmējis un attīstījis abu valstu draudzīgās attiecības. Viņa laikā noslēgts Tirdzniecības līgums starp Latviju un Daniju un šogad vins arī pats parakstījis šķīrejtiesas līgumu un noziedznieku izdošanas un tiesas palīdzības līgumu starp abām valstīm. Būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p style="text-align: center;"><u>II.šķiru.</u></p>		<p>Lieku piekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p style="text-align: center;"><u>II.šķiru.</u></p> <p style="text-align: right;">Paraksts</p> <p style="text-align: right;"><i>H. Almis</i></p> <p style="text-align: center;"><i>H. Almis</i></p> <p style="text-align: center;">Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.</p>

Ierosinātais raksts

Valsts Prezidenta sekretariāta
 saņemts 1930 g. 13. nov.
 lēm. Nr. 10692 akt. Nr. 420 25

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No Izglītības ministra

1920. g. 11. novembrī.

Nr. 6024

Ordeņa domes lēmums:

1920. g. 13. novembrī prot. Nr. 21.

Apbalvots ar ordeņa

III šķiru.

Darbuveģar.

O. Lapins

0.559.

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Johannes Brøndsted, Dr.phil., Kopenhāgenas Universitātes aizvēstures lektors. Šī lektura speciāli viņam dibināta.</p>	<p>Archaiologiska žurnāla redaktors, ļoti ievērojams aizvēsturnieks; sevišķi interesējies par vikingu laikmetu un sengermāņu mākslu.</p>	<p>Bija Baltijas aizvēstures konferences organizācijas komitejas pārstāvis Dānijā un konferences prezidija loceklis Rīgā. Visādi veicinājis konferences izdošanos.</p> <p>Būtu apbalvojams ar ordeņa III šķiru.</p>		<p>Pabalstu un lūgumu pieņemot, ordeņa III šķirai.</p> <p><i>J. Ēmuls</i> Paraksts ģitības ministri</p> <p>Ierosinājumu atbalstu:</p> <p><i>M. Ārmanis</i> Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.</p>

Latvijas

Universitātes
Rektors: *Ēmuls*

Ierosinātāja paraksts

Ierosinājumu atbalstu:

M. Ārmanis
Ministru Prezidents un ārlietu ministrs.

Lx. 420²⁰

106

Augsti godājamais
direktora kungs,

1931. g. 15. maijā.
N 2150-

Pagodinot te klāt nosūtīt Jūsu, augsti godājamais direktora kungs, tālākai rīcībai Dānijas pilsoņiem piešķirto ordeņu diplomus:

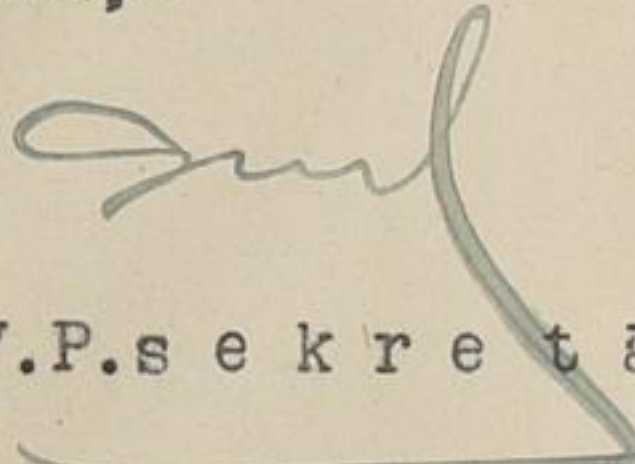
Nr.132 - flotes inspektoram viceadmirālim G.AMD-RUP, Nr.158 - kontradmirālim H.RECHNITZER, Nr.159 - Charge d'Affaires Latvijā M.A.LANBERG, Nr.557 - laikraksta "Scandinavian Shipping Gazette" redaktoram A.GERFALK, Nr.558 - apsardzības ministra 1. adjutantam komandkapteinim F.C.PONTOPPIDAN, Nr.559 - Kopenhagenas Universitātes aizvēstures lektoram Dr phil.J.BRÖNDSTED un Nr.1105 - laikraksta "Berlinske Tidende" redaktoram Waldemar CHRISTIANSEN.

Augsti godājamam

J.T e p f e r a kungam,

Ārlietu ministrijas protokolšefam.

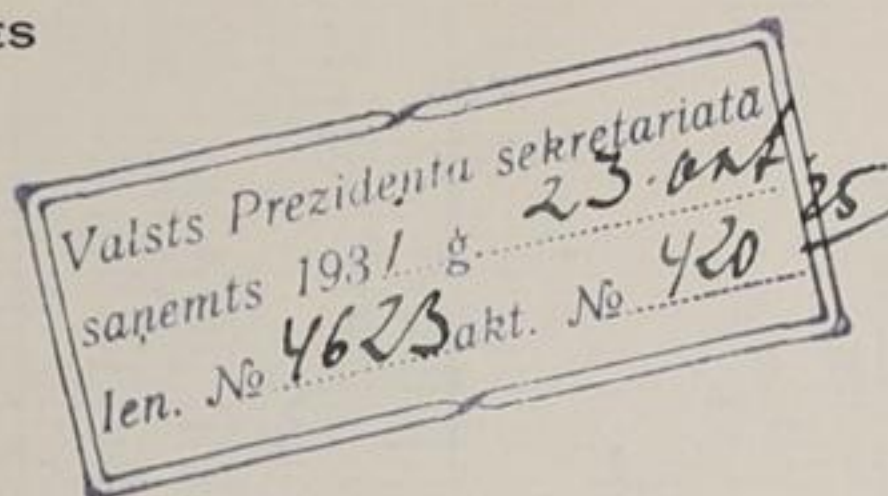
Ar patiesu cieņu

V.P.s e k r e t ā r s.

LATVIJAS
ĀRLIETU MINISTRIJA.
MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES
DE LETTONIE.
RIGA.

1931.g.21.oktobrī.

No.A.093/

4
Sēdē
AK

Augsti godājamais Valsts Prezidenta kungs,

Pagodinot nosūtīt šeklāt ierosinājumu
par piecu Daniņas ārlietu ministrijas ierēdņu apbal-
vošanu ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Lūdzu Jūs, augsti godājamais Valsts
Prezidenta kungs, šo ierosinājumu likt priekšā
Ordeņa domei izlemšanai un arī pie šī gadījuma
pieņemt manas visaugstākās cieņas apliecinājumus.
1 pielikums.

K. Ulmanis
Ministru Prezidents un
ārlietu ministrs.

Augsti godājamam

A. K v i e š a kungam,

Latvijas Valsts Prezidentam.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Ministru Prezidenta
un ārlietu
No ministra

Ordeņa domes lēmums:

192⁵¹ g. 21. oktobrī.

Nr. A.093/

1921. g. 16. novembrī prot. № 13

Apbalvotē ar ordeņa

II, III un IV šķiru, kā otrā pusē atzīmēts.

Darbovedis

O. Lapins

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopeni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Falkenstjerne, Bent Fritz, Danijas ārlietu ministrijas administratīvās un personāla nodaļas vadītājs.</p>	<p>o. 179.</p>	<p>ar nopelniem pie -Šķirejtiesas līguma- un Konvencijas par noziedznieku izdosanu un tiesisku palīdzību- slēgšanas starp Latvi- ju un Daniju 1930.gadā lieku priekšā apbal- vosanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa</p> <p>II. šķiru -----</p>		<p>Būtu apbalvojams ar Triju Zvaigžņu Ordeņa: II. šķiru. -----</p>
<p>Cohn, Georg, Danijas ārlietu ministrijas padomnieks starptautisko tiesi- bu lietās.</p>	<p>o. 180</p>	<p>" " II. šķiru -----</p>		<p>II. šķiru. -----</p>
<p>Høst, Georg Lyngby, Generalkonsuls, bij. Danijas ār- lietu ministrijas protokolāefs.</p>	<p>o. 646</p>	<p>vērojot nopelnus mūsu valsts labā caur dzelozo pretimnāksanu un atsaucību, kādu ar- men izrādījis mūsu sūtņiecībai un general- konsulātam, lieku priekšā apbalvosanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa</p> <p>III. šķiru -----</p>		<p>III. šķiru. -----</p>
<p>Gregersen, Jens Martin Aage, Nodaļas vadītājs un protokolšefs Danijas ārlietu ministrijā.</p>	<p>o. 647</p>	<p>mot vērā pastāvīgo izpalīdzību un drau- gību, ar kādu arvien nācis pretim mūsu pār- sūtņjiem Danijā vajadzībām, lieku priekšā ap- balvosanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa</p> <p>III. šķiru -----</p>		<p>III. šķiru. -----</p>
<p>Bech, Holger Oluf Quistgaard, Danijas ārlietu ministrijas sekretārs.</p>	<p>o. 1214</p>	<p>karā ar nopelniem pie -Šķirejtiesas lī- guma- un -Konvencijas par noziedznieku iz- dosanu un tiesisku palīdzību- slēgšanas starp Latviju un Daniju 1930.gadā lieku priekšā apbalvosanai ar Triju Zvaigžņu Ordeņa</p> <p>IV. šķiru -----</p>		<p>IV. šķiru. -----</p>

Ierosinātais

K. Ulmanis

Ministru Prezidents
un ārlietu ministrs.

Paraksts

K. Ulmanis

Ministru Prezi-
dents un ārlietu
ministrs.

D A N I J A S pilsoņi.

Valsts Prezidenta sekretariāta
sāņemts 1931. g. 19. nov. 25
lēm. Nr. 5597 akt. Nr. 422

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

Ministru Prezidenta
No un ārlietu ministra

1921. g. 11. novembrī
Nr. A. 093/

Ordeņa domes lēmums:

1921. g. 16. novembrī prot. Nr. 13.
Atbalvots ar ordeņa
IV. šķiru.

Darbovedis *O. Lapins*

0 1215

Teu. NN 4623, 5597.

St. 420²⁵

112

Augsti godājama is

direktora kungs,

Te klāt pagodinos nosūtīt Jums, augsti godājama is
direktora kungs, tālākai rīcībai ar Triju zvaigz-
ņu ordeni apbalvoto Daniijas pilsoņu sarakstu, kopā ar
šo apbalvojumu insignijām un statūtiem:

II. šķiras 2
III. šķiras 2
IV. šķiras 2

Augsti godājamam

Ar patiesu cieņu

J. T e p f e r a kungam,

Ārlietu ministrijas
protokolšefam.

V. P. s e k r e t ā r s.

1931 g. 8. decembrī.
N5504.

Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvoto

D a n i j a s p i l s o ņ u

s a r a k s t s.

II. šķira.

Danijas ārlietu ministrijas administratīvās un personāla nodaļas vadītājs Bent Fritz F a l k e n s t j e r n e,

Danijas ārlietu ministrijas padomnieks starptautisko tiesību lietās Georg C o h n.

III. šķira.

Danijas ārlietu ministrijas bij. protokolšefs, generālkonsuls Georg Lyngby H ø s t,

Danijas ārlietu ministrijas protokolšefs Jens Martin Aage G r e - g e r s e n.

IV. šķira.

Danijas ārlietu ministrijas sekretārs Holger Oluf quistgaard B e c h,

Latvijas goda vicekonsuls Kopenhagenā Birger Sophus K r u u s e.

Valsts Prezidenta sekretārs.

Lapins
Darbyedis.

Ar. 420.

114

Augsti godājamais
direktora kungs,

1932.g. 17. augustā.

N 3552.

Pagodinot te klāt nosūtīt Jūsu,
augsti godājamais direktora kungs, tālākai
rīcībai Dānijas pilsoņiem piešķirto orde-
ņu diplomus:

Nr.179 - ārlietu ministrijas administrāti-
vās un personāla nodaļas vadītājam Bent F.
F a l k e n s t j e r n e, Nr.180 - ārliet-
tu ministrijas padomniekam starptautisko
tiesību lietās G. C o h n, ārlietu minist-
rijas bij. protokolšefam, generālkonsulam G.
L. H o s t, Nr.647 - ārlietu ministrijas
protokolšefam J. M. A. G r e g e r s e n,
Nr.1214 - ārlietu ministrijas sekretāram
H. O. Q. B e c h un Latvijas goda vicekon-
sulam Kopenhagenā B. S. K r u u s e.

Ar patiesu cieņu

Augsti godājamam

J. T e p f e r a kungam,

Ārlietu ministrijas
protokolšefam.

V.P. sekretārs.

75	2. Naudas kapitālu nodokļi	2.000,-	vieta likt	1.988,-
76	10. Apdrošināšanas nodoklis	350.000,-	" "	620.151,-
77	32. Limu monopols	1,-	" "	1.626,-
78	43. Valsts ēku izīrēšana	92.880,-	" "	92.882,-
79	53. Rūpniecības uzņēmumi	77.213,-	" "	47.035,-
80	58. Dažādi uzņēmumi	2.000,-	stripot	-
81	61. Valsts kredītiestādes	2.371.817,-	vieta likt	2.387.192,-
82	62. Valsts vērtspapīru portfelis	1.787.900,-	" "	1.031.301,-
83	75. Iekšējie aizņēmumi	20.000,-	" "	11.159,-
84	81. Izdevumu atmaksas	155.800,-	" "	106.171,-
85	84. Bezmantinieku manta	14.000,-	" "	14.585,-
86	90. Dažādi ieņēmumi	70.000,-	" "	69.128,-
	Kopā valsts saimniecības departamentam	4.943.611,-	" "	4.383.218,-
b. Tirdzniecības un rūpniecības departaments.				
87	21. Rūpniecības un tirdzniecības nodevas	193.800,-	vieta likt	198.800,-
89	53. Rūpniecības uzņēmumi	272.193,-	" "	1,-
	Kopā tirdzniecības un rūpniecības departamentam	467.793,-	" "	200.601,-
c. Nodokļu departaments.				
92	2. Naudas kapitālu nodokļi	650.100,-	vieta likt	653.409,-
93	3. Nekustamas mantas nodokļi	4.800.000,-	" "	4.800.056,-
94	4. Mantojumu un dāvinājumu nodoklis	900.000,-	" "	900.565,-
95	6. Tirdzniecības un rūpniecības nodoklis	4.830.000,-	" "	4.318.336,-
96	7. Ārkārtējās peļņas nodokļi	220.100,-	" "	220.062,-
97	8. Zīmognodeva	10.000.000,-	" "	7.338.540,-
98	12. Akcīze	20.208.250,-	" "	18.100.000,-
99	13. Patentu nodokļi	675.000,-	" "	592.424,-
100	19. Rakstu nodevas	400.000,-	" "	206.934,-
101	21. Rūpniecības un tirdzniecības nodevas	74.000,-	" "	75.432,-
103	28. Dažādas atlīdzības	20.000,-	" "	16.907,-
104	31. Spirta un degvīna monopols	28.930.398,-	" "	22.500.000,-
106	81. Izdevumu atmaksas	17.200,-	" "	15.267,-
107	82. Naudas sodi	54.000,-	" "	49.485,-
108	83. Konfiskācijas	1.000,-	" "	2.955,-
	Kopā nodokļu departamentam	75.787.448,-	" "	63.797.772,-
d. Muitas departaments.				
110	11. Muitas nodokļi	55.860.000,-	vieta likt	28.786.928,-
111	20. Muitas nodevas	745.000,-	" "	479.715,-
113	43. Valsts ēku izīrēšana	280.000,-	" "	241.605,-
114	58. Dažādi uzņēmumi	1.000,-	" "	1.281,-
115	67. Kustamas mantas pārdošana	500,-	" "	613,-
116	81. Izdevumu atmaksas	4.500,-	" "	3.633,-
117	82. Naudas sodi	80.000,-	" "	52.468,-
118	83. Konfiskācijas	20.000,-	" "	11.455,-
119	90. Dažādi ieņēmumi	8.000,-	" "	4.811,-
119a	- Muitas nenoskaidroti nodokļi	-	likt	3.416.491,-
	Kopā muitas departamentam	57.000.000,-	vieta likt	33.000.000,-

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1932. g. 29. aprīlī
Ien. Nr. 2159 akt. Nr. 430

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

1932. g. 29. aprīlī.
Nr. A.093/

Ordeņa domes lēmums:

1932. g. 29. aprīlī prot. Nr. 9
Apmalvots ar ordeņa
r. šķiru.

Darbinis *P. Lapins*

0.272/6

115 up

116

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
<p>1. Otto CHRISTENSON,</p> <p>Dāņu-latvju tūvinašanās biedrības Kopenhagenā valdes loceklis</p>		<p>Dānijas pilsonis O.Christensons savā laikā pielicis daudz pūles dāņu-latvju tūvinašanās biedrības organizēšanā un vienmēr ir bijis šīs biedrības visaktīvākais loceklis un visādu sapulču un izrikojumu, kā piem. Latvijas 10-gadu pastāvēšanas atceres dienas, organizators. Visādi veicinājis arīūsu flotes apciemojuma izdošanos. Pateicoties viņa rūpēm bija kuplī apmeklēts Arlietu ministrijas preses sefa Dr.Bilmana priekšlasījums 1930.gada novembrī Kristianborgas pilī un teicami izdevās 1931.g. 8.novembrī Kopenhagenas tūvinašanās biedrībā mag.Hjelmsleva referāts par latvju valodu un tautas dziesmām līdz ar vairāku tautas dziesmu priekšnesumu.</p> <p>Sakarā ar O.Christenson kunga ilggadīgu un sekmīgu darbu Latvijā un Dānijas kultūrēlās tūvinašanās laukā, lūdz viņu apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p style="text-align: right;">V.šķiru.</p>		<p>Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigžņu ordeņa</p> <p style="text-align: right;">V.šķiru.</p>

[Signature]
 Arlietu ministrs.
 Paraksts

[Signature]
 Arlietu ministrs.

Ierosinātā raksts

Jen. 2159.
Ar. 420²⁵

Uzzina: ienākusiis raksts
pi 421²⁵ anto.

117

Augsti godājama is

direktora kungs,

1832g. 3. maijā.
N 2180.

29. aprīļa sēdē saskaņā ar ārlietu ministra iesniegumu ordeņa dome nolēma: danu-latvju tuvināšanas biedrības Kopenhagenā valdes locekli Otto Christenson par nopelniem Latvijas labā apbalvot ar Triju zvaigzņu ordeņa V. šķiru.

Te klāt nosūtot šī ordeņa nozīmes kopā ar statūtiem, laipni lūdzu par to ziņot ministram kungam tālākai rīcībai.

Ar patiesu cieņu

Augsti godājamam

J. Tepera kungam,

Ārlietu ministrijas
protokolsefam.

V. P. sekretārs.

118

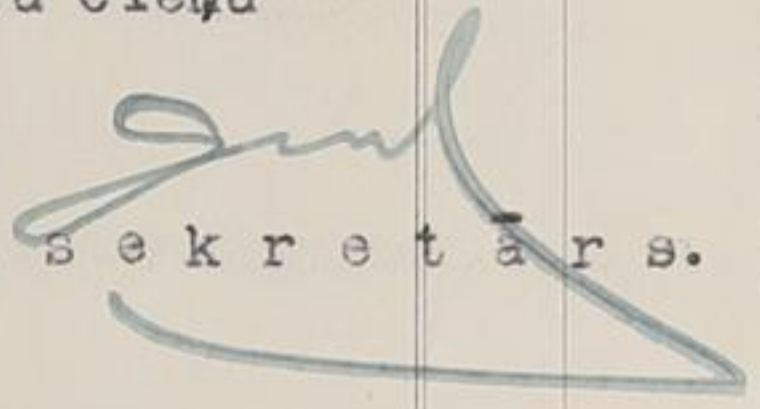
~~ku. 4120^{es.}~~

Augsti godājamais
direktora kungs,

1939. 6. oktobrī.
4252

Pagodinot te klāt nosūtīt Jums, augsti godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot tālāk, Dāņu-latvju tuvināšanas biedrības Kopenhagenā darbiniekam Otto Christenson piešķirtā ordeņa diplomu.

Ar patiesu cieņu

V.P. sekretārs.

Augsti godājamam
J. Tepera kungam,
Ārlietu ministrijas
protokollsefam.

L. R.

ĀRLIETU MINISTRIJA.

Administratīvi - juridiskais
departaments.

1932 g. „17.” augustā

№ A.093/

16675

Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 3.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1932 g. 18. augustis
len. № 3560 akt. № 420

119

Augsti godātais direktora kungs,

Līdz ar šo pagodinās nosūtīt Triju

Zvaigžņu ordeņa domei caur mūsu generālkonsulātu
Kopenhagenā saņemtās sekošo Dānijas pavalstnieku
ordeņa kavalieru - gimetnes:

202
18.8. J. Granāu

- Ussing kunga (apbalv. ar II šķ. 1928. g. 17/XI,
No. 96),
- Vanggaard kunga (" " III " " 17/XI,
No. 342),
- Knudsen kunga (" " " " " 17/XI,
No. 344),
- Albertus kunga (" " " " " 17/XI,
No. 383),
- Larsen kunga (" " " " " 17/XI,
No. 384).

Ar augstu cieņu

J. Teppers
(J. Teppers).

Administratīvas un protokola
nodalās vadītājs.

Augsti godātam

J. G r a n ā u kungam,

Valsts Prezidenta kancelejas

direktoram,

Rīgā.

leiv. nr 3560
Ak. 420²⁵

120

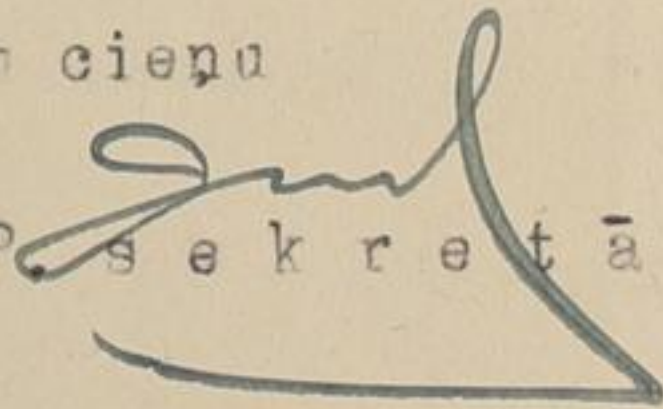
Augsti godājamais

direktora kungs,

Sekretāriāts paziņo, ka pie Jūsu 17.

augusta raksta Nr.A.093/16675 no Kopenhagenas at-
sūtītās piecu Danijas pavalstnieku-ordeņa kava-
lieru ģimenes ordeņa domē saņemtas

Ar patieso cieņu

V.P. sekretārs.

Augsti godājamam

J.T e p f e r a kungam,

Arlietu ministrijas
protokolšefam.

1832. 18. augustā.
CN 3585

ĀRLIETU MINISTRIJA.

Administratīvi - juridiskais
departaments.

1932 g. „17.“ augustā

№ A.093/

1074/8

Rīgā, Valdemāra ielā Nr.3.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1932 g. 18. aug.
len. № 3568 akt. № 420 15

Augsti godātais direktora kungs,

*202
18.8. gund*

Līdz ar šo pagodinos Jums nosūtīt
mīcūšā Dānijas pavalstnieka kambarkunga
M.C l a n Triju Zvaigžņu ordeņa liel-
krustu ar lūgumu nodot to atpakaļ ordeņa

domes protokols 1932 g. 9. R. N18

Ordeņa saņemšanu lūgums apstipri-
nāt, lai būtu iespējams nosūtīt oficiālu
apstiprinājumu Dānijas ārlietu ministrijai.

Ar augstu cieņu

J. Teffers
(J. Teffers).

Administratīvas un protokola
nodalās vadītājs.

Augsti godātam

J.G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta kanclejas
direktoram,
Rīgā.

122

Augsti godājamais
direktora kungam.

1932g. 18. augustā.
N 3586.

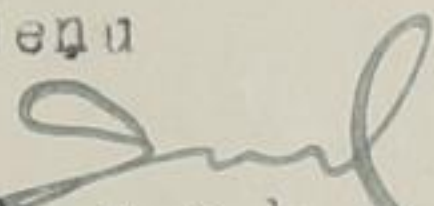
Sekretāriāts paziņo, ka pie Jūsu 17. au-
gusta raksta Nr.A.093/16746 no Kopenhagenas atsū-
tītais mirošā Danijas pavalstnieka kambarkunga
M. C l a n Triju zvaigžņu ordeņa lielkrusts orde-
ņa domē saņemts.

Augsti godājamam

J. T e p f e r a kungam.

Arlietu ministrijas
protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s.

1220p

VALSTS PREZIDENTS.

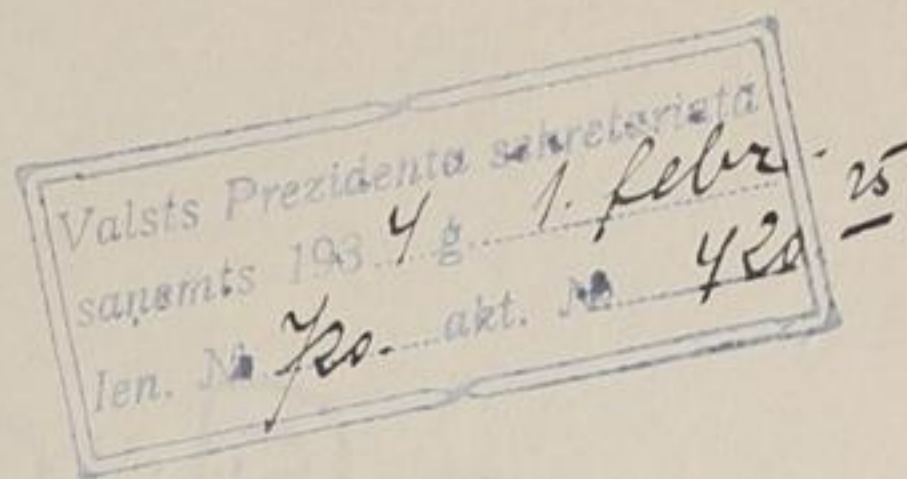
1932g. 30. augustā.
N 3682.

Sekretāriāts ar šo apstiprina, ka pie
Ārlietu ministrijas 17. augusta raksta atsū-
tītais mirušā Dānijas kambarkunga M. C l a n
ministris.
I. šķiras Triju zvaigžņu ordenis (lielkrusts
ar pleca lentu) šī ordeņa domē saņemts.

Sekretārs.
S e k r e t ā r s.

Rīgā, 31. janvarī 1934. gadā.

Nō.A.093/ 02976

LOD
Sēdē
1.2. guld

Augsti godātais direktora kungs,

Pagodinot Jums piesūtīt Izglītības ministra ierosinājumu par Dānijas valsts sēruminstitūta direktora profesora Dr.Thorwald Madsen apbalvošanu ar Triju Zvaigžņu ordeņa II. šķiru, kādam ierosinājumam ministra kungs savu piekrišanu devis.

Pielikumā:

Ierosinājums.

Ar augstu cieņu

J. Teppers/
Administratīvās un protokola
nodalnes vadītājs.

Augsti godātam

J. Grandau kungam,

Valsts Prezidenta kancelejas

direktoram,

Pilī.

1846

Augsti godājamais
direktora kungs,

1846. 10. aprīlī.
1846.

Ievērojot ar Jūsu 31.janvāra rakstu
Nr.A.093/2956 atsūtīto priekšlikumu, Triju zv.
ordena dome 15.februāra sēdē nolēma: Dānijas
valsts sērums institūta direktoru Dr.med.Torv.
M a d s e n apbalvot ar II šķiras ordeni, un
tā insignijas kopā ar statūtiem te klāt nosūtu
Jūsu tālākai rīcībai.

Augsti godājamam

J. TEPFERA kungam,
Ārlietu ministrijas
protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V.P. s e k r e t ā r s.

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ministra

192... g.
Nr.

Ordeņa domes lēmums:

1924. g. 15. februārī prot. № 4.

Apbalvots ar ordeņa

II šķiru.

Darbvedis

O. Lapins

o. 24/4

12. nov

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)
<p>Dr.med. et iur.Tõrvalds M a d s e n s, Dānijas valsts seruma in- stitutā direktors.</p>	<p>Dzimis 1870.g.18.februārī. No 1908.-09.g.biologiskās biedrības priekš- sēdētājs. 1916.-1918.g.medicīniskās biedrības vicepre- zidents. Karal.Dānijas Zinātņu biedrības loceklis; Karal.Zviedrijas Zinātņu Akadēmijas loceklis Tuberkulozes apkarošanas starptaut.biedrī- bas loceklis; "Comité permanent de l'Office International d'Hygiène publique",Parīzē,loceklis; Zviedrijas ārstu b-bas loceklis; Karal.Zviedrijas fiziografiskajā b-bā,Lundā, loceklis; K.K.ārstu b-bā,Vīnē,loceklis; "Société d'Histoire naturelle",Maskavā,loce- klis; "Société de Biologie",Parīzē,loceklis; "Society of American Bacteriologists" loce- klis; "Harvey Society" loceklis; "Société Royale des sciences médicales et naturelles de Bruxelles" loceklis; Francijas Medicīnas Akadēmijas loceklis; Šandina medaļas starptaut.tiesnešu kolēģi- jas loceklis; "Académie Royale de Médecine de Belgique" godabiedrs; "Société microbiologique",Ļeningradā,goda- biedrs; Somijas ārstu b-bas godabiedrs; Berlīnes ārstu b-bas godabiedrs; Eksperimentālās terapijas institūta Frank- furtā p./M.godabiedrs; "Royal Sanitary" Institūta godabiedrs; "Pathological Society of Great Britain and Ireland" godabiedrs; "American Public Health Association" goda- biedrs; "Royal College of Physicians",Edinburgā,go- dabiedrs; Vīnes Mikrobioloģijas b-bas godabiedrs un vēl daudz citu organizāciju goda biedrs. Glasgovas,Frankfurtas p./M.un Upsalas uni- versitāšu godadoktors.</p> <p style="text-align: center;"><u>Dānijas delegāts:</u></p> <p>XV starptautiskā ārstu kongresā,Lisabonā, 1906.g. XVII starpt.ārstu kongresā,Londonā,1913.g., X Tuberkulozes konferencē,Romā,1912.g. Starptaut.veselības konferencēs Parīzē, 1911.un 1926.g. Skandināvijas veselības konferencēs,Stokhol- mā un Oslo,1915.g. <small>Ierosināt</small></p> <p style="text-align: center;"><u>Sarkanā Krusta delegāts:</u></p> <p>Gūstekņu nometnēs Kaukazā un Turkestanā, 1916.g., Konferencēs:Stokholmā-1916.g.un Ženevā- 1920.g. Godaprezidents Sarkanā Krusta konferencē, Oslo,1926.g. "The League of Red Cross Society" ārstu pad- mes loceklis. Tautu Savienības eksperts epidēmiju jautāju- mos Austrumeiropā 1920.-1922.g.</p>

125

Kopē 1921.g.Tautu Savienības higiainiskās komitējas prezidents.
Tautu Savienības permanentās standarta komitējas prezidents
1924.g.
Tautu Savienības serumkonferenču prezidents Londonā,1921.g.,
Parīzē 1923.g.,Frankurtā p./M.1928.g.,Parīzē 1929.g.
Tautu Savienības laboratorijas konferenču prezidents Kopenha-
genā,1923.un 1928.g.
Tautu Savienības epidēmiju komisijas prezidents tuvajos austrumos
1922.g.
Pastēra s-bas priekšniecības loceklis u.t.t. u.t.t.

Ordeņi un goda zīmes.

Dannebroga ordeņa ar zvaigzni un sudraba krustu I šķ.komandieris;
Dānijas Sarkanā Krusta godazīme;
Islandes ordeņa "Zvaigžņotais vanags" lielbrūņnieks;
Bavarijas kroņa nopelnu ordeņa brūņnieks;
Francijas "Médaille de la Reconnaissance";
Francijas godaleģiona ordeņa komandieris;
Itālijas kroņa ordeņa lielvirsnieks;
Itālijas Sv.Mauricija & Sv.Lācara ordeņa lielvirsnieks;
Norvegijas Sv.Olava ordeņa I šķ.komandieris;
"Polonia restituta" lielvirsnieks;
Prūsijas Sarkanais Krusts I & III;
Prūsijas Sarkanā Ērgļa,IV,ordenis;
Portugales "San Thiago" ordeņa brūņnieks;
Krievijas Sarkanā Krusta godazīme;
Zviedrijas Ziemeļzvaigznes ordeņa II šķ.komandieris;
Jugoslavijas "Sv.Sava" ordeņa komandieris;
Lielbritānijas "British Empire" ordeņa komandieris;
Turcijas Sarkanā Pūsmēneša ordeņa sudraba medaļa;
Tunezijas "Nichani-el-Iftikar" ordeņa virsnieks;
Austrijas Sarkanā Krusta virsnieka godazīme;
Saņēmis Anglijas "Royal Society" Buchanan'a medaļu par savu darbu
imunitātes pētīšanā.

12/10/34

126

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot, un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopelni	Iesniedzēja slēdziens
--	--	---	---------------------------	-----------------------

Sniedzot iepriekšējā ailē uzrādītās ziņas, no kurām izriet Profesora Dr.Th.MADSENSA ārkārtīgi plašā darbība medicīnas laukā un ņemot vērā, ka viņš, p.g. februārī viesojoties Rīgā, nolasījis Latvijas Universitātē vairākas ļoti vērtīgas lekcijas un devis svarīgus aizrādījumus, kādā virzienā visizdevīgāk tālāk veidot dažus medicīnas fakultātes institūtus, un atzīmējot, ka profesors MADSENS ir noteikts latvju draugs un pēc savas atgriešanās dzimtenē ļoti atzinīgi atsaucies kā par Latviju vispār, tā arī it īpaši par viņas sanitāriem un higiēniskiem apstākļiem, - atļaujos lūgt apbalvot viņu ar Triju Zvaigžņu ordeni II šķ.

Latvijas Universitātes

Rektors:

J. Madsons

Latvijas Universitātes ierosinājumu

pabalstus.

24.7.34.

W. J. K.
Izglābības ministrs.

Ierosinājumu atbalstu:

W. J. K.
Arlietu ministrs.

Paraksts

127

436

Valsts Prezidenta sekretariāts
1934. g. 26. aprīlī
lēm. Nr. 2498. 420

TRIJU ZVAIGŽŅU ORDEŅA DOMEI

No ārlietu ministra

1934. g. 20. aprīlī.

Nr. A.093.

Ordeņa domes lēmums:

1924. g. 27. aprīlī prot. Nr. 8

Apbalvots ar ordeņa

V šķiru.

Darbvedis *O. Lapins*

0.3259

Vārds, uzvārds un amats vai nodarbošanās	Dzīves apraksts (Valsts amatpersonai pieliekams dienesta saraksts)	Vispusīgs nopelnu apraksts, par kādiem lūdz apbalvot un ordeņa šķira	Kādi vēl atzīmēti nopalni	Iesniedzēja slēdziens
<p>Axel Kragh T h u e s e n, Kopenhagenas Magistrāta Ekspe- dīcijas sekretārs</p>		<p>Latvijas Pilsētu savienības rīkotie Latvijas pilsētu pārstāvju studiju ceļojumi ar Skandināviju 1930.gada vasarā lielā mērā veicinājuši Latvijas un Skandināvijas valstu savienāšanos un Latvijas propagandu ārzemēs. Ceļojumu ar sevišķu sirsnību un pretim- ņemšanu atbalstīja Kopenhagenas magistrāta Ekspedīcijas sekretārs A.K.Thuesen's, kadēļ par nopelni atzīšanai lūdz viņu apbalvot ar Triju Zvaigzņu ordeņa.</p> <p style="text-align: right;"><u>V.šķiru.</u></p>		<p style="text-align: right;">137</p> <p>Lieku priekšā apbalvošanai ar Triju Zvaigzņu or- deņa</p> <p style="text-align: right;"><u>V.šķiru.</u></p> <p style="text-align: right;">Ministru Prezidents un Ārlietu ministra v.i.</p> <p style="text-align: right;">Paraksts <i>K. Ulmanis</i></p>

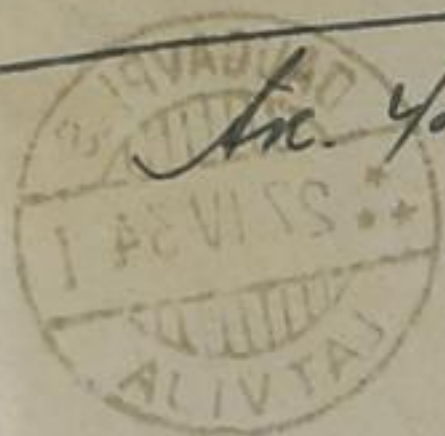
Ierosinātraksts

Ministru Prezidents un
Ārlietu ministra v.i.

K. Ulmanis

Gen. #2498

129

Inc. 420²⁵

A38

Augsti godājamais
direktora kungs,

2. maijā 1934 -
N 2225

Skatot cauri ārlietu ministra kunga
ierosinājumu, Triju zvaigžņu ordeņa dome 27. aprīļa
apbalvoja Kopenhagenas magistrāta ekspedīcijas
sekretāru Axel Kragh T h u e s e n ar V šķiras
ordeni, kuru kopā ar statūtiem te klāt nosūtu Jūsu,
direktora kungs, tālākai rīcībai.

godājamam

Ar patiesu cieņu

ferā kungam,

V.P. sekretārs

tu min, protokolšefam.

Vaļsts Prezidentam

Ķerētaram Jans

#5114

Arī

Daugavpils Prefektūras
III. iec. priekšnieks

An. 420²⁵

130

439

Augsti godājamais

direktora kungs,

Pagodinots te klāt nosūtīt Jums, augsti
godājamais direktora kungs, ar laipnu lūgumu norīkot
tālāk Dānijas valsts sēruma institūta direktoram
Dr med. un iur. Th. M a d s e n un Kopenhagenas magi-
strāta ekspedīcijas sekretāram A. K. T h u e s e n
piešķirto Triju zvaigžņu ordeņu diplomus.

Augsti godājamam

J. T e p f e r a kungam,

Ārlietu min. protokolšefam.

Ar patiesu cieņu

V. P. s e k r e t ā r s

1834. 11. jūlijā
CV 3777

131

1934
AHO

Nr. 23/491

200
10.7. Gul

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1934 g. 10. jūlijā
len. № 3689 akt. 420/25

Atsaucoties uz Triju Zvaigzņu ordeņa Domes
8. jūnija rakstu Nr. 3219 redaktora Valdemara Chri-
stiansen'a lietā generalkonsulats Kopenhagenā pieli-
kumā pagodinās nosūtīt Triju zvaigzņu ordeni, kuŗu
nelaiķa sieva nodeva generalkonsulatam tālāk nosūti-
šanai ordeņa domei.

Pielikumā: minētais ordenis etvija.

LATVIJAS GENERALKONSULATS
DARŅĀ
P. Agulnecis

Triju Zvaigzņu ordeņa domei,

Rīgas pili.

VG/MG.

1310p

Latvijas ģenerālkonsulātam Dānijā.

1924. 10. jūlijā.
nr 3754.

Sekretāriāts paziņo, ka ar 2. jūlija rakstu Nr. 23/491 atsūtītais nelaika Valdemāra Christiansena 4. šķiras ordenis (bez lentas) šī ordena domē saņemts.

V.P. sekretārs.

Darbveža v.

Saņemts no V. P.
1936 g. "9" 4. Gul
Augsti godātām

132

AHT

VALSTS PREZIDENTA KUNGAM.

Š.g. 30. aprīlī dāņu konservatīvais klubs sarīkoja Kopenhagenā priekšlasījumu par Skandināvijas un Baltijas valstu kopīgām interesēm, uz ko mani uzaicināja, pie kam atradu visai laipnu pretimnākšanu un uzņemšanu, kuŗa zīmejās, protams, nevis uz manu personu, bet uz mūsu valsti, lai gan apciemojumam bija pilnīgi privāts raksturs. Par priekšlasījuma sarīkošanu, ko noklausījās visai iespaidīgās dāņu politiķu aprindas, sevišķi rūpējās apakšā min. personas un man liekas, ka viņu interesi par mūsu valsti derētu atzīmēt, apbalvojot viņas ar Triju zvaigžņu ordeni. Man liekas, ka būtu ļoti labi, ja tos varētu pasniegt mūsu jaunais sūtnis Skandināvijas valstīs, iesniedzot savus akreditēšanas dokumentus. Ar to viņam būtu radītas saites ar iespaidīgāko dāņu sabiedrību, kuŗā iekļūt esot ļoti grūti.

Kā personas, kas pelnītu apbalvošanu, varu minēt sekošās:

1/ Folketinga deputāte galma jegermeistars grafs Bente H o l s t e i n s. Ļoti iespaidīga persona Dānijas politiskā dzīvē. Stipri izteica un rādīja savas intereses par Baltijas valstīm un jo sevišķi savas simpatijas par mūsu valsti. Tā kā grafam Holsteinam jau ir Francijas goda legionā ordenis, Zviedrijas Ziemeļu zvaigznes un Zviedrijas šķēpa ordenis, tad viņa nopelniem un sociālam stāvoklim pēc manām domām atbilstu Triju zvaigžņu ordeņa 2. šķira.

2/ Jūras kapteinis Jakobs Thorvalds B o r g s. Kopenhagenas ostas priekšnieks. Visai laipnā kārtā piedalījās priekšlasījuma sarīkošanā un ar to saistītos sarīkojumos. Jau apbalvots ar Dānijas Dannebragsmand ordeni /virsnieks/, Beļģijas Leopolda II. ordeņa III. šķiru, Francijas goda legionā IV. šķiru, Itālijas kroņa ordeni III. šķiru, Holandes Oranje - Nassau ordeņa IV. šķiru, Norvegijas karaļa kronēšanas medaļu, Polonia Restituta III. šķiru, Zviedrijas Vaza ordeņa II. šķiru u.cit. Domāju, ka viņam būtu piemērota Triju zvaigžņu ordeņa III. šķira.

3/ Jūras kapteinis Pauls I p s e n s. Jūras štāba priekšnieks. Bija viens no energiskākiem priekšlasījuma rīkotājiem un pabalstītājiem. Viņam jāpateicas, ka to apmeklēja armijas, flottes un gaiskugniecības atbildīgas personas. Līdz šim apbalvots ar Somijas Baltās rozēs ordeņa II. šķiru, Zviedrijas Ziemeļu zvaigžņu ordeņa III. šķiru un Zviedrijas Vazas ordeņa III. šķiru. Man liekas, ka viņam būtu piemērota Triju zvaigžņu ordeņa III. šķira.

1320p

4/ Profesors Aage Rudolfs Christensens. Latvju - dāņu tuvināšanās biedrības priekšnieka biedrs. Priekšlasījumam bija pievilcis profesoru aprindas. Jau apbalvots ar Francijas goda legionā IV. šķiras ordeni un Zviedrijas Ziemeļu zvaigznes ordeņa III. šķiru. Pēc manām domām šie būtu piemēroti Triju zvaigžņu ordeņa III. šķira.

5/ Cand.mag. Eriks Møllers. Avīzes „Berlingske Tidende” redaktors. Apbalvots ar Danijas Dannebrog ordeņa /brūņnieks/.

6/ Dr. Nikolajs Blædels. Avīzes „Nationaltidende” redaktors. Apbalvots ar Itālijas kroņa ordeni.

Zem 5 un 6 min. kungi ir ļoti iespaidīgi žurnalisti un lielāko laikrakstu redaktori. Viņi jau agrāk savās avīzēs ievietojuši vairākus mūsu valstij ļoti labvēlīgus rakstus un arī priekšlasījumu visādi veicināja ar saviem rakstiem. Domāju, ka viņi būtu pelnījuši Triju zvaigžņu ordeņa III. šķiru.

7/ Advokāts Hans Frederiks Ulrichsens. Konservatīvā kluba priekšnieks, kas vadīja priekšlasījuma sarīkošanu, avižu intervijas u.t.t. Viņš bija sarīkojuma īstā dvēsele un ziedoja tam daudz laika un pūles. Apbalvots ar Polonia Restituta IV. šķiras ordeni. Pēc manām domām viņam būtu jāpiešķir Triju zvaigžņu ordeņa III. šķira.

8/ Žurnālists Svens Dalhoffs - Nielsens. Priekšlasījuma iniciators un faktiskais izvedējs. Vietējos laikrakstos daudz ir rakstījis mums labvēlīgā garā. Apbalvots ar Polonia Restituta V. šķiru. Domāju, ka viņam piemēroti būtu Triju zvaigžņu ordeņa IV. šķira.

9/ Mūsu vicekonsuls Kopenhāgē Birgers Kruuze. Latvju - dāņu tuvināšanās biedrības faktiskais nodibinātājs un īstā dvēsele. Ģenerālkonsulam Christiansenam prom esot, viņš pa priekšlasījuma laiku reprezentēja mūsu valsti. Par pūlīņiem pa lauksaimnieku delegācijas viesošanās laiku ģenerālkonsuls Christiansens savā laikā ir saņēmis Triju zvaigžņu ordeņa II. šķiru. Domāju, ka Kruuzes kgs būtu pelnījis IV. šķiru.

10/ Mūsu konsularais atašējs Skandināvijas valstīs E. Girgensons. Vienīgais latvietis, kas ir dāņu - latvju tuvināšanās biedrības valdes loceklis. Nokārtoja priekšlasījuma praktisko pusi. Bez tam man jāaizrāda, ka E. Girgensonam vēl ir veci nopelni no miera delegācijas laikiem Parīzē, kad viņš no franču štāba pārnāca delegācijā kā kara atašējs. Viņš divas reizes ir apbalvots ar Croix de Guerre. Nosūtīt no Francijas uz Latviju kara materiālus, E. Girgensons veica visus

133
HJL

pieņemšanas un nosūtīšanas praktiskos darbus. Man liekas, ka viņam būtu piemēroti Triju zvaigžņu ordeņa IV. šķira.

Šovasar gaidāms dāņu flottes apciemojums Latvijā. Tas varētu atrast daudz labāku un plašāku atskaņu Dānijā, ja attiecīgās personas, kurās domājos minējis, būtu ieinteresētas ar dekorācijām.

Ry, 4. 10. 1905. g. 4. jūnijā.

M. Karp.
Sveikas deputāts.

Latvijas Valsts vēstures arhīvs

1303 .f. 2 . apr. 88 . LIETAS NOSLĒGUMA LAPA

Lietā ienumurētas 134 (viens simts trīsdesmit četras)
(cipariem un vārdiem)

lapas no Nr. 1 līdz Nr. 133

tai skaitā: galvenās lapas lit 69

izlaistie numuri _____

iekšējā apraksta lapas _____

vecie lietvedības vāki _____

Lietu fiziskā stāvokļa un formēšanas īpatnības	Lapu numuri
autogrāfi	
zīmogi	
drukāti materiāli	45-
attēli	
grafiskie materiāli	
aploksnes ar markām	
aploksnes bez markām	
pasta atklātnes	
ielikumi aploksnēs	
tīrās lapas	
saplēstas lapas (to daļu skaits)	
citas īpatnības	

27.03.2013
(datums)

g ach.
(ieņemamais amats)

[paraksts]
(paraksts)

(uzvārds)